

กลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว”

วิทยานิพนธ์

ของ

ลักษณีย์ กมลลาศน์ ณ อยุธยา

พหุ ประชานิเทศน์

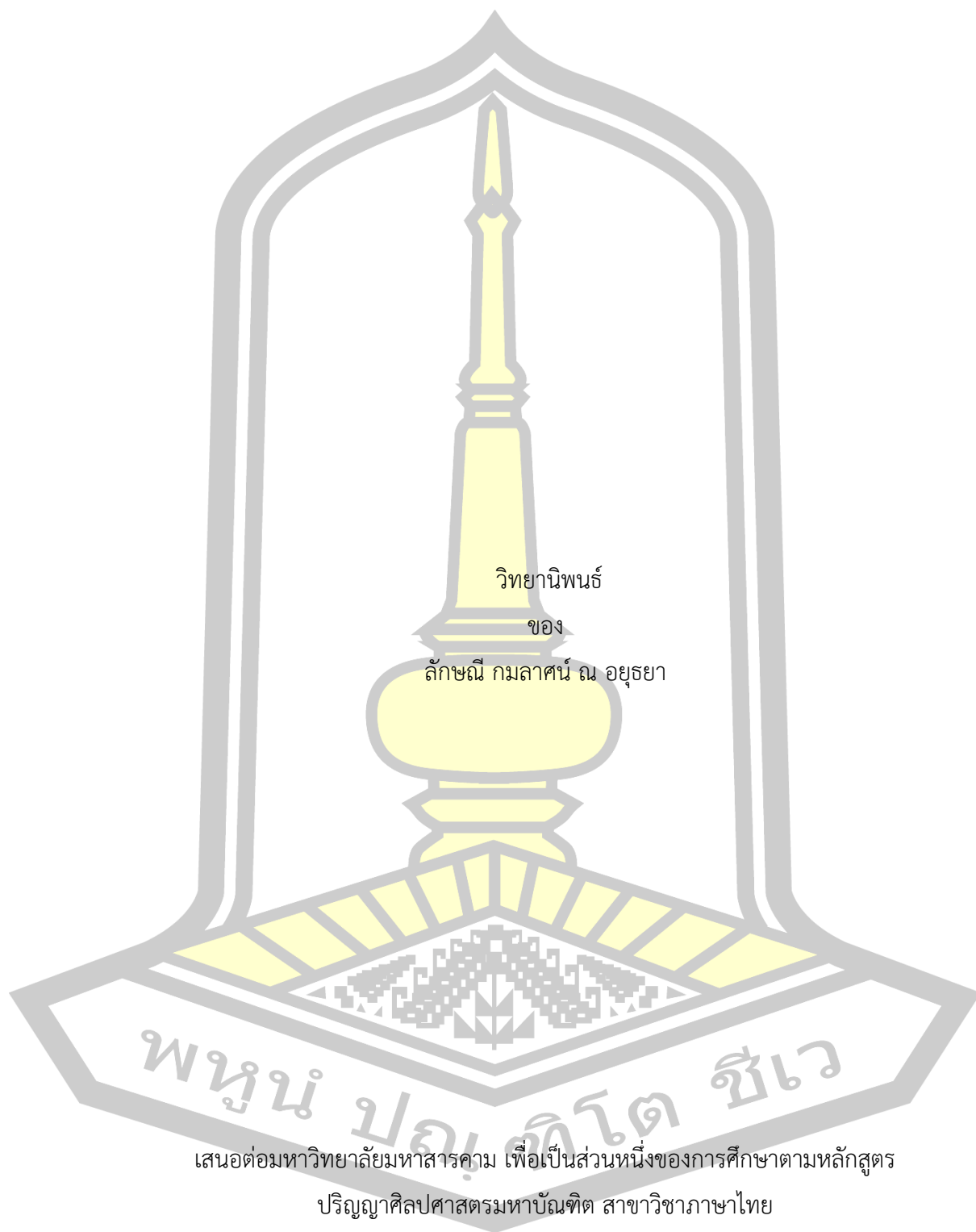
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

พฤษภาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

กลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว”

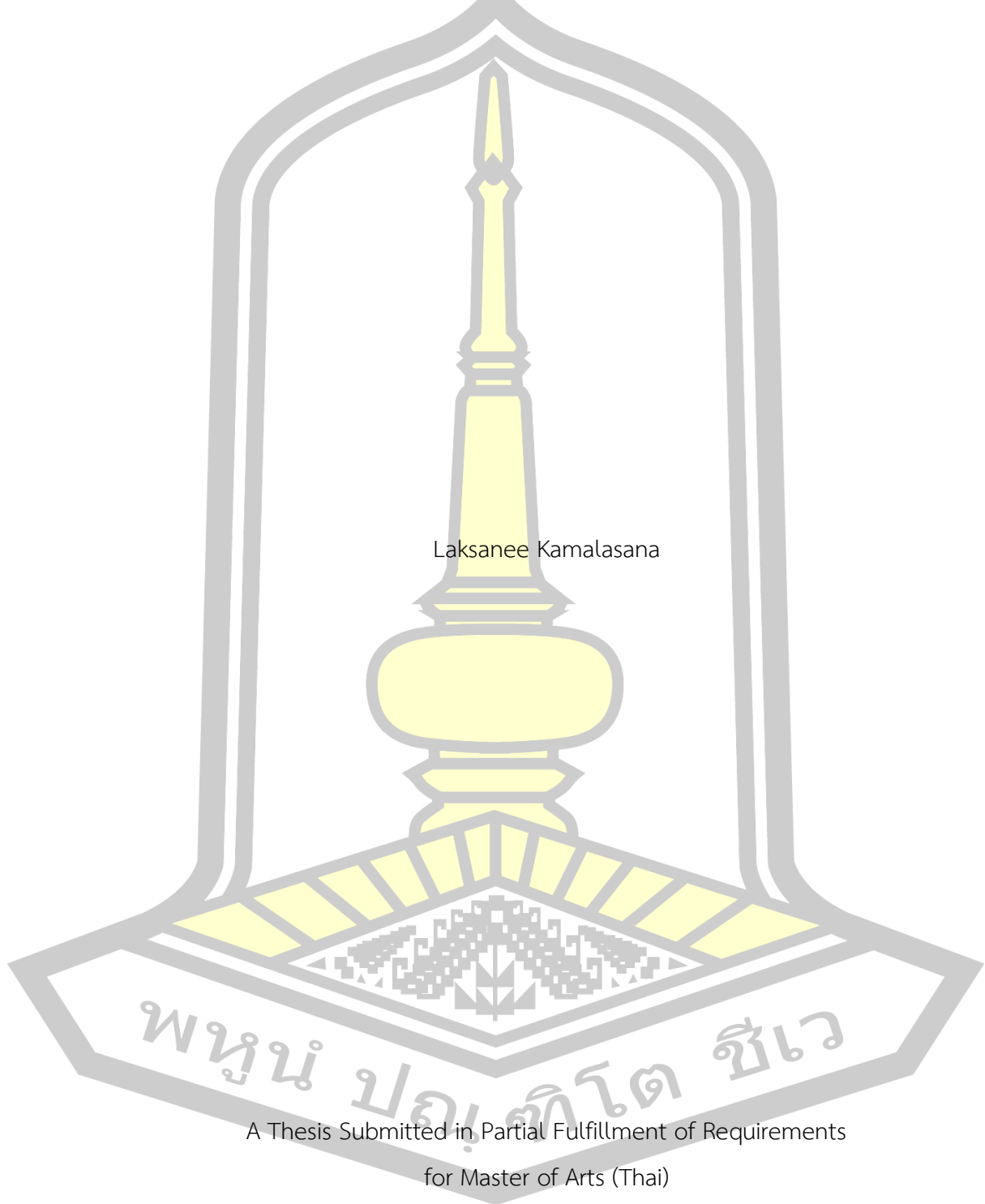
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

พฤษภาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Linguistic Strategies in the Presentation of Political News on the 'Khao Pen
Khao' Program

Laksanee Kamalasangana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Arts (Thai)

May 2025

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางลักษณี กมลาศน์ ณ
อยุธยา แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. ศุภกิต บัวขาว)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. ภาควงศ์ หรรณภา)

กรรมการ

(ผศ. ดร. กัลยา กุลสุวรรณ)

กรรมการ

(ผศ. ดร. ดุจฉัตร จิตบรรจง)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(รศ. ดร. นิตยา วรรณกิติร์)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

(ผศ. ดร. พลเดช เขาวรัตน์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	กลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว”		
ผู้วิจัย	ลักษณะณี กมลาศน์ ณ อยุธยา		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ภาคภูมิ ทรนภา		
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	ภาษาไทย
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2568

บทคัดย่อ

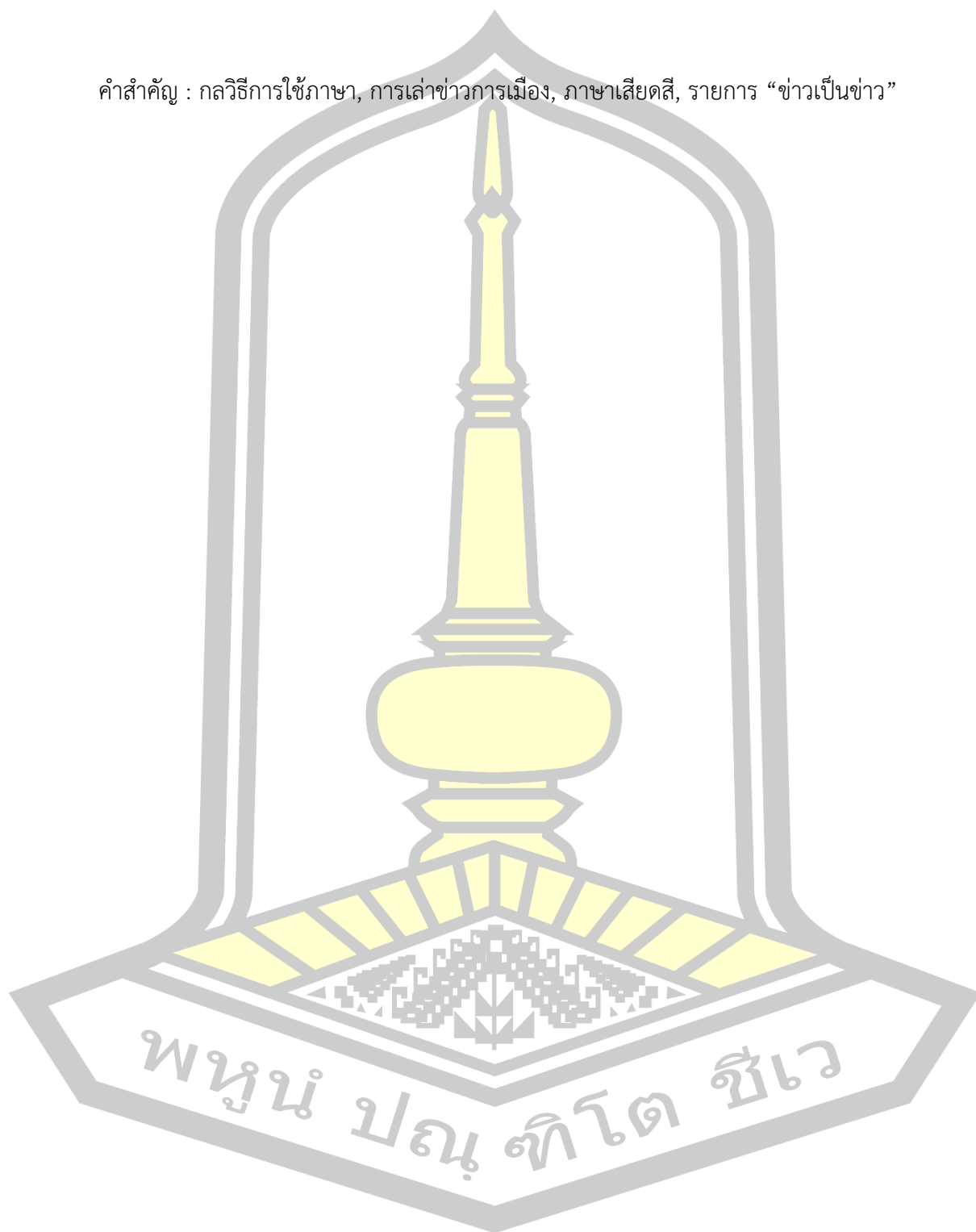
งานวิจัย เรื่อง “กลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการข่าวเป็นข่าว” มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษากลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการข่าวเป็นข่าว โดยมุ่งเน้นที่การรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ผลจากข้อมูลข่าวที่ถอดเป็นตัวอักษรจากรายการที่ออกอากาศผ่านเว็บไซต์ Top News ในช่วงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ – 30 เมษายน 2564 จากทั้งหมด 130 ข่าวที่คัดเลือกจาก 65 ตอน วิธิดำเนินการวิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการหาความถี่และลักษณะของกลวิธีการใช้ภาษาในข่าวการเมืองที่มีลักษณะเสียดีสี่ ซึ่งรวมถึงกลวิธี เช่น การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์, การใช้ถ้อยคำแสดงความคิดเห็น, การใช้ถ้อยคำประชดประชัน, การใช้ถ้อยคำพูดกระทบ, การใช้ถ้อยคำเหน็บแนม, การใช้ถ้อยคำแสดงความรู้สึก, การใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบ, การใช้คำเรียก, การใช้ถ้อยคำล้อเลียน และการซ้ำคำ วลีและประโยค

ผลการศึกษา พบว่า กลวิธีที่ผู้ดำเนินรายการใช้มากที่สุดคือการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ (26.92%) รองลงมาคือการใช้ถ้อยคำแสดงความคิดเห็น (25.38%) และ การใช้ถ้อยคำประชดประชัน (23.08%) ผลลัพธ์เหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความตั้งใจของผู้ดำเนินรายการในการกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดการคิด วิเคราะห์ และตั้งข้อสังเกตต่อประเด็นทางการเมือง โดยอิงจากแนวคิดที่ว่า การเสียดีสี่เป็นการใช้ภาษาที่กล่าวอย่างอ้อมเพื่อชี้ให้เห็นถึงความเขลาและข้อบกพร่องของมนุษย์และสังคม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546; Gregory Fite Gerald, 1971) นอกจากนี้ งานวิจัยยังได้อธิบายถึงการใช้อย่างประชดประชันและการล้อเลียนที่ช่วยเพิ่มมิติส่วนตัวและกระตุ้นให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ในเชิงลึก (อุมาภรณ์ สังขมาน, 2559; Clayman & Heritage, 2002)

การวิจัยครั้งนี้เผยให้เห็นว่ารายการ “ข่าวเป็นข่าว” มีการใช้กลวิธีทางภาษาที่หลากหลาย ซึ่งไม่เพียงแต่ทำให้การรายงานข่าวมีความเข้าถึงง่ายและมีเสน่ห์เฉพาะตัว แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการโน้มน้าวและกำหนดกรอบความรู้ของผู้ชมในประเด็นการเมืองที่ซับซ้อน ผลการศึกษานี้จึงมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างความเข้าใจถึงบทบาทของภาษาสื่อสารในข่าวการเมือง และ

เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการนำเสนอข่าวในอนาคต

คำสำคัญ : กลวิธีการใช้ภาษา, การเล่าข่าวการเมือง, ภาษาเสียดสี, รายการ “ข่าวเป็นข่าว”

TITLE	The Linguistic Strategies in the Presentation of Political News on the ‘Khao Pen Khao’ Program		
AUTHOR	Laksanee Kamalasana		
ADVISORS	Associate Professor pakpoom hannapha , Ph.D.		
DEGREE	Master of Arts	MAJOR	Thai
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2025

ABSTRACT

This research, “The Linguistic Strategies in the Presentation of Political News on the ‘Khao Pen Khao’ Program,” aims to study the language strategies employed in the presentation of political news on the “Khao Pen Khao” program. The study focuses on collecting, analyzing, and synthesizing data from transcripts of news broadcasts aired on the Top News website between February 1 and April 30, 2021. A total of 130 news items selected from 65 episodes were analyzed using both quantitative and qualitative methods to determine the frequency and characteristics of various linguistic strategies with a satirical nature. These strategies include the use of rhetorical questions, expressions of opinion, irony, impactful speech, sarcasm, emotive language, comparisons, appellations, using satire and repetition of words, phrases, and sentences.

The results indicate that the most frequently used strategy is the use of rhetorical questions (26.92%), followed by expressions of opinion (25.38%) and the use of irony (23.08%). These findings reflect the presenters’ deliberate effort to stimulate the audience’s critical thinking, analysis, and observation of political issues. The study is grounded in the concept that satire is a form of indirect language used to highlight the flaws and imperfections of individuals and society (Royal Institute, 2003; Gregory Fite Gerald, 1971). Furthermore, the research explains how the use of irony and parody adds a personal dimension and encourages deeper critical

commentary (Umaphon Sangkhuman, 2016; Clayman & Heritage, 2002).

This study reveals that the “Khao Pen Khao” program employs a variety of linguistic strategies that not only make the news accessible and engaging but also serve as a crucial tool in shaping the audience’s perception of complex political issues. The findings contribute to a better understanding of the role of communicative language in political news and provide a framework for developing future news presentation formats.

Keyword : Linguistic strategies, political news presentation, satire, “Khao Pen Khao” program

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะความเมตตาและความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.ภาคภูมิ วรรณภา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ผู้ประสิทธิประสาทความรู้ทางวิชาการ ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ และให้ข้อคิดต่าง ๆ ทั้งทางวิชาการและการดำเนินชีวิต ตลอดจนเสียสละเวลาอันมีค่าในการตรวจทานและแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความอดทนและความใส่ใจเป็นอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภกิต บัวขาว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุจฉัตร จิตบรรจง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยา กุลสุวรรณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่ายิ่งเพื่อตรวจทาน แก้ไข และให้คำแนะนำอันมีประโยชน์ต่อการปรับปรุงผล ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะกรรมการทุกท่านที่กรุณาแก่ผู้วิจัยนับตั้งแต่วันสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์จนกระทั่งเดินทางถึงปลายทาง อีกทั้งขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่านที่ได้ประสาทสรรพวิทยาการทางภาษาไทยในระดับปริญญาโทอันเป็นประโยชน์ต่อการเรียบเรียงความคิดจนออกมาเป็นวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ขอขอบคุณพี่ยุภา เมืองแสง พี่ฤทธิศักดิ์ โยลัย น้องชนันพร โนชัย น้องณัฐกมล กองคำ ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่น รหัส 62 สาขาภาษาไทยทุกท่าน ที่เคียงข้างทุกเหตุการณ์ คอยแบ่งปันความรู้ทางวิชาการและคอยให้กำลังใจแก่กันเสมอมา ขอขอบคุณพี่พวงเพชร วอนวัฒนาและพี่ธัญญาลักษณ์ ซาดา ที่เป็นธุระประสานงานต่าง ๆ ระหว่างนิสิตกับภาควิชาและกับคณะ อีกทั้งยังคอยให้กำลังใจทุกช่วงเวลาของการศึกษา ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่านที่มีอาจเอ่ยนามได้หมด

ขอขอบคุณแหล่งข้อมูลจากห้องสมุด รายการข่าวเป็นข่าว ผู้ดำเนินรายการทุกท่าน ที่เปิดช่องทางให้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เก็บข้อมูลจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

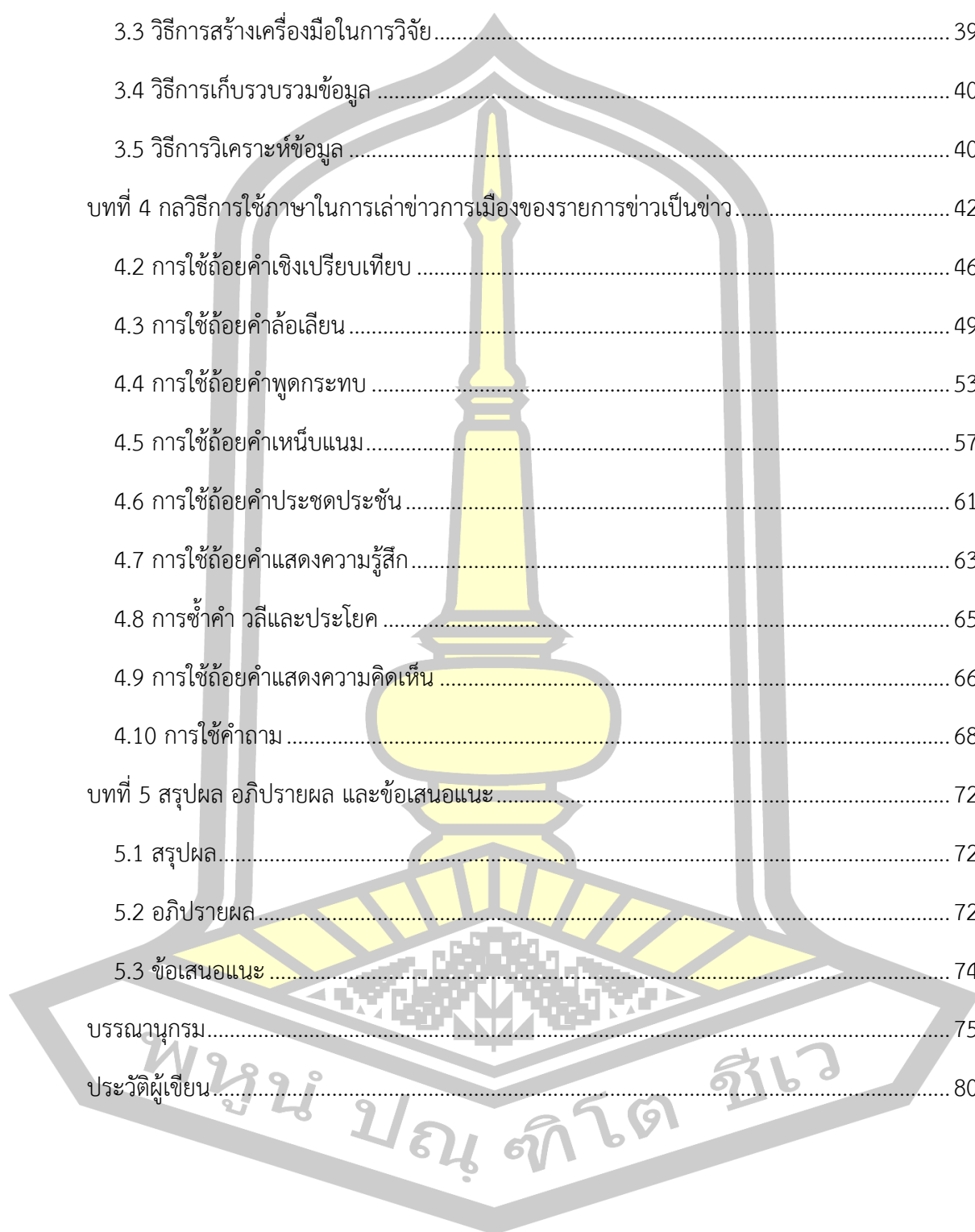
เหนือสิ่งอื่นใด ที่ขาดมิได้ขอขอบพระคุณ ครอบครัวดีแก้ว อาทิ ร้อยตำรวจเอกนรินทร์ ดีแก้ว (บิดา) ,นางกฤษณา ดีแก้ว(มารดา) ,นายธีรวุฒิ ดีแก้ว(น้องชาย) ผู้ที่อยู่เบื้องหลังทุกความสำเร็จในทุกๆสิ่งของผู้วิจัย สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นาวาอากาศเอกวรปรีชา กมลาศน์ ณ อยุธยา(สามี) คู่ชีวิตที่ได้ให้ทุกอย่าง ตั้งแต่ด้านการเงิน เป็นกำลังใจที่ดี คอยร่วมทุกข์ร่วมสุขเคียงข้างในวันที่ผู้วิจัยท้อแท้สิ้นหวัง กระทั่งเป็นแหล่งทุนการศึกษาให้แก่ผู้วิจัยตลอดหลักสูตร หากไม่มีบุคคลที่กล่าวมาข้างต้นวิทยานิพนธ์เล่มนี้คงสำเร็จมิได้ ผู้วิจัยรู้สึกดีที่ตนใจจนไม่อาจบรรยายความรู้สึกที่มีผ่านตัวอักษรได้เพียงหน้าเดียว ขอขอบพระคุณทุกท่านอย่างสุดซึ้ง

ลักษณี กมลาศน์ ณ อยุธยา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ภูมิหลัง.....	1
1.2 ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
1.3 ความสำคัญของการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.....	4
1.6 กรอบแนวคิดหลักในการวิจัย.....	5
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	7
2.1 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการใช้ภาษา.....	7
2.2 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข่าวการเมือง.....	11
2.3 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่าข่าว.....	22
2.4 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับรายการ “ข่าวเป็นข่าว”.....	26
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	39
3.1 แหล่งข้อมูล.....	39

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
3.3 วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	39
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
บทที่ 4 กลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการข่าวเป็นข่าว.....	42
4.2 การใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบ.....	46
4.3 การใช้ถ้อยคำล้อเลียน.....	49
4.4 การใช้ถ้อยคำพูดกระทบ.....	53
4.5 การใช้ถ้อยคำเหน็บแนม.....	57
4.6 การใช้ถ้อยคำประชดประชัน.....	61
4.7 การใช้ถ้อยคำแสดงความรู้สึก.....	63
4.8 การซ้ำคำ วลีและประโยค.....	65
4.9 การใช้ถ้อยคำแสดงความคิดเห็น.....	66
4.10 การใช้คำถาม.....	68
บทที่ 5 สรุปลง อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	72
5.1 สรุปลง.....	72
5.2 อภิปรายผล.....	72
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	74
บรรณานุกรม.....	75
ประวัติผู้เขียน.....	80

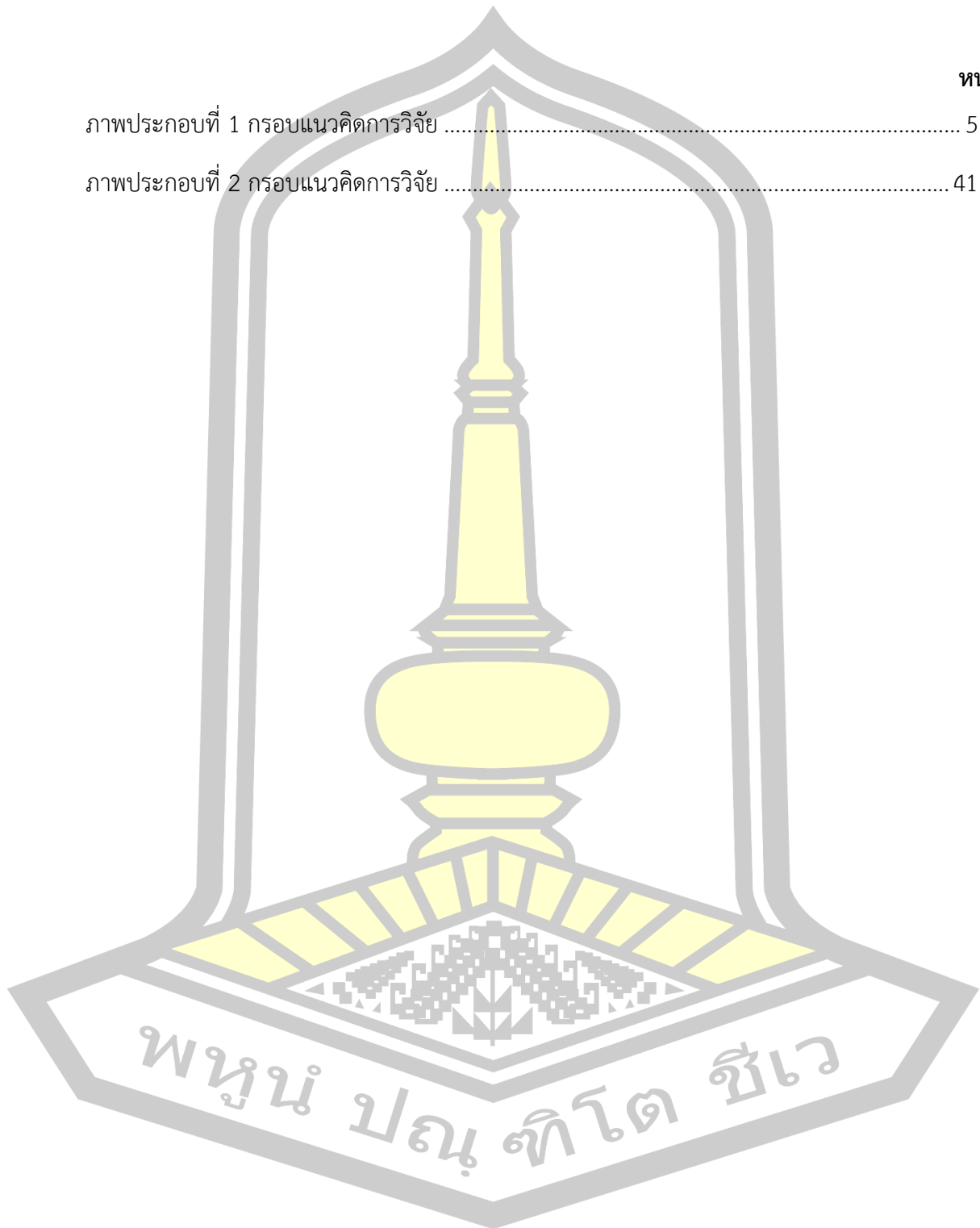
สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงเงื่อนไขเหมาะสมของวัจนกรรมเสียดสี	8
ตารางที่ 2 กลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการข่าวเป็นข่าว จำนวน 130 ข่าว	43

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ภาพประกอบที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย	41

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลัง

การรับรู้ข่าวสารเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์อย่างมีนัยสำคัญ การมีข้อมูลที่ครบถ้วนและรอบด้านช่วยให้บุคคลสามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทันต่อสถานการณ์ โดยเฉพาะในประเด็นทางการเมืองและสังคมซึ่งมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตอย่างกว้างขวาง การนำเสนอข่าวสารจึงเป็นบทบาทหลักของสื่อมวลชนในการถ่ายทอดเรื่องราวของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไปสู่สาธารณชน รวมถึงการสร้างความเข้าใจต่อประเด็นที่สำคัญในสังคม โดยเฉพาะเมื่อประเด็นเหล่านั้นมีผลกระทบต่อสังคมและการเมืองซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องและอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งได้

ในยุคปัจจุบัน ช่องทางการรับข้อมูลข่าวสารได้ขยายขอบเขตออกไป โดยไม่จำกัดอยู่เพียงช่องทางสื่อกระแสหลัก เช่น ทีวีหรือสื่อภายใต้การควบคุมของรัฐเพียงอย่างเดียว การเกิดขึ้นของสื่อทางเลือก เช่น สื่อดิจิทัลและทีวีดาวเทียม ได้เปิดโอกาสให้ผู้คนสามารถเข้าถึงข่าวสารได้หลากหลายมากขึ้นและไม่มีข้อจำกัดจากการควบคุมของภาครัฐ สื่อทางเลือกเช่นนี้ได้รับความนิยมอย่างสูง เนื่องจากสามารถนำเสนอข่าวสารที่เจาะลึกและเป็นอิสระมากกว่าสื่อกระแสหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับการเมืองที่ซับซ้อนและเป็นที่สนใจของประชาชน เช่น สถานการณ์การประท้วง การดำเนินนโยบายภาครัฐ และการบริหารจัดการในยามวิกฤต อธิระดวงหอม (2559) ชี้ให้เห็นว่า ผู้รับสารหันมารับชมสื่อทางเลือกเพื่อรับข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างจากสื่อกระแสหลัก โดยเฉพาะในประเด็นการเมืองทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

สื่อกระแสหลักซึ่งรวมถึงช่องทีวีและสื่อที่ภาครัฐกำกับดูแลมีข้อจำกัดในการวิพากษ์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นเชิงลึก โดยมักจะนำเสนอเนื้อหาเพียงผิวเผิน หรือเน้นการรายงานข่าวอย่างเป็นทางการตามกรอบที่กำหนดไว้ การควบคุมเนื้อหาของสื่อกระแสหลักเป็นไปอย่างเข้มงวดเพราะเป็นสื่อที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย หากมีการนำเสนอเนื้อหาที่มีลักษณะวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงต่อบุคคลหรือองค์กรของรัฐ เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีในกระทรวงต่าง ๆ หรือผู้บริหารหน่วยงานรัฐ อาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กรหรือก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ดังนั้น สื่อกระแสหลักจึงต้องระมัดระวังในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับภาครัฐอย่างยิ่ง

ในทางตรงกันข้ามกัน สื่อทางเลือกมีเสรีภาพในการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารในเชิงวิพากษ์วิจารณ์อย่างมาก โดยเฉพาะในประเด็นทางการเมืองที่ผู้ดำเนินรายการสามารถแสดงออกทางความรู้สึกและทัศนคติส่วนตัวต่อข่าวสารได้อย่างชัดเจน รวมถึงการใช้ภาษาที่วิจารณ์อย่างเต็มที่และมีการเจาะลึกถึงข้อเท็จจริงที่มักจะถูกมองข้ามในสื่อกระแสหลัก ผู้รับชมสามารถรับสารทั้งด้านบวกและลบได้จากการนำเสนอของผู้ดำเนินรายการในสื่อทางเลือก ซึ่งช่วยเปิดมุมมองให้กับผู้รับชมในการประเมินสถานการณ์การเมืองอย่างครบถ้วน (ณัฐนันท์ ศิริเจริญ, 2554)

รายการ “ข่าวเป็นข่าว” ที่ออกอากาศผ่านช่อง Top News (ช่อง 77) เป็นตัวอย่างของรายการข่าวทางเลือกที่นำเสนอข่าวสารทางการเมืองได้อย่างตรงไปตรงมาและเป็นอิสระ รายการนี้ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายเนื่องจากการนำเสนอเนื้อหาในเชิงลึก พร้อมกับการวิเคราะห์สถานการณ์การเมืองอย่างชัดเจนผ่านการเล่าข่าวและแสดงความคิดเห็นจากผู้ดำเนินรายการ ได้แก่ คุณสันติสุข มะโรงศรี และคุณอัญชະลี ไพริรัก การนำเสนอของผู้ดำเนินรายการไม่เพียงแต่รายงานข้อเท็จจริง แต่ยังสอดแทรกความเห็นและทัศนคติส่วนตัวที่มีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าถึงมุมมองที่หลากหลายของสถานการณ์ได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ผู้ดำเนินรายการยังใช้ภาษาและการแสดงอารมณ์ที่เข้าถึงได้ง่าย เช่น การใช้ภาษาที่เสียดสีและการล้อเลียน ซึ่งเป็นการสร้างความน่าสนใจและทำให้ข่าวมีอรรถรสมากยิ่งขึ้น

ในการใช้ภาษาเสียดสีของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” พบว่ามีการใช้คำพูดและการเล่นคำที่แฝงนัยความไม่พอใจหรือการวิพากษ์วิจารณ์อย่างแหลมคม เพื่อเน้นย้ำถึงประเด็นข่าวที่นำเสนอ Gregory Fite Gerald (1971) อธิบายว่า การใช้ภาษาในลักษณะเสียดสีเป็นการสื่อสารที่สร้าง “ความไม่เหมาะสม” ให้ปรากฏในภาษา โดยกลวิธีสำคัญของภาษาเสียดสีได้แก่ การกล่าวเกินจริง การเล่นคำ และการแฝงนัย ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้เพื่อสื่อสารความไม่พอใจหรือการตำหนิอย่างอ้อม ๆ Highet (1962) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ภาษาที่ใช้ในการเสียดสีนั้นมีความรุนแรงและไม่สุภาพ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ฟังเกิดการตีความและเข้าใจถึงความหมายแฝงที่ซ่อนอยู่ ตัวอย่างการใช้ภาษาในลักษณะนี้สามารถเห็นได้ชัดในรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ซึ่งผู้ดำเนินรายการมักจะใช้ภาษาที่ประชดประชัน เหน็บแนม และแฝงนัยที่ทำให้ผู้รับชมต้องตีความ ทำให้เกิดการมองสถานการณ์ที่ลึกซึ้งและหลากหลายมากขึ้น การใช้ภาษาลักษณะนี้ยังเป็นการสะท้อนทัศนคติและมุมมองของผู้ดำเนินรายการที่มีต่อเหตุการณ์นั้น ๆ อย่างชัดเจน และส่งผลให้รายการมีความโดดเด่นและแตกต่างจากรายการข่าวทั่วไป

การเล่าข่าวแบบเสียดสีดังกล่าวในรายการ “ข่าวเป็นข่าว” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิพากษ์วิจารณ์หรือเสนอแนะในเชิงลึก ผู้ดำเนินรายการสามารถเลือกใช้คำพูดที่สอดคล้องกับอารมณ์หรือสถานการณ์ของข่าว ทำให้ผู้ชมรู้สึกเหมือนได้รับฟังเรื่องราวจากคนใกล้ชิด มีการใช้ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจ และมีการแสดงออกถึงความรู้สึกส่วนตัวซึ่งทำให้รายการมีความใกล้ชิดกับผู้ชมมากขึ้น ทั้งนี้ การนำเสนอด้วยการล้อเลียนหรือเสียดสีไม่เพียงแต่สร้างความขบขันให้กับผู้ชม แต่ยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้ชมตั้งคำถามต่อสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในสังคม อันเป็นการเพิ่มพูนความเข้าใจและความตระหนักรู้ในเรื่องการเมืองให้กับผู้ชมในเวลาเดียวกัน

ญาดา ชาญบัญญัติ (2551) ได้กล่าวถึงการใช้อย่างที่แฝงนัยด้วยการล้อเลียนและเสียดสีในรายการข่าวว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์หรือบุคคลในเชิงสังคม โดยการเสียดสีนั้นไม่เพียงเป็นการถ่ายทอดข้อมูล แต่ยังสะท้อนถึงความคิดเห็นของผู้ดำเนินรายการต่อสถานการณ์นั้น ๆ อีกด้วย ซึ่งการใช้ภาษาในลักษณะดังกล่าวต้องอาศัยศิลปะในการสื่อสารให้ผู้รับสารเข้าใจและตีความไปในทิศทางที่ผู้ดำเนินรายการต้องการ การเสียดสีในขบวนการเมืองในกรณีนี้จึงไม่เพียงแต่เป็นการเล่าข่าวธรรมดา แต่ยังเป็นการสะท้อนถึงภาพรวมของสังคมที่มีความขัดแย้งและความคิดเห็นที่หลากหลาย ทั้งนี้ ผู้ดำเนินรายการมีบทบาทสำคัญในการชี้แนะหรือเสริมสร้างมุมมองที่แตกต่างต่อผู้รับชม อันเป็นการเพิ่มความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในเรื่องทางการเมืองที่ซับซ้อน

ความน่าสนใจของรายการเล่าข่าวทำให้ผู้วิจัยเลือกรายการ “ข่าวเป็นข่าว” จากช่อง Top News (ช่อง 77) มาเป็นข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากการใช้ภาษาเสียดสีในรายการ “ข่าวเป็นข่าว” มีความสำคัญอย่างยิ่งในการถ่ายทอดมุมมองและทัศนคติของผู้ดำเนินรายการต่อประเด็นการเมืองที่ซับซ้อนและอ่อนไหว การนำเสนอข่าวด้วยภาษาที่เหน็บแนมและประชดประชันไม่เพียงแต่ช่วยสร้างอรรถรสในการเล่าข่าว แต่ยังเปิดโอกาสให้ผู้ชมได้ตีความและตั้งคำถามกับประเด็นต่าง ๆ ในสังคม ทำให้ผู้ชมได้เข้าใจสาระสำคัญของข่าวที่อาจถูกนำเสนออย่างเป็นทางการในสื่อกระแสหลัก จึงนับเป็นช่องทางหนึ่งที่จะช่วยสะท้อนความคิดของประชาชนและส่งเสริมการวิพากษ์วิจารณ์ที่เสรีในสังคม อีกทั้งกลวิธีการเล่าข่าวในรายการ “ข่าวเป็นข่าว” มีความสำคัญในการทำความเข้าใจถึงเทคนิคและวิธีการสื่อสารที่ผู้ดำเนินรายการใช้เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชม กลวิธีเหล่านี้ไม่เพียงแต่ทำให้ผู้ชมรู้สึกมีส่วนร่วม แต่ยังช่วยสร้างความเชื่อมโยงระหว่างประชาชนและรัฐบาล โดยเฉพาะในประเด็นการเมืองที่มีความขัดแย้ง การเล่าข่าวในเชิงอารมณ์และการแสดงทัศนคติส่วนตัวของผู้ดำเนินรายการช่วยลดช่องว่างระหว่างผู้ชมกับผู้เล่า และยังช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและการตระหนักถึงสถานการณ์ทางการเมืองในมุมที่แตกต่างกัน

1.2 ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว”

1.3 ความสำคัญของการวิจัย

ทำให้ทราบวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว”

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้มุ่งเน้นการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ซึ่งออกอากาศทางช่อง Top News (ช่อง 77) โดยรายการดังกล่าวเป็นหนึ่งในช่องทางข่าวทางเลือกที่ได้รับความนิยมสูง โดยมีผู้ติดตามมากถึง 562,000 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 เมษายน 2564) จากเว็บไซต์ www.topnews.co.th และมียอดผู้ชมทางออนไลน์สูงถึง 1,417,023 วิวในช่วงเวลาการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวการเมืองอยู่ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ถึง 30 เมษายน พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นช่วงที่สถานการณ์การเมืองภายในประเทศมีความเข้มข้นและเกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง รายการ “ข่าวเป็นข่าว” จึงกลายเป็นหนึ่งในช่องทางสำคัญที่ผู้ชมเลือกใช้ในการติดตามข่าวสารและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

การเก็บข้อมูลจะครอบคลุมเฉพาะข่าวการเมืองที่ออกอากาศในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา 18.10–19.50 น. โดยในแต่ละวัน ผู้วิจัยได้คัดเลือกจำนวนสองข่าวที่มีลักษณะการใช้ภาษาเสียดสี

อย่างชัดเจนและแสดงให้เห็นถึงกลวิธีการเล่าข่าวที่น่าสนใจ เพื่อนำมาศึกษาในเชิงวิเคราะห์อย่างละเอียด

จากรายการข่าวทั้งหมด ผู้วิจัยได้รวบรวมข่าวการเมืองจำนวนทั้งสิ้น 130 ข่าว จากรายการ “ข่าวเป็นข่าว” จำนวน 65 ตอน โดยดำเนินการถอดความจากเสียงพูดในเทปรายการย้อนหลังให้อยู่ในรูปแบบลายลักษณ์อักษรภาษาไทย เพื่อใช้ในการวิเคราะห์รูปแบบภาษาและกลวิธีการเล่าข่าวที่ปรากฏในเนื้อหาข่าวอย่างเป็นระบบ

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยเริ่มต้นจากการศึกษาวรรณกรรม เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาเสียดสีและกลวิธีการเล่าข่าว เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและแนวทางในการรวบรวมข้อมูลให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมายของการวิจัย จากนั้น ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลข่าวการเมืองจากรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ซึ่งเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ Top News ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ถึง 30 เมษายน พ.ศ. 2564 โดยรายการดังกล่าวออกอากาศในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา 18.10 – 19.50 น.

จากจำนวนข่าวทั้งหมดในช่วงเวลาดังกล่าว ผู้วิจัยได้คัดเลือกข่าวที่มีลักษณะการใช้ภาษาเสียดสีและมีการเล่าข่าวอย่างน่าสนใจ จำนวนทั้งสิ้น 130 ข่าว จากทั้งหมด 65 ตอน เพื่อนำมาถอดเสียงเป็นลายลักษณ์อักษรในรูปแบบภาษาไทยเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ภายหลังการถอดเสียง ผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะข้อความที่สะท้อนลักษณะการใช้ภาษาเสียดสี โดยใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับความหมายและลักษณะของการเสียดสีเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ ยังได้ทำการคัดเลือกถ้อยคำที่ผู้ดำเนินรายการแต่ละคนใช้ในการเล่าข่าวการเมือง โดยจัดเรียงข้อความตามลำดับการพูดของแต่ละบุคคลอย่างเป็นระบบ เพื่อศึกษาวิธีการเล่าข่าวของผู้ดำเนินรายการในแต่ละตอนอย่างละเอียด

ขั้นตอนต่อไปคือการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” โดยอ้างอิงแนวทางการศึกษาของอุมาภรณ์ สังขมาน (2559) และปวีรศา ประดิษฐ์ศร (2560) เป็นกรอบในการวิเคราะห์เชิงภาษาและสื่อสาร รวมถึงการอธิบายรูปแบบการเล่าข่าวที่ส่งผลต่อความหมายและการตีความของผู้ชม

สุดท้าย ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน เพื่อนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากรายการข่าว และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในงานวิจัยอย่างเป็นระบบ

1.6 กรอบแนวคิดหลักในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาในข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” โดยอิงตามแนวทางของอุมารณ์ สังขมาน (2559) และปวีรศร ประดิษฐ์ศร (2560) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีการใช้คำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางภาษาศาสตร์ สื่อสารมวลชน และการเมือง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดนิยามไว้เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนและตรงกันระหว่างผู้วิจัยและผู้อ่านงานวิจัย โดยมีคำศัพท์ที่สำคัญดังต่อไปนี้

การใช้ภาษาเสียดสี หมายถึง การใช้ถ้อยคำหรือข้อความที่แฝงไปด้วยลักษณะประชด เยาะเย้ย หรือเหน็บแนม เพื่อสะท้อนหรือวิพากษ์วิจารณ์พฤติกรรมหรือสถานการณ์ทางสังคมและการเมือง ในลักษณะที่ไม่ตรงไปตรงมา แต่มักแฝงนัยให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านต้องตีความ

ข่าวการเมือง หมายถึง ข่าวที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานหรือกิจกรรมของรัฐบาล นักการเมือง หน่วยงานรัฐ หรือสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อสังคมโดยรวม

การเล่าข่าว หมายถึง การนำเสนอข่าวในลักษณะของการเล่าเรื่อง ซึ่งผสมผสานเนื้อหาข่าว เข้ากับความคิดเห็น ท่าที และอารมณ์ของผู้ดำเนินรายการ ทำให้ผู้ชมรู้สึกมีส่วนร่วม และเข้าใจ ประเด็นได้ง่ายขึ้น

รายการ “ข่าวเป็นข่าว” หมายถึง รายการเล่าข่าวที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ Top News (ช่อง 77) ในวันจันทร์ถึงศุกร์ เวลา 18.10–19.50 น. โดยมีผู้ดำเนินรายการคือ คุณสันติสุข มะโรงศรี และคุณอัญชวลี ไพรีรัก ซึ่งเป็นรายการที่มีลักษณะการนำเสนอข่าวการเมืองอย่างตรงไปตรงมาและใช้ภาษาที่เสียดสีอย่างชัดเจน

กลวิธีการใช้ภาษา หมายถึง วิธีการหรือเทคนิคทางภาษา เช่น การเลือกใช้คำ การจัดวางประโยค การซ้ำคำ การใช้คำถาม หรือคำแสดงอารมณ์ เพื่อให้การสื่อสารบรรลุผลตามเจตนาของผู้พูด เช่น การโน้มน้าว การวิพากษ์ หรือการประชดประชัน

วาทกรรมทางการเมือง หมายถึง การใช้ถ้อยคำหรือการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับอำนาจการปกครอง ความขัดแย้ง หรือแนวคิดทางการเมือง ซึ่งอาจสะท้อนอุดมการณ์ ทัศนคติ หรือจุดยืนของผู้พูดหรือสื่อ

ภาษาสื่อสารมวลชน หมายถึง ภาษาเฉพาะที่ใช้ในการนำเสนอข่าวผ่านสื่อ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งมักเน้นความกระชับ เข้าใจง่าย และดึงดูดความสนใจของผู้ชม

ภาษาประชดประชัน (Sarcasm) หมายถึง การใช้ภาษาที่แสดงออกอย่างตรงกันข้ามกับความจริงเพื่อเสียดสีหรือเหน็บแนมผู้คนหรือเหตุการณ์ โดยมีเป้าหมายเพื่อสะท้อนความขัดแย้งหรือความไม่พอใจ

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาเรื่อง “กลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการใช้ภาษา แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข่าวการเมือง แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่าข่าว ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับรายการ “ข่าวเป็นข่าว” แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการใช้ภาษา
- 2.2 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข่าวการเมือง
- 2.3 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่าข่าว
- 2.4 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับรายการ “ข่าวเป็นข่าว”

2.1 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการใช้ภาษา

ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงแนวคิดและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการใช้ภาษา โดยเน้นการอธิบายลักษณะการใช้ภาษาเสียดสีในบริบทต่าง ๆ ตามแนวคิดของนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกและความหมายที่แฝงอยู่ในรูปแบบของการสื่อสารแบบเสียดสีอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ดังนี้

“การเสียดสี” หมายถึง การพูดว่าอย่างไม่ตรงไปตรงมาเกี่ยวกับความเขลา หรือความไม่ถูกต้องของมนุษย์และสังคม โดยจะใช้กลวิธีทำเรื่องที่สำคัญให้กลายเป็นเรื่องขบขัน เิงเยาะเย้ย ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้สึกดูหมิ่น ขุ่นเคือง หรือหยาบหยันในสิ่งที่กล่าวถึงนั้น การใช้ภาษาแบบเสียดสีจะแตกต่างจากภาษามาตรฐาน ดังที่ Gregory Fite Gerald (1971) กล่าวว่า “ลักษณะเด่นของการใช้ภาษาในเรื่องเสียดสีคือการสร้างความไม่เหมาะสมให้ปรากฏในภาษา ดังนั้น นอกจากการใช้ภาษาแบบเสียดสีจะแสดงให้เห็นถึงศิลปะการใช้ภาษาแล้ว ยังเป็นการแสดงทัศนคติของผู้พูดที่มีต่อเรื่องนั้นๆ ได้อีกด้วย

การใช้คำพูดประชดประชันเพื่อสื่อความหมายที่ตรงข้ามกับสิ่งที่ต้องการจะสื่อจริง ๆ และใช้การเสียดสีเพื่อทดแทนการกล่าวถึงบุคคลหรือเรื่องนั้น ๆ โดยตรง กำลังทำให้การอ่านและเข้าใจ “ตามตัวอักษร” อาจใช้ไม่ได้กับการสื่อสารในปัจจุบันไปเสียแล้ว เพราะเราไม่มีทางรู้เลยว่าสิ่งที่เรากำลังอ่านอยู่หรือฟังอยู่นั้นมีความหมายที่ซุกซ่อนอยู่หรือไม่

การล้อเลียน (Parody) มีความหมายว่า การเลียนแบบต้นฉบับไม่ว่าจะเป็นบุคคล สิ่งของ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศและเสียงหัวเราะ แต่บางครั้งการล้อเลียนอาจนำมาซึ่งโทษที่คาดไม่ถึง เช่น การพูดจาเสียดสี การวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่น หรือการสร้างข่าวปลอมที่บิดเบือนจากความเป็นจริง ดังตัวอย่าง Fake news “ทรัมป์ได้ก้าวลงจากตำแหน่งแล้ว” จากหนังสือพิมพ์ฉบับ

ปลอม The Washington Post เพื่อหลอกกลางล้อเลียน และเสียดสี การล้อเลียนจึงควรเลือกใช้อย่างระมัดระวัง เพราะแม้จะมีวัตถุประสงค์ดี แต่ก็อาจสร้างความไม่สบายใจแก่ผู้อื่นได้

“การล้อเลียน” เป็นศิลปะแขนงย่อยของงานเขียนประเภทเสียดสี (Satire) การล้อเลียนคือการลอกเลียนแบบผู้อื่นเพื่อให้เหมือนแบบ การล้อเลียนมี 3 วิธีด้วยกัน คือ การเลียนแบบ (Imitation) การกระทำตามอย่างซ้ำๆ (Repetition) และการปลอมแปลงบิดเบือน (Disguise) การล้อเลียนสามารถกระทำได้หลายอย่าง ได้แก่ การล้อเลียนคำพูด ถ้อยคำ สำนวน น้ำเสียง ลีลาการพูด ล้อเลียนบุคคลสำคัญ บุคคลในสื่อเช่น ดารา นักร้อง นักการเมือง เป็นต้น

“วจนกรรมเสียดสี” หมายถึง วจนกรรมที่ใช้ถ้อยคำหรือผู้พูดมีเจตนาวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่น ซึ่งอาจหมายถึงผู้ร่วมแสดงหรือผู้อื่นโดยการบ่งชี้ข้อผิดพลาด ความบกพร่องหรือจุดอ่อนของผู้อื่น โดยใช้วจนกรรมอ้อม ซึ่งสอดคล้องกับจันทิมา หวังสมโชค (2549: 89) ที่กล่าวถึงสาเหตุของการใช้วจนกรรมเสียดสีที่ก่อให้เกิดความตลกขบขันว่ามีหลายสาเหตุ ได้แก่ การระรานด้วยคำพูด การแสดงออกถึงความก้าวร้าว รวมทั้งการระบายความรู้สึกของตน และถึงแม้ว่าเจตนาจะเป็นการสร้างความบันเทิงให้กับผู้ชมเพราะจะต้องทำให้ผู้ฟังรู้สึกตลกขบขันด้วย แต่เจตนาของการใช้ถ้อยคำขณะนั้นเป็นถ้อยคำในบริบทที่ผู้พูดต้องการบ่งชี้หรือวิพากษ์ข้อผิดพลาดของผู้อื่น

รอสเซน-นิล และ เฮนรี (Rossen-Knill & Henry, 1997: 747) กล่าวถึง ขอบเขตของการล้อเลียน (parody) การประชดประชัน (irony) และการเสียดสี (satire) ไว้ว่า วจนกรรมทั้งสามประเภทนี้มีความสัมพันธ์ใกล้เคียงแต่มีรายละเอียดบางประการที่แตกต่างกันด้วย กล่าวคือ วจนกรรมใดมีเงื่อนไขเหมาะสมดังกล่าวในตารางที่ 1 ถือเป็นวจนกรรมเสียดสีทั้งสิ้น

ตารางที่ 1 แสดงเงื่อนไขเหมาะสมของวจนกรรมเสียดสี

เงื่อนไขเหมาะสม	วจนกรรมเสียดสี
วจนกรรมประพจน์	การบ่งชี้ความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องของผู้ฟังหรือผู้อื่นในอดีต
การเตรียมการ	ผู้พูดใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายไม่ตรงกับความหมายประจำรูปเพื่อบ่งชี้ความบกพร่องหรือความผิดพลาดที่เกิดขึ้น
ความซื่อสัตย์	ความตั้งใจของผู้พูดให้ความหมายของถ้อยคำแตกต่างกับความหมายของรูปภาษา
เงื่อนไขพันธะ	ผู้ฟังต้องรับภาระในการตีความตามเจตนาให้ได้

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่าเงื่อนไขเหมาะสมของวัจนกรรมเสียดสีนั้นจะต้องประกอบด้วยเงื่อนไขเหมาะสมทั้งสี่เงื่อนไข ซึ่งวัจนกรรมเสียดสีต้องเป็นการกล่าวถ้อยคำที่ผู้พูดวิจารณ์หรือบ่งชี้ความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องของผู้ฟังหรือผู้อื่นซึ่งกระทำแล้วในอดีต โดยผู้พูดตั้งใจสื่อความหมายให้ไม่ตรงตามรูปภาพเพื่อให้ผู้ฟังตีความเอง

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) ให้ความหมายของคำว่า “เสียดสี” ไว้ว่า หมายถึง อาการที่วาทะทบทกระเทียบเหน็บแนม จะเห็นได้ว่าการเสียดสี หมายถึง การตำหนิอย่างไม่ตรงไปตรงมา ซึ่งสอดคล้องกับความหมายทางวรรณกรรมของราชบัณฑิตยสถาน (2545) ที่อธิบายว่ามีการเสียดสีที่มาจากคำว่า “Satire” หมายถึง “ศิลปะการเขียนที่ใช้กลวิธีทำเรื่องสำคัญให้กลายเป็นเรื่องขบขันเพื่อเสียดสี ล้อเลียนความเขลาหรือความไม่ถูกต้องของมนุษย์และสังคม” เมื่อเปรียบเทียบความหมายทั้งสองของการเสียดสี ทำให้เข้าใจความหมายทั้งสองในแง่ที่ว่า การเสียดสีมีวัตถุประสงค์เพื่อตำหนิหรือวิพากษ์วิจารณ์ การทบทกระเทียบแทนการตำหนิอย่างตรงไปตรงมา

จากคำจำกัดความดังกล่าว การเสียดสี จึงหมายถึง การใช้ภาษาแบบกล่าวทบทกระเทียบ เปรียบเปรย หรือในลักษณะประชดประชัน พฤติกรรมของมนุษย์และสถาบันต่างๆในสังคมเพื่อชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่อง โดยไม่วิเคราะห์ วิจารณ์หรือกล่าวตำหนิโดยตรง แต่พูดวิจารณ์เชิงวาทะเพื่อแสดงความหมายนัยประหวัดมากกว่านัยตรง

Hight (1962) กล่าวถึงลักษณะของภาษาในการเสียดสีว่างาน Satire นั้น ส่วนใหญ่จะใช้คำพูดที่รุนแรง คำพูดที่ไม่สุภาพ คำพูดที่ไร้สาระ คำพูดที่ติดตลก ภาษาที่ใช้ในการเสียดสีส่วนใหญ่จะเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐาน ทั้งในแง่ของไวยากรณ์ การใช้คำ รวมถึงภาษาในการเสียดสียังนิยมสร้าง ความหมายแฝงให้ผู้ฟังต้องตีความอีกด้วย และอีกนัยหนึ่งของรายการประเภทเล่าข่าว การเสียดสีมีวัตถุประสงค์เพื่อตำหนิหรือวิพากษ์วิจารณ์ การทบทกระเทียบแทนการตำหนิอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งสอดคล้องกับงานของ ซาลินี สำราญอินทร์ (2557: 192) ลักษณะการเล่าข่าวเช่นนี้ ย่อมส่งผลต่อผู้รับสารสาธารณะให้ตระหนักถึงรูปแบบการนำเสนอข่าวสารที่เปลี่ยนไป (ปวีรศา ประดิษฐ์ศร, 2560: 23)

การศึกษาในประเด็นนี้แนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีการใช้ภาษาเสียดสี งานวิจัยฉบับนี้นำแนวคิดมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์จากงานวิจัยของ อุมารณ สัจจมาน(2559) จากเรื่อง “กลวิธีทางภาษาในวัจนกรรมเสียดสีเพื่อสร้างความตลกขบขันของไทย” ประยุกต์เป็นกรอบแนวคิดหลักในการวิจัย สามารถสรุปได้ ดังนี้ Abrams (1995: 309) กล่าวถึงการเสียดสีว่า เป็นการล้อเลียน การเยาะเย้ย (Satire) เป็นการทำให้กลายเป็นเรื่องน่าหัวเราะเยาะ และก่อให้เกิดท่าทีที่เป็นไปข้างความรู้สึกดูหมิ่น ความขุ่นเคือง หรือหยาบหยัน

Royal Institute (1996: 187) ได้ให้ความหมายของคำว่า “satire” (การเสียดสี) ไว้ว่า เป็นการใช้กลวิธี (technique) ทำเรื่องสำคัญให้กลายเป็นเรื่องขบขันเพื่อเสียดสี ล้อเลียนความเขลาหรือความไม่ถูกต้องของมนุษย์และสังคม

Phanthumetha (2006: 195) ได้จัดหมวดหมู่คำของคำว่า “เสียดสี” ไว้ในหมวดการพูดว่าอย่างไม่ตรงไปตรงมา โดยให้ความหมายของคำดังกล่าวไว้ว่า “โดยไม่กล่าวถึงตรง ๆ เช่น เสียดสีสังคมได้อย่างถึงอกถึงใจ

จากแนวคิดดังกล่าวทำให้สรุปได้ว่า การเสียดสี หมายถึง การเขียน หรือการพูดว่าอย่างไม่ตรงไปตรงมาเกี่ยวกับความเขลา หรือความไม่ถูกต้องของมนุษย์และสังคม โดยจะใช้กลวิธีทำเรื่องที่สำคัญให้กลายเป็นเรื่องขบขัน เริงเยาะเย้ย ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้สึกดูหมิ่น ขุ่นเคือง หรือหยาบหยัน ในสิ่งที่กล่าวถึงนั้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่อง “การเสียดสี” ดังกล่าว มาใช้ในการวิเคราะห์ข่าวการเมือง ในรายการ “ข่าวเป็นข่าว” เพื่อคัดเลือกว่าถ้อยคำใดมีลักษณะเสียดสี นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยในการศึกษานี้จะอาศัยงานวิจัยของอุมาภรณ์ สังขมาน (2559) จากเรื่อง “กลวิธีทางภาษาในวัฒนธรรมเสียดสีเพื่อสร้างความตลกขบขันของไทย” ซึ่งระบุว่ามีการใช้ภาษาเสียดสีทั้งหมด 6 กลวิธี ได้แก่

2.1.1 การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ หมายถึง กลวิธีที่ผู้พูดมีเจตนาวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่นด้วยการใช้ถ้อยคำที่บ่งชี้ข้อผิดพลาดความบกพร่องหรือจุดอ่อนของผู้อื่น โดยถ้อยคำนั้นๆ มีรูปภาพเป็นประโยคคำถามแต่เป็นประโยคคำถามที่ไม่ได้ต้องการคำตอบใดๆ

2.1.2 การใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบ หมายถึง กลวิธีที่ผู้พูดใช้ถ้อยคำที่มีเจตนาเสียดสีด้วยการบ่งชี้ข้อผิดพลาดความบกพร่องหรือจุดอ่อนของผู้อื่นโดยการเปรียบเทียบกล่าวคือมีการใช้ถ้อยคำที่นำความผิดพลาดผู้อื่นมาเปรียบกับสิ่งที่ไม่ดีหรือคำต้องห้าม (taboo) หรือคำที่มีความหมายในเชิงลบ

2.1.3 การใช้ถ้อยคำล้อเลียน หมายถึง กลวิธีการกล่าวถ้อยคำที่เลียนแบบถ้อยคำหรือ ล้อเลียนพฤติกรรมของผู้อื่นโดยการกล่าวซ้ำในสิ่งที่ผู้อื่นพูดมาแล้วหรือกล่าวถึงพฤติกรรมซ้ำกับที่ผู้อื่นกล่าวมาแล้ว โดยมีเจตนาเสียดสี หรือเป็นการนำเรื่องราว สถานการณ์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริงในสังคมไทยมาใช้ล้อเลียน ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับความคิดความรู้สึกของคนในสังคม

2.1.4 การใช้ถ้อยคำพูดกระทบ หมายถึง กลวิธีที่ผู้พูดมีเจตนาวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่นด้วยการบ่งชี้ข้อผิดพลาดความบกพร่องหรือจุดอ่อนของผู้อื่น และมีเจตนาบ่งความบกพร่องหรือผิดพลาดของผู้อื่นโดยใช้ถ้อยคำกล่าวถึงผู้อื่นแต่มีเจตนาซ่อนอยู่เพื่อสะท้อนถึงความบกพร่องนั้นโดยตรง ดังนั้นในการใช้กลวิธีนี้มักจะมีการกล่าวถึงผู้อื่น หรือวิพากษ์บุคคลที่สามเสมอ หรือเป็นการนำเรื่องที่โดยปกติในสังคมไทยจะไม่กล่าวถึงหรือแสดงความคิดเห็น เช่น ชนชั้นปกครองหรือพระสงฆ์ที่คนไทยให้ความเคารพมาก ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดความขัดแย้ง เพราะเรื่องความเชื่อเป็นสิ่งที่สร้างความขัดแย้งได้ง่าย

2.1.5 การใช้ถ้อยคำเหน็บแนม หมายถึง กลวิธีที่ผู้พูดใช้ถ้อยคำที่มีเจตนาวิพากษ์วิจารณ์ผู้ฟังด้วยการบ่งชี้ข้อผิดพลาดความบกพร่องหรือจุดอ่อนของผู้ฟังเป็นหลัก กล่าวคือเป็นการกล่าวถ้อยคำเพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกไม่ดีกับถ้อยคำ กลวิธีนี้มีลักษณะเช่นเดียวกับกลวิธีอื่นๆ ที่ผู้เล่า

มักนำเรื่องที่คนในสังคมไทยไม่กล่าวถ้อยคำเช่นนี้ในชีวิตประจำวันมาใช้ ดังในตัวอย่าง เรื่องความตาย สำหรับสังคมไทยถือว่าเป็นเรื่องต้องห้ามไม่ควรพูด เป็นต้น

2.1.6 การใช้ถ้อยคำประชดประชัน หมายถึง กลวิธีที่มีเจตนาเสียดสีโดยสื่อความหมายที่ตรงข้ามกับความหมายประจักษ์รูปของถ้อยคำ และเป็นกลวิธีที่ต้องตีความตรงข้ามกับถ้อยคำและการใช้ถ้อยคำประชดประชันในการแสดงส่วนใหญ่จะเป็นการประชดในเรื่องที่เกิดขึ้นจริงไม่ได้ และทุกคนในสังคมไทยก็ทราบเป็นอย่างดีเช่นกัน

2.2 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข่าวการเมือง

ในหัวข้อนี้มุ่งเน้นการอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับข่าวการเมือง รวมถึงบทบาทและความสำคัญของข่าวการเมืองในบริบทของสังคมประชาธิปไตย โดยอาศัยแนวคิดของนักรัฐศาสตร์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจเนื้อหาข่าวการเมืองในรายการที่ศึกษาดังนี้

คำว่า การเมือง หมายถึง ระเบียบปฏิบัติช่วยกันจัดบ้านเมืองหรือสังคม หรือโลกให้มั่นคง ปัญหา หรือการช่วยแก้ปัญหาบ้านเมือง สังคมทั้งหมดนั่นเอง (พุทธทาสภิกขุ, 2546: 21) การมีส่วนร่วมทางการเมือง นั้น เป็นแนวทางหรือกิจกรรมที่สำคัญยิ่งของการปกครองแบบประชาธิปไตย หรือไม่ว่าการปกครองรูปแบบใดก็ตามบทบาทของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนย่อมจำเป็นอย่างยิ่ง ต่อการรักษาความสมดุลระหว่างผู้บริหารประเทศ(รัฐบาล)กับผู้รับผลประโยชน์อันเกิดจากการบริหารประเทศ(ประชาชน) ซึ่งหากแม้ว่าระบบการเมืองใดก็ตามที่ละเลยในประเด็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองย่อมไม่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงเช่นกันซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรณ์ศิริชาติ และกุลทิพย์ ศาสตรระจิกิ (2558: 89) ได้ศึกษาเรื่องการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและทัศนคติของผู้บริโภคกับความเป็นกลางของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ สรุปไว้ว่า ลักษณะของประชากรทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกันจะทำให้มีทัศนคติต่อการเสนอข่าวการเมืองบนหนังสือพิมพ์ออนไลน์ที่แตกต่างกันกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ, การศึกษา, อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน จะมีทัศนคติต่อการเสนอข่าวการเมืองบนหนังสือพิมพ์ออนไลน์แตกต่างกัน ในขณะที่เพศของกลุ่มตัวอย่างจะมีทัศนคติต่อการเสนอข่าวการเมืองบนหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไม่แตกต่างกัน และกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการอ่านข่าวการเมืองบนหนังสือพิมพ์ออนไลน์ที่แตกต่างกันจะทำให้มีทัศนคติต่อการเสนอข่าวการเมืองบนหนังสือพิมพ์ออนไลน์แตกต่างกัน

วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) เป็นส่วนหนึ่งวัฒนธรรมทางสังคม (Social Culture) หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล ซึ่งมาจากความเชื่อ (Beliefs) ค่านิยม (Values) และทัศนคติทางการเมือง (Attitude) ของบุคคลซึ่งได้รับการถ่ายทอดปลูกฝังสืบต่อกันมา จนกระทั่งบุคคลยอมรับและยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติการเมืองของสังคม วัฒนธรรมทางการเมืองเกิดจากกระบวนการปลูกฝังอบรมกล่อมเกลาทางการเมือง (Political Socialization Process) ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่สืบต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน จนทำให้บุคคลในสังคมมีความรู้ทางการเมือง (Political Knowledge) ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง (Political Behavior) ของบุคคลใน

สังคมและเมื่อบุคคลในสังคมมีพฤติกรรมทางการเมืองเป็นแบบแผน (Pattern) พฤติกรรมทางการเมืองที่เป็นแบบแผนก็จะกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคมนั้น จากกระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางการเมืองดังกล่าว การศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองจึงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับวิวัฒนาการของระบบการเมืองการปกครองที่ผ่านมาในอดีต โดยเฉพาะกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่จะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนวัฒนธรรมทางการเมืองด้วย (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2549: 649-650)

ส่วน Mill Yinger (อ้างใน ประภาส สุทธิอาคาร, 2531: 12) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมทางการเมืองว่า หมายถึง ทักษะคิดและการอบรมที่บุคคลแต่ละคนจะได้รับจากระบบการเมืองนั้น ซึ่งประกอบด้วยความรู้สึกรู้สึกและค่านิยมต่อระบบการเมืองและประเมินค่าต่อเหตุการณ์ทางการเมือง Dahl (อ้าง ในสมบัติ อารัง ธัญวงศ์, 2549: 652) อธิบายว่า วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นปัจจัยที่ใช้ในการอธิบายแบบแผนต่างๆ อันแตกต่างกันของความขัดแย้งทางการเมือง ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองที่เด่นๆ ได้แก่ความรู้สึกรู้สึกหรือการกล่อมเกลายของบุคคลที่มีต่อระบบการเมือง

ถัดมา Manheim (อ้างใน สิทธิพันธ์ พุทธทูน, 2554: 109) อธิบายว่า วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง แบบแผนของความเชื่อและทัศนคติร่วมกันของบุคคลในสังคมเกี่ยวกับเป้าหมายทางการเมืองอย่างเดียวกัน ซึ่งปรากฏอยู่ในระบบการเมืองต่างๆ เป้าหมายที่ว่าหมายถึง การมีผลประโยชน์ร่วมกันในชั้นมูลฐานและการประเมินค่าที่เหมือนกัน ตลอดจนการเห็นพ้องต้องกันจากการได้รับประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์อย่างเดียวกัน

วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง แบบแผนของความเชื่อและทัศนคติร่วมกันของบุคคลในสังคมเกี่ยวกับเป้าหมายทางการเมืองอย่างเดียวกัน ซึ่งปรากฏอยู่ในระบบการเมืองต่างๆ เป้าหมายที่ว่าหมายถึง การมีผลประโยชน์ร่วมกันในชั้นมูลฐานและการประเมินค่าที่เหมือนกัน ตลอดจนการเห็นพ้องต้องกันจากการได้รับประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์อย่างเดียวกัน แนวคิดวัฒนธรรมทางการเมืองว่าเป็นแบบแผนของทัศนคติหรือความโน้มเอียงทางการเมืองของปัจเจกชน ในฐานะที่เป็นสมาชิกของระบบการเมืองและความโน้มเอียงทางการเมืองของบุคคลแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะคือ

1. Cognitive orientation คือ ความโน้มเอียงเกี่ยวกับการรับรู้ ความเข้าใจและความเชื่อทั้งที่มีต่อวัตถุและระบบการเมือง

2. Affective orientation คือ ความโน้มเอียงเกี่ยวกับความพึงพอใจ ซึ่งเป็นความรู้สึกที่มีต่อวัตถุและระบบการเมือง บทบาทของบุคคล การปฏิบัติงาน และการกำหนดหน้าที่ของระบบการเมือง

3. Evaluative orientation คือ ความโน้มเอียงเกี่ยวกับการประเมินค่า ซึ่งเป็นความรู้สึกที่เป็นลักษณะการประเมินค่า ตัดสิน และมีความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมทางการเมืองและปรากฏการณ์ทางการเมือง ซึ่งเป็นผลที่เกิดจากการมีค่านิยม และหลักเกณฑ์บางอย่างที่ใช้วัดคุณค่าของระบบและกิจกรรมทางการเมืองมาเป็นเครื่องวัด หรือตัดสินต่อการกระทำโดยจะมีข้อมูลข่าวสารเป็นตัวประกอบด้วย Parson (อ้างใน อมร รักษาสัตย์, 2544: 149) ได้อธิบายวัฒนธรรมทางการเมืองไว้ว่า วัฒนธรรมทางการเมือง เป็นการอบรมกล่อมเกลายที่มีต่อส่วนต่างๆ ของระบบการเมือง การ

อบรมกล่อมเกลาก็ได้ว่าเป็นช่องทางที่จะนำไปสู่การแสดงออกทางการเมือง และการอบรม จะถูกกำหนดโดยชนบทรรมนิยม ประสบการณ์ แรงจูงใจ ระเบียบทางสังคม และสัญลักษณ์ต่างๆ กระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) คือส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางสังคม (Social Culture) เป็นวัฒนธรรมที่ครอบคลุมสังคมทั้งหมด โดยวัฒนธรรมทางการเมืองจะเกี่ยวข้องเฉพาะการเมืองเป็นหลักซึ่งโดยความเป็นจริงจะเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมส่วนอื่นๆ ของสังคมอย่างใกล้ชิด ดังนั้นกระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นอย่างเดียวกับกระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางสังคม โดยมีกระบวนการดังนี้ (สมบัติ อารังค์ธัญวงศ์, 2549: 653)

กระบวนการปลูกฝังอบรมกล่อมเกลาก่อนทางการเมือง (Political Socialization Process) บุคคลในสังคมจะผ่านกระบวนการปลูกฝังอบรมหล่อหลอมกล่อมเกลาก่อนทางการเมืองมาแต่แรกเกิด โดยเริ่มต้นตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ที่ทำงาน และจากสิ่งแวดล้อมโดยรวม โดยกระบวนการนี้จะเกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม

ความรู้ทางการเมือง (Political Knowledge) จากกระบวนการปลูกฝังอบรมหล่อหลอมกล่อมเกลาก่อนทางการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อม จะทำให้บุคคลเกิดความรู้ทางการเมือง จากความรู้ทางกว้างจนถึงความรู้ทางลึก อาทิ ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ของระบอบการเมืองต่างๆ ได้แก่ ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ระบอบเผด็จการทหาร ระบอบคอมมิวนิสต์ ระบอบสังคมนิยม และระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น หรือความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมและพฤติกรรมทางการเมืองรูปแบบต่างๆ ทั้งจากการปลูกฝังจากครอบครัว โรงเรียน องค์กรที่ทำงาน และจากสื่อต่างๆ กระบวนการนี้จะทำให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองในมุมมองอย่างหลากหลาย

ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมือง (Political Beliefs, Values, Attitudes) เมื่อบุคคลมีความรู้เกี่ยวกับการเมืองไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นความรู้แค่ผิวเผิน หรือแบบลึกซึ้ง กระบวนการรับรู้ (Perception Process) ของแต่ละคนจะทำหน้าที่ในการกลั่นกรอง ถ้าเห็นว่าสิ่งใดไม่ดีจะเกิดการปฏิเสธ เช่น บุคคลเห็นว่าระบอบเผด็จการทหาร หรือระบอบคอมมิวนิสต์ไม่ดีก็จะปฏิเสธ แต่ถ้าเห็นว่าดี เพราะเป็นที่นิยมของบุคคลทั่วไปหรือหลักการที่ดี เช่น ถ้าบุคคลเห็นว่าระบอบประชาธิปไตยดี กระบวนการรับรู้จะทำให้เกิดการยอมรับจนกลายเป็นความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมืองของตน ซึ่งมีลักษณะดังนี้ (สมบัติ อารังค์ธัญวงศ์, 2549: 655-657)

ระบบความเชื่อ (Beliefs) เป็นความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ดำรงอยู่ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือเป็นสิ่งที่ดี เป็นการประเมินค่าถึงสิ่งที่เป็นอยู่ว่าดีหรือเลว หรือเป็นความเชื่อเกี่ยวกับวิธีหรือเป้าหมายของการกระทำว่าเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาหรือไม่ ความเชื่อเป็นสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคลเมื่อบุคคลมีความรู้เกี่ยวกับการเมือง และเห็นว่าการเมืองระบบใดดีก็จะยอมรับและยึดถือ กลายเป็นความเชื่อทางการเมืองของตน อาทิ ความเชื่อเกี่ยวกับระบอบการเมืองต่างๆ ของบุคคลและกลุ่มบุคคล

ค่านิยม (Values) เป็นความเชื่อที่ยึดถือสืบต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน เป็นความเชื่อเกี่ยวกับวิธีหรือเป้าหมายการกระทำของบุคคลและกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะยืนยงถาวรต่างกับกับสมัยนิยม (Fashion) ที่ไม่ยืนยงถาวร เป็นความเชื่อที่มีผลต่อการกระทำในระยะสั้นแล้วเลื่อน

หายไป ค่านิยมทางการเมืองจึงเป็นการแสดงออกของความเชื่อทางการเมืองในรูปของการกระทำที่สามารถมองเห็นได้ อาทิ ค่านิยมเผด็จการและค่านิยมประชาธิปไตย เป็นต้น การกระทำต่างๆ ของบุคคลและกลุ่มบุคคลจะทำให้รู้ว่าบุคคลเหล่านี้มีความเชื่อทางการเมืองอย่างไร

ทัศนคติ (Attitude) เป็นความรู้สึกของคนที่สั่งสมมาจากประสบการณ์อันยาวนาน และมีผลต่อการตอบสนองสิ่งต่างๆ ด้วยลักษณะของความรู้สึกและความพอใจของตน ดังนั้นทัศนคติทางการเมืองจึงเกิดขึ้นจากกระบวนการรับรู้ทางการเมืองของบุคคลจนกระทั่งทำให้เกิดความเชื่อทางการเมืองเกี่ยวกับลัทธิหรือระบอบการเมืองต่างๆ และการแสดงออกในรูปแบบของความรู้สึกทางการเมือง อาทิเช่น รู้สึกพอใจกับระบอบประชาธิปไตยที่เคารพในเสรีภาพ ความเสมอภาค และความยุติธรรมของคนในสังคม และความรู้สึกไม่พอใจกับระบอบการเมืองที่ละเมิดสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคล เป็นต้น

พฤติกรรมทางการเมือง (Political Behaviors) เมื่อบุคคลมีความเชื่อ ค่านิยมและทัศนคติทางการเมืองอย่างไรก็จะส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมทางการเมืองอย่างนั้น อาทิเช่น บุคคลที่มีความเชื่อในระบอบประชาธิปไตย บุคคลนั้นก็จะเคารพในสิทธิเสรีภาพทั้งของตนเองและผู้อื่น จะเห็นคุณค่าของความเสมอภาคและความยุติธรรมของสังคม ถ้ามีการเลือกตั้งก็จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ ถ้ามีการแสดงความคิดเห็นก็จะเข้าร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล พฤติกรรมการเมืองเหล่านี้จะเกิดจากอิทธิพลของความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมืองของแต่ละบุคคล

วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) เมื่อบุคคลมีพฤติกรรมทางการเมืองจนกลายเป็นแบบแผน (Pattern) คือ กลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่สามารถคาดหมายได้ อาทิ บุคคลที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเสมอ บุคคลที่กล้าแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างตรงไปตรงมา และบุคคลที่เคารพในความเสมอภาคของผู้อื่น พฤติกรรมทางการเมืองที่เป็นแบบแผน เช่นนี้ จะกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลนั้นหรือกลุ่มนั้น

ส่วนประเภทของวัฒนธรรมทางการเมือง Almond และ Verba (อ้างใน วรรณธรรม กายจนสุวรรณ, 2544: 160) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองของกลุ่มต่างๆ ในสังคม และสามารถจำแนกวัฒนธรรมทางการเมืองออกเป็น 3 ลักษณะคือ

วัฒนธรรมการเมืองแบบคับแคบ (The Parochial Political Culture) เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมืองเลย ไม่มีการรับรู้ ไม่มีความเห็น และไม่ใส่ใจต่อระบบการเมือง ไม่คิดว่าตนเองมีความจำเป็นต้องมีส่วนร่วมทางการเมือง ลักษณะการเมืองแบบคับแคบจะค้นพบได้ในกลุ่มคนที่ยากจนและไร้การศึกษา เป็นกลุ่มที่ขาดโอกาสในการรับรู้และเข้าใจบทบาทของตนต่อระบบการเมือง

วัฒนธรรมการเมืองแบบไพร่ฟ้า (The Subject Political Culture) เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจต่อระบบการเมืองทุกๆ ไป แต่ไม่สนใจเข้าร่วมทางการเมืองในทุกกระบวนการและไม่มีความรู้สึกที่ตนเองมีความหมายหรือมีอิทธิพลต่อระบบการเมือง

บุคคลเหล่านี้จะยอมรับอำนาจรัฐ เชื่อฟังและปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐโดยดุษฎี ลักษณะการเมืองแบบไพร่ฟ้าจะพบได้ในกลุ่มคนชั้นกลาง เป็นกลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจกับระบบการเมืองโดยทั่วไป แต่มีความเชื่อว่าอำนาจรัฐเป็นของผู้ปกครองประชาชนทั่วไป ควรมีหน้าที่เชื่อฟังและปฏิบัติตามกฎหมายเท่านั้น

วัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วม (The Participant Political Culture) เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมืองที่ดี เห็นคุณค่าและความสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งนี้เพื่อควบคุม กำกับ ตรวจสอบ ให้ผู้ปกครองทำการปกครองเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชน วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมจะเห็นได้จากชนชั้นกลางส่วนใหญ่ของประเทศอุตสาหกรรมหรือประเทศที่พัฒนาแล้ว ทั้งนี้เพราะประชาชนส่วนใหญ่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง

จากแนวคิดของ Almond และ Verba ดังกล่าว ถ้านำมาอธิบายลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองในประเทศต่างๆ อาจอธิบายได้ดังนี้คือ ในประเทศที่ด้อยพัฒนาที่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศยากจนและไร้การศึกษา ประชาชนเหล่านี้ขาดโอกาสที่จะรับรู้และเข้าใจต่อระบบการเมืองและบทบาทของตนเองต่อระบบการเมือง และมักจะถูกปลุกฝังด้วยความเชื่อดั้งเดิมแต่โบราณว่าการปกครองเป็นเรื่องของเจ้านาย ทำให้ผู้ปกครองสามารถครองอำนาจ โดยไม่ถูกตรวจสอบจากประชาชน ลักษณะเช่นนี้คือวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ ส่วนในประเทศกำลังพัฒนา แม้ประชาชนส่วนใหญ่จะยังคงยากจนและไร้การศึกษา และมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ แต่ชนชั้นกลางที่มีโอกาสได้รับการศึกษาและมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่เหนือกว่าจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมืองโดยทั่วไป แต่จะถูกปลุกฝังให้ยอมรับอำนาจรัฐ เคารพและปฏิบัติตามกฎหมายโดยไม่มีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะถือว่าอำนาจทางการเมืองเป็นอำนาจของผู้ปกครอง ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า สำหรับประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือในประเทศที่กำลังพัฒนาที่กลุ่มคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมือง และตระหนักถึงคุณค่าและบทบาทของตนเองต่อระบบการเมือง ต้องการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อควบคุม กำกับ ตรวจสอบ การบริหารของผู้ปกครองให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม

อย่างไรก็ตาม Almond และ Verba ยังชี้ให้เห็นว่า เป็นการยากที่จะชี้ให้เห็นว่าในสังคมต่างๆ ประชาชนทั้งประเทศมีวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นแบบใดแบบหนึ่งโดยเฉพาะ ทั้งนี้เพราะประชาชนในสังคมนั้นๆ มักมีแนวความคิดที่แตกต่างกันในเรื่อง ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจะส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของบุคคลเหล่านั้นด้วย Almond และ Verba สรุปได้ว่า ในสังคมต่างๆ ประชาชนมีลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบผสมผสาน (อ้างใน สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2549: 667-668)

ต่อมา วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบผสมไพร่ฟ้า (The Parochial-Subject Culture) เป็นแบบที่ประชาชนส่วนใหญ่ยอมรับอำนาจของผู้เฒ่า (เผ่า หมู่บ้าน เจ้าของที่ดิน) แต่

ประชาชนได้พัฒนาความจงรักภักดีไปสู่ระบบการเมืองที่มีขอบเขตกว้างกว่าเผ่า หมู่บ้าน และเจ้าของที่ดิน โดยยอมรับอำนาจของรัฐบาลกลางให้อยู่เหนือกว่า แต่ประชาชนก็ยังไม่สนใจเรียกร้องสิทธิทางการเมือง หรือแม้ได้รับสิทธิก็ยังไม่สนใจ รวมถึงไม่คิดว่าตนจะมีบทบาทหรืออิทธิพลต่อระบบการเมือง กล่าวคือ ประชาชนยังคงความเป็นอยู่แบบดั้งเดิม แต่ไม่ยอมรับอำนาจเด็ดขาดของหัวหน้าเผ่าอย่างเคร่งครัด แต่หันมายอมรับระเบียบกฎหมายของรัฐบาลกลาง

สำหรับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมการมีส่วนร่วม (The TSubject - Participant Culture) เป็นแบบที่ประชาชนบางส่วนเริ่มมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมือง โดยคิดว่าตนมีบทบาทและมีอิทธิพลที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ จึงเกิดการเรียกร้องสิทธิทางการเมืองขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีประชาชนอีกบางส่วนยังคงเมินเฉยและไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง ในรูปแบบนี้ในระยะแรกอาจทำให้ระบบการเมืองไม่มั่นคง แต่หากดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง จะมีอิทธิพลให้กลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าหรือแบบอำนาจนิยมเปลี่ยนท่าทีและทัศนคติหันมาสนใจเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในที่สุด

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบผสมแบบมีส่วนร่วม (The Parochial Participant Culture) เป็นรูปแบบที่เกิดขึ้นในประเทศเกิดใหม่ และเป็นปัญหาในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมือง กล่าวคือ ประชาชนในประเทศเหล่านี้ส่วนมากจะมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ แต่จะถูกปลุกเร้าในเรื่องผลประโยชน์ทางเชื้อชาติ ศาสนา ทำให้เกิดความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อรักษาประโยชน์ของตน อาจนำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมือง โดยกลุ่มชนหนึ่ง อาจมีแนวคิดเอนเอียงไปทางอำนาจนิยม ในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งอาจเอนเอียงไปทางประชาธิปไตย ลักษณะความขัดแย้งทำให้โครงสร้างทางการเมืองไม่อิงอยู่กับรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

ความสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมือง สามารถแบ่งความสำคัญได้ 3 ประการ คือ

1. วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างเสริมความชอบธรรมทางการเมือง (Political Legitimacy) ให้ระบบการเมืองอันเป็นผลทำให้ระบบการเมืองสามารถดำรงอยู่ได้ ประชาชนจะให้ความร่วมมือกับรัฐโดยการเชื่อฟังคำสั่งของประมุข และปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อเป็นการรักษาระเบียบของสังคมการเมือง
2. วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญในการริเริ่ม ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ส่วนใหญ่จะเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางวัฒนธรรมการเมืองสมัยใหม่ที่ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมทางการเมืองของกลุ่มประเทศตะวันตก เพื่อแก้ไขปัญหาของชาติและตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ
3. วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาการเมือง หากสังคมการเมืองใดประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับเป้าหมายของอุดมการณ์ทางการเมืองของสังคมนั้น ก็จะสามารถนำอุดมการณ์ทางการเมืองนั้นมาขึ้นนำ เป็นแนวทางปฏิบัติสอดคล้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชน เพื่อบรรลุเป้าหมายของอุดมการณ์ทางการเมืองนั้นได้

วัฒนธรรมทางการเมืองตามกระบวนการทางการเมืองอาจจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะคือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยมหรือแบบเผด็จการ และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ซึ่งลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองทั้ง 2 อย่างนี้มีลักษณะตรงข้ามกันโดยสิ้นเชิง กล่าวคือ

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยม (Authoritative Political Culture) เป็นลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองที่เกิดขึ้นภายใต้สังคมที่มีการปกครองแบบอำนาจนิยมหรือแบบเผด็จการ เช่น การปกครองแบบสังคมนิยมวิวนิสต์ การปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ และเผด็จการทั้งทหารและพลเรือน เป็นต้น ซึ่งลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยมมีลักษณะที่สำคัญคือ อำนาจการปกครองทั้งหมดเป็นของผู้ปกครองหรืออาจเรียกว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของผู้ปกครอง โดยที่การบริหารประเทศล้วนเป็นไปตามอารมณ์และความต้องการของผู้ปกครองเป็นหลัก และประชาชนถูกตัดขาดจากการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจะเกิดได้เฉพาะกรณีที่เป็นคำสั่งของผู้ปกครอง เพื่อแสดงการสนับสนุนเจตนารมณ์ของผู้ปกครองเท่านั้น และนอกจากนี้ประชาชนถูกปลูกฝังให้เชื่อว่าประชาชนที่ดีจะต้องเชื่อฟังยอมรับ และปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ผู้ปกครองกำหนด ซึ่งหน้าที่ในการบริหารประเทศของผู้ปกครอง ประชาชนไม่ควรเข้ามายุ่งเกี่ยว ประชาชนที่ดี ต้องมีวินัยและไม่กระทำการเรียกร้องอันจะก่อให้เกิดความสับสนวุ่นวายต่อประเทศ ซึ่งลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยมหรือเผด็จการนี้ นอกจากจะพบเห็นโดยทั่วไปในประเทศที่ปกครองแบบอำนาจนิยมหรือเผด็จการแล้ว อาจจะได้พบได้ในประเทศที่เพิ่งเปลี่ยนแปลงจากอำนาจนิยมไปเป็นระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะประเทศที่ประชาชนส่วนใหญ่ยากจนและความรู้ต่ำ แม้โครงสร้างการปกครองจะมีลักษณะเป็นประชาธิปไตย ประชาชนส่วนใหญ่ที่ไม่ได้รับโอกาสในการเรียนรู้และเข้าใจระบอบประชาธิปไตย ก็ยังคงยึดถือค่านิยมหรือทัศนคติทางการเมืองแบบอำนาจนิยมอยู่ดั้งเดิม และจะเป็นปัญหาอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งเป็นสาเหตุให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยขาดความมั่นคง โดยอาจเกิดการปฏิวัติและรัฐประหารอยู่เสมอ

และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย (Democratic Political Culture) เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ซึ่งถือว่าเป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชน และเพื่อประชาชน มีลักษณะที่สำคัญคือ เป็นการปกครองของประชาชน คือ การที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย อำนาจสูงสุดในการปกครองเป็นของประชาชน และการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองโดยประชาชน คือ ประชาชนเป็นผู้กำหนดผู้ปกครอง ผู้ปกครองเป็นตัวแทนที่ได้รับมอบฉันทะจากประชาชนให้เข้ามาทำหน้าที่ในการปกครอง และการที่ผู้แทนประชาชนได้รับมอบฉันทะให้เข้ามาทำหน้าที่ปกครอง จะต้องใช้อำนาจปกครองกระทำการบริหารเพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชน ให้ประชาชนอยู่ดีกินดี

เมื่อก้าวถึงประชาธิปไตยกับสังคมไทยถูกรอบงำด้วยระบอบอำนาจนิยมมาเป็นเวลานาน แต่กระแสของประชาธิปไตยสากลก็เข้ามาแทรกในสังคมไทยมากขึ้น นับตั้งแต่เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา และอย่างยิ่งเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ที่คนไทยมีบทบาทในการเรียกร้องและต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยโดยตรง กระแสของประชาธิปไตยสากลก็มีผลอย่างสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมไทย โดยเฉพาะในกลุ่มชนชั้นกลางในสังคม และแนวคิดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยจะเป็นแนวคิดที่ช่วยให้การพัฒนาประชาธิปไตยของไทยก้าวหน้ายิ่งขึ้น

วัฒนธรรมทางการเมืองในสังคมไทย ลักษณะโครงสร้างพื้นฐานของสังคมไทยและกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมและการเมืองของไทยมีพื้นฐานมาจากหลายระบบ จึงทำให้สังคมไทยและคนไทยมีอุดมการณ์และพฤติกรรมที่พอสรุปได้ดังนี้ วัฒนธรรมทางการเมืองของไทย เป็นสิ่งที่ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมและการถ่ายทอดของสังคม ภายใต้การปกครองแบบดั้งเดิมซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองของไทยประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้คือ (ทินพันธ์ นาคะตะ, 2534: 36-41)

อำนาจนิยม คนไทยส่วนใหญ่ชอบใช้อำนาจเด็ดขาด เคารพเชื่อฟังและอ่อนน้อมต่อผู้มีอำนาจ รวมทั้งมอบอำนาจและความรับผิดชอบทุกอย่างไว้กับผู้นำ ทั้งนี้จะเห็นได้จากการปกครองทุกระดับ นับตั้งแต่ระดับครอบครัวไปจนถึงระดับชาติ จะนิยมใช้อำนาจบังคับให้ปฏิบัติตามมากกว่าการใช้หลักการและเหตุผลหรือการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จะนิยมรวมอำนาจไว้ในตัวผู้นำ การทำงานจึงเป็นลักษณะสั่งจากเบื้องบนลงมา มากกว่าการริเริ่มมาจากเบื้องล่าง

นิยมระบบเจ้านายกับลูกน้อง ในสังคมไทยส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มพวกพ้องกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเสมอ ผู้นำผู้เป็นเจ้านาย ผู้มีอำนาจวาสนา ผู้มีบารมีต้องสามารถให้ความคุ้มครองและให้ผลประโยชน์แก่ลูกน้องได้ ส่วนลูกน้องต้องตอบแทนด้วยการสนับสนุนและให้บริการแก่เจ้านาย ความสัมพันธ์เช่นนี้ มีในทุกหนทุกแห่ง เช่นในระบบพรรคการเมืองหรือในระบบราชการ คนไทยจึงนิยมนับถือผู้มีอำนาจเพื่ออาศัยบารมีปกป้องผลประโยชน์ส่วนตัว ข้าราชการจำนวนมากจึงมีแนวโน้มที่จะสนใจรับใช้ผู้ใหญ่มากกว่าการให้บริการประชาชน และประชาชนส่วนมากก็ยังถือว่าข้าราชการเป็นเจ้านายของตน ตำแหน่งหน้าที่การงานมักถือเสมือนเป็นสมบัติส่วนตัว อีกทั้งมีการยึดถือระบบพวกพ้อง เมื่อผู้เป็นผู้นำพ้นตำแหน่งไป บรรดาลูกน้องทั้งหลายก็จะแสวงหาเจ้านายคนใหม่ ในสังคมไทยการเป็นเจ้านายจึงได้รับการเคารพนับถือมาก การอวยพรของผู้ใหญ่สมัยก่อนๆ ที่มีต่อเด็กๆ จึงมักเน้นว่าเมื่อโตขึ้นขอให้ได้เป็นเจ้าคน นายคน

ยึดมั่นในตัวบุคคลมากกว่าหลักการ นอกจากจะนิยมระบบเจ้านายกับลูกน้องแล้ว ความสัมพันธ์และการช่วยเหลือกันและกันเป็นส่วนตัวยัง มีความสำคัญมากในการประกอบกิจกรรมเกือบทุกอย่าง การรวมกลุ่มในทางการเมืองหรือสังคมจึงต้องอาศัยบุคลิกภาพของผู้นำเป็นหลัก ยิ่งกว่านั้นคนไทยยังเป็นผู้เล็งผลเลิศในทางปฏิบัติมากกว่าในทางอุดมการณ์ กล่าวคือจะสนใจกับสิ่งที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ โดยปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมหรือสภาพความเป็นจริงได้โดยไม่ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเรื่องที่ทำได้หรือให้ผลประโยชน์ส่วนตนอย่างชัดเจน

ความเป็นอิสระนิยม คนไทยรักความเป็นอิสระ ชอบทำอะไรโดยลำพังตนเอง ไม่อยากให้ใครมายุ่งเกี่ยวกับตนมากนัก ไม่ชอบการถูกบังคับหรือตักอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของคนอื่น คนไทยส่วนมากขาดระเบียบกฎเกณฑ์ในการดำเนินชีวิต ไม่ชอบการอยู่ใต้กฎเกณฑ์หรือกฎระเบียบของสังคม ไม่ค่อยมีระเบียบวินัย เช่นการบังคับให้นักเรียนสวมเครื่องแบบนักเรียนไปจนถึงข้าราชการ บังคับให้นักเรียนตัดผมสั้นแต่กลับหลังก็มีการฝ่าฝืนอยู่ทั่วไป เพราะชอบความอยู่สบาย การรวมกลุ่มในทางการเมืองเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งจึงเป็นไปได้ยาก ความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมจึงมีน้อย

การยึดมั่นในประเพณีดั้งเดิม มีคนไทยจำนวนไม่น้อยที่ยึดมั่นในความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติ และประเพณีเก่าๆ อยู่กล่าวคือ ยังเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์ ของขลังและโชคลาง จึงมักฝากอนาคตไว้กับดวงชะตา ซึ่งเหล่านี้เป็นที่พึ่งทางใจ หรือความหวังของชีวิตโดยเฉพาะเมื่อประสบปัญหาหรือความเดือดร้อน จึงเป็นการยากที่คนไทยโดยทั่วไปจะยึดหลักการและเหตุผลมาวิเคราะห์สถานการณ์ หรือมองโลกในความเป็นจริงโดยทั่วไปแล้วคนไทยส่วนใหญ่ก็มีแนวโน้มที่จะมีลักษณะอนุรักษ์นิยม จะสนใจพิธีกรรมมากกว่าการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างจริงจัง ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงและการเสี่ยง เช่น จะมีการถามหมอดูเพื่อหาฤกษ์ในการทำรัฐประหารหรือลงรับสมัครเลือกตั้ง รวมถึงเชื่อว่าการเมืองเป็นเรื่องของหลวง ประชาชนทั่วไปไม่ควรมีส่วนเกี่ยวข้องกับยิ่งกว่านั้นคนเหล่านี้ยังมีความคิดอ่านค่อนข้างแคบ คือยังผูกพันอยู่กับกลุ่มเดิมๆ ของตน เห็นผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าสังคมส่วนรวม ความเฉื่อยชา ไม่มีความกระตือรือร้นหรือสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง คนไทยโดยทั่วไปจะพอใจในสถานภาพที่เป็นอยู่ของตนเอง จะยอมรับสภาพที่เสียเปรียบของตนเอง โดยถือว่าตนมีบุญวาสนาหรือโชคชะตาเพียงแค่นั้น เป็นกรรมเก่าของตนจึงไม่ชอบกระตือรือร้นชวนชวนทำงานเท่าที่จำเป็นสำหรับการครองชีพเท่านั้น ส่วนใหญ่จะชอบความสะดวกสบายและสนใจอบายมุขต่างๆ เช่น การพนันและเสพของมีเงินมาแต่จะไม่ชอบจริงจังในชีวิตและงาน ขาดความมุ่งมั่นในเรื่องความสำเร็จของงานหรือแม้แต่ในเรื่องของกิจกรรมบ้านเมือง แม้แต่การประท้วงหรือนัดหยุดงานมักก็จะมีการเล่นลิเก รำวง สลับกันไป เกี่ยวกับการเมืองก็ถือว่าเป็นเรื่องสกปรกไม่ก่อให้เกิดผลดีกับตนเอง ยิ่งกว่านั้นคนส่วนใหญ่ถือว่าการแก้ปัญหาสังคมเป็นของชนชั้นปกครองจึงไม่สนใจการเข้าร่วมการเมืองเลยแม้แต่น้อย นอกจากนั้นวัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทยส่วนใหญ่ยังเป็นในลักษณะดังนี้ (ชัยสิทธิ์ สีนสมบูรณ์ทอง, 2514: 174-180)

- ยึดมั่นในตัวบุคคลมากกว่าหลักการและเหตุผล
- ยกย่องผู้ที่มีความรู้และได้รับการศึกษาสูง (Degreeism)
- เคารพและคล้อยตามผู้มีวิญญูภูมิสูง โดยเฉพาะในระบบบวรราชการจะปรากฏชัด
- เป็นทาสเงินและวัตถุนิยม ปรากฏให้เห็นในการฉ้อราษฎร์บังหลวงในวงราชการหรือแม้แต่การซื้อเสียงในระหว่างการเลือกตั้ง

- รักความเป็นอิสระแบบตัวใครตัวมัน เอาตัวรอดโดยขาดความร่วมมืออย่างจริงจังในการทำงานเป็นคณะ

-นิยมอำนาจมากกว่าความเสมอภาค มีความคิดแบบศักดินาตกค้างอยู่ทำให้เชื่อเรื่องบุญวาสนา กรรมเก่าว่าเป็นตัวกำหนดการมีอำนาจวาสนาในปัจจุบัน

- มีความเชื่อทางไสยศาสตร์และหัวโบราณ

- นิยมการเล่นพรรคเล่นพวก (Patronage System) เช่นการฝากเข้าทำงาน

- เชื้อชาติต่อกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตัวอย่างเช่น การออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งปรากฏในกรุงเทพฯ มีความเฉื่อยช้ากว่าชาวชนบท

วัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นลักษณะของการให้นิยามและความหมายของนักวิชาการตะวันตก และลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองของไทย ซึ่งพบว่าวัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมไทยจะมีส่วนที่เกิดจากลักษณะนิสัยและการดำรงชีวิตของประชาชน ซึ่งวิถีชีวิตทางการเมืองของคนไทยเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา จนผสมผสานอยู่ในวิถีชีวิตของคนทุกระดับในสังคมไทย รวมถึงระบบราชการของไทยด้วย อาทิเช่น แนวคิดอำนาจนิยม ซึ่งเป็นในลักษณะเคารพและเชื่อฟังผู้มีอำนาจ และฝากความรับผิดชอบทุกอย่างไว้กับผู้นำ จะนิยมการใช้อำนาจบังคับมากกว่าการใช้หลักการและเหตุผล รวมถึงการยึดมั่นประเพณีดั้งเดิมและมีความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ ของขลังและโชคลาง จึงมักฝากอนาคตไว้กับโชคชะตา ซึ่งหากบุคลากรภาครัฐที่เป็นตัวขับเคลื่อนประเทศยังมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นในลักษณะเช่นนี้แล้ว ย่อมไม่สามารถนำพาประเทศให้พัฒนาได้ ซึ่งบุคลากรภาครัฐควรมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นในลักษณะของความเป็นประชาธิปไตย ใช้หลักการของความเป็นเหตุผลและเป็นตัวอย่างที่ดีต่อประชาชน

โดยสรุปแล้ว ความหมายของวัฒนธรรมทางการเมือง ผู้วิจัยได้พิจารณาแล้วสามารถอธิบายได้ว่า เป็นแบบแผนพฤติกรรมของคนในสังคมในลักษณะของความเชื่อ ทศนคติ ของบุคคลที่มีต่อระบบการเมือง ซึ่งปรากฏอยู่ในระบบการเมืองต่างๆ เกิดจากการอบรมหล่อหลอมเกลาทางการเมืองซึ่งนำไปสู่การแสดงออกทางการเมือง

การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2546: 11-12) ได้ให้คำนิยามเจาะจงลงไปถึง “ข่าวสารการเมือง” โดยอาศัยแนวการวิเคราะห์ระบบของ เดวิด อีสตัน (David Easton) ว่าเป็นความรู้ของสมาชิกในระบบการเมืองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวใด ๆ ในสถานะของระบบในแง่ของการใช้อำนาจหน้าที่หรืออำนาจรัฐ แบ่งสรรสิ่งที่มีความสำคัญในสังคม ซึ่งหมายถึงข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับข้อเรียกร้องและการสนับสนุนรวมทั้งข่าวสารเกี่ยวกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงปัจจุบันนำเข้าไปเป็นผลลัพธ์ออกมาของระบบการเมืองหนึ่ง ๆ การที่บุคคลจะได้รับข่าวสารหรือส่งข่าวสารไปยังผู้อื่นนั้น ต้องเกี่ยวข้องโดยตรงกับการสื่อสาร การสื่อสารเป็นหัวใจสำคัญของพฤติกรรมมนุษย์ในการอยู่ร่วมกันในสังคมมนุษย์ได้ใช้วิธีการต่าง ๆ ติดต่อกับคนอื่น ๆ เพื่อที่จะบอกข่าวสารข้อมูล ตลอดจนความรู้สึกนึกคิด ความเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่อกัน เอเวอร์เรตเอ็ม โรเจอร์ (Everte M. Rogers) เสนอว่าการสื่อสารเป็นกระบวนการถ่ายทอดจากผู้ส่งไปยังผู้รับ โดยผ่านช่องทางซึ่งสามารถนำสารไปถึงผู้รับได้ ขณะที่ชรัมม์ และโรเบิร์ต (Schramm and Roberts) เห็นว่าประเด็นสำคัญของการสื่อสารยอมเกิดขึ้นไม่ได้ การสื่อสารเป็นการแลกเปลี่ยนสัญญาณข่าวสารระหว่างบุคคลต้องอยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์

ของมนุษย์ ชวรมัมยังเน้นด้วยว่าสิ่งสำคัญของการสื่อสารอยู่ที่การแลกเปลี่ยนข่าวสาร ซึ่งมีความหมายกว้างขวาง คลุมตั้งแต่ข้อเท็จจริงไปถึงความคิดเห็นและสภาวะอารมณ์ของคน

การรับข่าวสารมีความเกี่ยวข้องอยู่กับความไม่แน่นอนอยู่มาก ในสถานการณ์ทั่วไป ข่าวสารจะช่วยลดความไม่แน่ใจของบุคคล กล่าวคือ การที่คนเราจะตัดสินใจรับรู้ หรือยอมรับสิ่งของ เหตุการณ์ หรือแนวคิดอะไรสักอย่างหนึ่งนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะข่าวสารที่เขาได้รับ ถ้าหากเขาได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์มากเท่าไรก็สามารถตัดสินใจรับรู้หรือยอมรับง่ายเข้า ความไม่แน่ใจก็ลดน้อยลงไปในกรณีตรงกันข้ามถ้าขาดข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์หรือแนวความคิดนั้นความไม่แน่ใจก็มีมาก ทำให้ยากที่จะตัดสินใจรับรู้หรือยอมรับได้

นักรัฐศาสตร์หลายคนจัดเอาข่าวสารเป็นทรัพยากรทางการเมืองอย่างหนึ่งซึ่งเป็นตัวกำหนดอำนาจ หรืออิทธิพลทางการเมืองของบุคคล นอกเหนือจากทรัพย์สินสมบัติ ฐานะทางสังคม ตำแหน่งหน้าที่ อำนาจหน้าที่ การศึกษา การครอบครองอำนาจรัฐ ฯลฯ ข่าวสารทางการเมืองจะมีความเกี่ยวข้องอย่างมากกับความสนใจ ความกระตือรือร้นทางการเมือง ข่าวสารจะช่วยลดความไม่แน่ใจ และช่วยในการตัดสินใจมีประสิทธิภาพมากขึ้น ความรู้สึกไม่แน่ใจทางการเมือง ความรู้สึกที่ตนเองมีความรู้ร้น้อยเกี่ยวกับเรื่องการเมือง ดูเหมือนจะเป็นที่มาที่สำคัญของความนิ่งเฉยทางการเมือง ระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยจึงไม่สามารถจะเป็นไปได้ ถ้าประชาชนทั่วไปไม่มีความรู้ถึงความเป็นไปของการเมืองการปกครองบ้างเลย

จากการศึกษาของอัลมอนต์ และ เวอร์บา (Almond and Verba, 1965 อ้างใน พรศักดิ์ ผองแผ้ว, 2546: 22-24) พบว่า ความรู้สึกมีความสามารถในทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย (Democratic Competence) ซึ่งเป็นความรู้สึกทางการเมืองที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการมีข้อมูลข่าวสารที่เที่ยงตรงเกี่ยวกับประเด็นปัญหา และกระบวนการทางการเมือง รวมทั้งเกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้ข้อมูลข่าวสารในการวิเคราะห์ทำความเข้าใจกับปัญหาต่าง ๆ การที่บุคคลมีข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้นจะทำให้บุคคลมีการประเมินคุณค่าและกำหนดข้อตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ ได้อย่างมั่นคงขึ้น เช่น ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง บุคคลที่ตัดสินใจว่าจะลงคะแนนเสียงผู้ใดในระยะใกล้ ๆ ก็วันเลือกตั้งมักจะเป็นผู้ที่มีความรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัคร หรือนโยบายต่าง ๆ น้อยกว่าผู้ที่ได้กำหนดข้อตัดสินใจของตนไว้ล่วงหน้า ถ้าจะกล่าวโดยสรุปแล้ว การสื่อสารและข่าวสารที่แต่ละบุคคลมีอยู่จะมีผลต่อการปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงในระบบการเมือง เช่นเดียวกับที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอื่น ๆ ในสังคมนั่นเอง ข่าวสารการเมืองที่แต่ละบุคคลได้รับจะทำให้เกิดความรู้ทางการเมือง ความรู้สึกนึกคิดทางการเมือง ตลอดจนพฤติกรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันออกไป

อีกประการหนึ่ง ข้อตกลงเบื้องต้นทางศาสตร์ข้อหนึ่งมีว่าสิ่งต่าง ๆ จะปราศจากซึ่งความหมายถ้าสิ่งนั้นอยู่โดยลำพังตัวของมันเองโดด ๆ กล่าวคือเราจะรู้จักสิ่งต่าง ๆ ในจักรวาลนี้จากการที่สิ่งนั้นมีความสัมพันธ์ในทางใดทางหนึ่งกับสิ่งอื่น ๆ ความรู้เกี่ยวกับข่าวสารทางการเมืองของคนไทยจะไม่มี ความหมายแม้แต่น้อย หากไม่พิจารณาไปถึงหน้าที่และบทบาท หรือความสำคัญของ

ความรู้เกี่ยวกับข่าวสารการเมืองที่มีต่อระบบการเมืองไทย หรือความเกี่ยวเนื่องกับกระบวนการทางการเมืองไทยในทางใดทางหนึ่ง ว่าข่าวสารการเมืองมีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางการเมืองอื่น ๆ อย่างไร มีอิทธิพลต่อปัจจัยเหล่านั้นในทางใดบ้าง หรือส่งผลต่อกระบวนการทางการเมืองในแง่มุมต่าง ๆ อย่างไร ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ ก่อนที่จะได้ทำการวิเคราะห์ถึงสถานะและบทบาทของความรู้เกี่ยวกับข่าวสารการเมืองที่มีต่อปัจจัยทางการเมืองอื่น ๆ อันเป็นการกำหนดกรอบแนวความคิดในการศึกษา และทำให้เห็นถึงความสำคัญของข่าวสารการเมืองต่อพฤติกรรมทางการเมืองและกระบวนการทางการเมืองชัดเจนยิ่งขึ้น

2.3 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่าข่าว

การรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่าข่าวนั้น เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์ ในประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการทราบว่า กลวิธีการใช้ภาษาเสียดสีในข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ว่ามีรูปแบบและลักษณะในการเล่าข่าวอย่างไร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

รายการข่าวเป็นรายการที่เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันหรือเหตุการณ์ที่เป็นข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบรายการข่าว เล่าข่าว วิเคราะห์ข่าว หรือการสนทนาปัญหาเหตุการณ์ปัจจุบัน ข่าวถือเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของทุกคนในสังคมในแต่ละวันมีข่าวสารเกิดขึ้นมากมายจากทั่วทุกที่ตามสถานการณ์ความเป็นไปของสังคมข่าวโทรทัศน์เปรียบเสมือนกระจกสะท้อนความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมทำให้ประชาชนได้รับรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นในสังคมที่พวกเขาอยู่เพื่อหาทางแก้ไขและยังสะท้อนให้ รัฐบาลหรือผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อความเดือดร้อนของประชาชนในแต่ละพื้นที่เร่งแก้ปัญหาให้ลดน้อยลง ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ข่าวโทรทัศน์ไม่ได้มีหน้าที่เพียงการเป็นสื่อเพื่อนำเสนอข่าวเพียงอย่างเดียว แต่เป็นสื่อที่มีบทบาทในการพัฒนาสังคม ด้วยการนำเสนอข่าวที่เป็นประโยชน์หรือแนวทางในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน การนำเสนอข่าวทางโทรทัศน์แม้มีข้อจำกัดในเรื่องของระยะเวลา ซึ่งแตกต่างจากการนำเสนอได้อย่างละเอียดหรือเจาะลึกของข่าวทางสื่อหนังสือพิมพ์แต่ข่าวโทรทัศน์สามารถสร้างประเด็นข่าว และกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมได้ในเวลาอันรวดเร็ว และด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าในด้านการผลิต ทำให้รายการข่าวทางโทรทัศน์สามารถตอบสนองความพึงพอใจของผู้ชมได้รวดเร็วถูกต้องและแม่นยำขึ้น แม้ว่าเราจะเห็นข่าวที่นำเสนอทางสถานีโทรทัศน์มักจะไม่ค่อยมีความแตกต่างกันมากนักทั้งในเรื่องของเนื้อหาและความรวดเร็ว แต่ความแตกต่างจะอยู่ที่รูปแบบในการนำเสนอซึ่งจะสามารถตอบสนองความพึงพอใจของผู้ชมได้มากน้อยเพียงใดของแต่ละรายการข่าว

ข่าว เป็นข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เมื่อนำมาเสนอในรูปแบบของกรรณการรายงานข่าว เช่น การลงหนังสือพิมพ์หรือการอ่านข่าว จะต้องคงใจความสำคัญไว้ครบถ้วนว่า ใคร ทำ

อะไร ทำเมื่อไร ทำที่ไหน ทำทำไม และทำอย่างไร จะเห็นได้ว่า ไม่มีส่วนที่เป็นมุมมองของหรือทัศนคติของผู้เขียนต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือผลที่จะตามมาจากเหตุการณ์นั้น

การเล่าข่าว เป็นการเล่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยอาจมีมุมมองของผู้เล่าปนเข้าไปกับเนื้อหาข่าว เช่น รายการเรื่องเล่าต่างๆ ที่มีการแสดงข้อคิดเห็นกันมากมาย อาจมีทั้งข้อความในเชิงบันเทิง เล่าข่าวให้เป็นเรื่องตลก หรือข้อความเสียดสีการกระทำที่ตนไม่เห็นด้วย ซึ่งผู้อ่านต้องใช้วิจารณญาณในการรับฟัง

ตัวอย่างข่าว นาย A เข้าไปในบ้านนาย B เพราะมีคนบอกนาย A ว่า ในบ้านนาย B เป็นที่พักของนกที่อาจจะไปกินผลไม้ของนาย A

รูปแบบเล่าข่าว 1 เช่น เมื่อวานนี้ นาย A ใช้กำลังบุกเข้าค้นบ้านนาย B โดยไม่ได้รับอนุญาต เพื่อค้นหาคนที่นาย A คิดว่านาย B ซ่อนเอาไว้ทำร้ายตนทั้งที่นาย B ไม่เต็มใจให้เข้า เนื่องจากนาย B กำลังดูแลลูกอยู่ แต่ก็ต้องยอมเพราะนาย A ยกพวกมาข่มขู่

รูปแบบเล่าข่าว 2 เช่น เมื่อวานนี้ นาย A ได้ขออนุญาตเข้าไปดูภายในบ้านของนาย A ว่า มีนกอยู่หรือเปล่าเพราะกลัวว่า นกจะมากินผลไม้ของตน ซึ่งถ้านาย B ไม่ยอมให้เข้าบ้านไปตั้งแต่แรกก็จะไม่เข้าไปหาหรอก นาย A แค่ว่าปกป้องผลไม้ของตัวเอง ซึ่งถ้านาย B บริสุทธิ์ใจจริงทำไมไม่ยอมให้เข้าไปดู การเล่าข่าวที่ใส่ทัศนคติของคนผู้ดำเนินรายการลงไปจะมีความเอนเอียงไปทางใดทางหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้มากในสื่อปัจจุบัน

นอกจากที่กล่าวมาข้างต้นยังมีรูปแบบของการเล่าข่าวทางวิทยุและการเล่าข่าว เล่าเรื่องทางหนังสือพิมพ์ที่กำลังเป็นที่นิยมกันอย่างมากในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงได้ค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อนำมาประกอบกับการวิจัยในครั้งนี้ด้วย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การเล่าข่าวทางวิทยุ

1. วิธีการเล่าข่าวของผู้จัดรายการวิทยุ ประกอบไปด้วย การบรรยาย การสร้างมุขตลก การนำข่าวมาเล่าคล้ายการแสดง การแสดงความคิดเห็นและการวิพากษ์วิจารณ์ มีการสร้างสรรค์อันเกิดจากจินตนาการ (Improvisation) ที่นอกเหนือไปจากข้อเท็จจริงหรือบทข่าวที่จัดเตรียมไว้เสมอ ทำให้การเล่าข่าว มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เป็นความสามารถเฉพาะตัวของผู้จัดรายการข่าวแต่ละคนจากประสบการณ์ที่สั่งสมมาเป็นเวลานาน

2. ทวน ทักษิณ ผู้จัดรายการข่าวทางวิทยุ ประสบความสำเร็จในการเล่าข่าวเนื่องจากใช้โครงสร้างของข่าวและองค์ประกอบทางภาษาที่เหมาะสมกับเนื้อหาข่าว โครงสร้างการเล่าข่าวมี 3 องค์ประกอบ คือ เริ่มด้วยการอ้างที่มาของข่าว เนื้อเรื่องเล่าตามลำดับเหตุการณ์แสดงปัญหา ส่วนองค์ประกอบทางภาษา ใช้ภาษาแบบไม่เป็นทางการ ใช้ คำพื้นๆ การใช้ภาษาถิ่นและคำแสลง ยังมีการใช้ ไวยากรณ์อุปมาอุปมัยประกอบการสื่ออารมณ์และความคิด นอกจากนี้ยังโน้มน้าวให้ผู้ฟังมีวิธีคิดที่สร้างสรรค์โดยใช้การเล่าข่าวสร้างความเพลิดเพลิน ให้ข้อเท็จจริงและให้ข้อคิด

การเล่าเรื่องและเล่าข่าวในหนังสือพิมพ์

1. การเล่าเรื่องในข่าวเชิงสาระและข่าวสนองอารมณ์ที่มีต่อข่าวเดียวกันของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชนนั้น ไทยรัฐจะใช้การเล่าเรื่องแบบเสมือนดำเนินอยู่จริงมากกว่าสรุปความ ในขณะที่มติชนสนใจผู้อ่าน มีการให้สีสันบรรยากาศของเหตุการณ์มากกว่ามติชนที่นิยมเล่าเรื่องแบบสรุปความ สิ่งที่เหมือนและแตกต่างกันยังพบได้จากการลำดับเหตุการณ์ที่เล่า มุมมองที่ใช้ในการเล่าเรื่องและกลวิธีการนำเสนอที่มีความแตกต่างกัน โดยไทยรัฐใช้กลวิธีแบบขยายความหรือการใส่สีสันเหมือนเวลาเล่านิทานมากกว่ามติชนที่ใช้รูปแบบการสาธิตหรือแสดงข้อเท็จจริง รูปแบบต่างๆ แสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ฉบับใดยืนอยู่ในจุดเร้าอารมณ์มากกว่ากัน เป็นกรอบในการกำหนดการเล่าเรื่องของผู้สื่อข่าวแต่ละฉบับในรูปแบบของตน ตามคุณลักษณะของหนังสือพิมพ์และประเภทข่าวที่นำมาเสนอด้วย

2. การเล่าเรื่องในข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ทั้งประเภทข่าวเบาและข่าวหนัก มีแนวโน้มในการนำเสนอไปตามแบบแผนการเล่าเรื่อง มีการกำหนดแก่นเรื่องขึ้นมาเป็นแนวทางในการรายงานข่าว มีการวางโครงเรื่องในข่าว ทั้งนี้ยังพบว่าหนังสือพิมพ์มีการให้สีสันกับบุคคลในข่าว จนทำให้บุคคลในข่าวมีสถานภาพเหมือนตัวละคร ทำให้การดำเนินเรื่องมีอรรถรส แก่นเรื่องมีส่วนในการกำหนดแนวทางในการใช้ภาษา ความหมายที่แฝงมากับแก่นเรื่องสะท้อนให้เห็นว่า ด้วยกระบวนการของการเล่าเรื่องและการใช้ภาษามีผลอย่างมากต่อการสร้างภาพ และสร้างความหมายให้กับข่าวการเมืองที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ

3. การตัดสินผู้ตกเป็นข่าวด้วยการเล่าเรื่องในหนังสือพิมพ์ การนำเสนอข่าวมีการประกอบสร้างความจริงในเชิงตัดสินผู้ตกเป็นข่าวในทุกกรณี ด้วยวิธีการบรรยายเรื่อง ได้แก่ ฉากตัวละคร บทพูด และการกระทำ การจัดโครงเรื่องที่ได้จากการเลือกนำเสนอเหตุการณ์ และการร้อยเรียงเรื่องให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ จนทำให้เกิดความคิดรวบยอดต่อผู้ตกเป็นข่าวในกรณีนั้นๆ ในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจอธิบายปัจจัยที่ทำให้เกิดการประกอบสร้างดังกล่าวได้ด้วยแนวคิดเกี่ยวกับคุณค่าข่าวธรรมเนียมปฏิบัติในการนำเสนอข่าว การอิงอยู่กับแหล่งข่าวเพียงไม่กี่แห่ง ผู้ตกเป็นข่าวและบุคคลที่เกี่ยวข้องคงไม่สามารถหลีกเลี่ยงการประกอบสร้างดังกล่าวได้ นักข่าวควรตระหนักถึงจุดนี้และมีตระวังในการนำเสนอข่าวมากขึ้น

4. ในการเล่าเรื่องและการสร้างความจริงทางสังคมในข่าวคลื่นยักษ์สึนามินั้น พบว่าหนังสือพิมพ์มีโครงสร้างการเล่าเรื่องตามแบบแผนอย่างชัดเจน ประกอบด้วยการดำเนินเรื่อง ที่แบ่งตัวละครออกเป็นฝ่าย ใช้ฉากเข้าไปเข้ามาและกระตุ้นอารมณ์ด้วยภาษาที่เห็นภาพพจน์ราวกับอยู่ในเหตุการณ์ ทำให้ข่าวคลื่นยักษ์สึนามิเป็นข่าวที่เต็มไปด้วยอารมณ์เศร้า ตื่นตะลึงและน่าหวาดกลัวมากเกินไป นอกจากนั้นการเล่าเรื่องยังมีส่วน ในการสร้างความเป็นจริงให้กับหนังสือพิมพ์ ทั้งในแง่การนำไปสู่ความหมายที่ดีของชีวิต และสร้างความเข้าใจผิด ด้วยลีลาการใช้ภาษาที่เร้าความสนใจจากการเล่าเรื่อง

ส่วนวรรณรัตน์ รัตนวรงค์ (2557) ได้กล่าวถึงการเล่าข่าวไว้ว่า การเล่าข่าวมีลักษณะเหมือนกับการเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในสังคมทั่วไปสามารถทำให้เกิดความสนุกสนาน มีความผ่อนคลาย คลายความเครียด และยังลดความจริงจังลงได้หากผู้เล่าต้องการ สำหรับรายการเล่าข่าวมีลักษณะผสมผสานระหว่างการรายงานเหตุการณ์กับการเล่าเรื่องเข้าด้วยกัน การรายงานเหตุการณ์เป็นการรายงานข้อเท็จจริงส่วนการเล่าเรื่องเป็นลักษณะของการโน้มน้าวใจ มีความรู้สึกของผู้เล่าปนอยู่ด้วย ขณะเล่าเรื่องและเพื่อจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้นการเล่าข่าวจึงมีลักษณะผสมผสานและกระตุ้นอารมณ์ของผู้รับชมรายการได้มากกว่า

จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์กับงานวิจัยของปวีรศา ประดิษฐ์ศร (2560) เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดหลักในการวิเคราะห์ สามารถจำแนกได้ 3 กลวิธีดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การเปิดรายการเล่าข่าว คือ คำพูดที่ใช้กล่าวเปิดรายการอย่างตายตัว คือกล่าวทักทาย “สวัสดี” “ต้อนรับคุณผู้ชมเข้าสู่รายการ” สามารถแยกออกได้เป็น 3 ข้อ ดังนี้

1.1 การสนทนาในช่วงเปิดรายการ คือ การสนทนาเรื่องทั่วไปเกี่ยวกับบรรยากาศในห้องถ่ายทอดสด การสนทนาระหว่างผู้ดำเนินรายการทั้ง 2 คน หรือ การสนทนาเกี่ยวกับประเด็นข่าวทั้งหมดในรายการ เป็นต้น

1.2 การเปิดช่วงรายการ คือ คำพูดที่ใช้กล่าวเปิดช่วงรายการหลังจากการพักโฆษณา ผู้เล่าข่าวจึงกล่าวคำบ่งชี้เพื่อเปิดช่วงรายการก่อนเปิดประเด็นเข้าสู่เนื้อหาข่าว

1.3 การเปิดประเด็นเข้าสู่เนื้อหาข่าว คือ การใช้คำบ่งชี้ในการเปิดประเด็นข่าวหรือการนำเรื่องใกล้ตัวที่ใกล้เคียงกับเนื้อหาข่าวมาเป็นประเด็นในการเชื่อมโยงเข้าสู่การเล่าข่าว

2. การดำเนินรายการเล่าข่าว ได้แก่

2.1 ภาพข่าว คือ ในขณะที่เล่าข่าวจะมีภาพประกอบเหตุการณ์ดังกล่าวฉายไปด้วย

2.2 เนื้อหาข่าว คือ ผู้เล่าข่าวเริ่มเล่ารายละเอียด เนื้อหาของข่าวที่ครบถ้วนสมบูรณ์

2.3 การปิดประเด็นข่าว คือ ผู้เล่าข่าวมักแสดงความคิดเห็นส่วนตัวเพิ่มเติม หรือให้ข้อเสนอแนะต่อผู้ชม

2.4 การทิ้งท้ายช่วงรายการ คือ การพูดถึงข่าวที่ดึงดูดความสนใจของช่วงหน้าเพื่อดึงดูดความสนใจผู้ชมให้ตามรายการในช่วงหน้า

3. การสรุปหรือปิดรายการเล่าข่าว คือ การกล่าวคำอำลาของผู้เล่าข่าว

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับรายการ “ข่าวเป็นข่าว”

รายการ “ข่าวเป็นข่าว” เกิดจากช่อง ท็อปนิวส์ ทีวี (ช่อง 77) ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมและสำนักข่าวผ่านสื่อทุกช่องทางในประเทศไทย ดำเนินการโดย บริษัท ท็อปนิวส์ ดิจิทัลมีเดีย จำกัด ก่อตั้งโดย นายสนธิญาณ ชื่นฤทัยในธรรม และประกอบด้วยนักข่าวหลายคนทีลาออกจากเนชั่นทีวีเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2563 โดยมีคุณอัญชະลี ไพรีรัก และ คุณสันติสุข มะโรงศรี

เป็นผู้ดำเนินรายการหลักในรายการ รายการ “ข่าวเป็นข่าว” ถือกำเนิดมาพร้อมกับช่องที่อบนิวส์เริ่มออกอากาศครั้งแรกในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2564 โดยการเชื่อมสัญญาณที่เช่าจากช่องทีวีดี 10 ของทีวีไต้หวัน ในกล่องรับสัญญาณพีเอสไอ ช่องหมายเลข 77 เป็นหลัก และมีช่องทางออนไลน์อีกจำนวนหนึ่งที่ประชาชนให้ความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน สำหรับผลตอบรับที่ได้ พบว่า ในวันเปิดสถานี มีผู้รับชมทุกช่องทางออนไลน์รวมมากกว่า 10,000 คน[43] และในการออกอากาศ 3 เดือนแรก มีจำนวนผู้ชมเพิ่มขึ้นในทุก ๆ เดือน จนสามารถทำเรตติ้งได้เป็นอันดับที่ 2 ของกลุ่มสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมประเภท Non Must-Carry รองจากช่องบูมเมอแรง และมีผู้รับชมย้อนหลังทุกรายการทางยูทูปรวมมากกว่า 200,000,000 ครั้ง หากไม่นับรวมรายการที่ออกอากาศสดในทุกช่องทาง

รายการ “ข่าวเป็นข่าว” เป็นรายการเล่าข่าวที่เล่าเรื่องราวของข่าวการเมืองทั้งรายการ โดยจะหยิบยกเฉพาะประเด็นสำคัญที่เป็นเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมืองในขณะนั้น จนทำให้มีผู้ติดตามข่าวจากทางรายการเป็นจำนวนมาก ทั้งๆ ที่เริ่มเปิดช่องรายการได้เพียงแค่ 3 เดือนเท่านั้น จุดเด่นของรายการนี้นอกจากจะนำเสนอสถานการณ์ทางการเมืองแล้วนั้น ยังเด่นในเรื่องของผู้ดำเนินรายการหลักอย่างคุณอัญชະลี ไพร์รัก และ คุณสันติสุข มะโรงศรี ที่มีลีลาและวัจนกรรมในการเล่าข่าวอย่างได้รสนิยมและเข้าใจง่าย จึงเป็นที่มาทำให้มีผู้รับชมรายการเป็นจำนวนมากในปัจจุบัน

2.4 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับรายการ “ข่าวเป็นข่าว”

ในหัวข้อนี้กล่าวถึงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ซึ่งเป็นรายการที่ผู้วิจัยเลือกศึกษา โดยมุ่งเน้นการอธิบายโครงสร้าง เนื้อหา และลักษณะเฉพาะของรายการ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ทฤษฎีการใช้ภาษาเสียดสีในภายหลัง ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสารและงานวิจัยจากนักวิจัยหลายสาขา ซึ่งได้ให้มุมมองที่แตกต่างกันและหลากหลายรูปแบบ ดังในงานต่อไปนี้

2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาเสียดสี

การใช้ภาษาเสียดสีถือเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาและสื่อสารที่มีความซับซ้อน ซึ่งมักปรากฏในงานวรรณกรรม สื่อมวลชน และสื่อสมัยใหม่ โดยเฉพาะในบริบทของการวิพากษ์สังคมและการเมือง งานวิจัยในประเด็นนี้ได้ให้ความสนใจต่อกลไกทางภาษาที่ผู้สื่อสารเลือกใช้เพื่อสะท้อนความคิดเห็น หรือวิพากษ์ความไม่เป็นธรรมในสังคมผ่านวิธีที่ไม่กล่าวตรง ๆ แต่ใช้รูปแบบของการประชดประชัน เหน็บแนม หรือเปรียบเปรย งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเหล่านี้จึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างกรอบความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของภาษาเสียดสี รวมถึงแนวโน้มการใช้ภาษาดังกล่าวในสื่อปัจจุบัน ทั้งในเชิงรูปแบบ เนื้อหา และผลกระทบต่อผู้รับสาร หัวข้อนี้จึงนำเสนอผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาเสียดสีเพื่อใช้เป็นพื้นฐานเชิงทฤษฎีสำหรับการวิเคราะห์ในบริบทของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ดังนี้

มารศรี สอทิพย์(2542) ได้ศึกษาเรื่อง ลีลาเสียดสีในวรรณกรรมของลาว คำหอม จากการศึกษาพบว่า ลีลาเสียดสีในวรรณกรรมของลาว คำหอมผ่านการใช้ภาษาเริ่มจากการใช้คำ กลวิธีที่ ลาว คำหอม นำมาใช้คือ การเล่นคำและเล่นความหมายของคำ โดยแฝงความหมายที่ลึกซึ้งในเชิงเสียดสี การเสริมความที่แทรกน้ำเสียงและทัศนคติเชิงเสียดสีของผู้แต่ง นอกจากนี้ลาว คำหอมยังใช้ภาพพจน์ เพื่อสร้างภาพตลกขบขัน หรือภาพที่แสดงถึงความโหดร้ายและขมขื่นในชีวิตของชาวบ้าน ได้อย่างกลมกลืนกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้าน และมีความสมจริงเป็นอย่างยิ่ง จึงทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์สะเทือนใจกับปัญหาต่างๆ ที่นำเสนอผ่านตัวละคร อันเชื่อมโยงไปสู่การตีความสาระสำคัญของเรื่องได้อย่างละเอียดและชัดเจน ลีลาการเสียดสีในวรรณกรรมของลาว คำหอมผ่านการใช้อุปมาประกอบวรรณกรรม เริ่มจาก กลวิธีการเล่าเรื่องแบบนิทาน ซึ่งเป็นลีลาการเล่าเรื่องที่โดดเด่นและแสดงน้ำเสียงเสียดสีได้อย่างชัดเจนการตั้งชื่อตัวละครและการตั้งชื่อเรื่องที่แฝงความหมายที่ลึกซึ้ง และการสร้างฉากที่สื่อถึงอารมณ์และบรรยากาศของเรื่องได้อย่างสมจริง นอกจากนี้ผู้แต่งยังได้แสดงน้ำเสียงเสียดสีที่มีต่อคน สถาบันศาสนาและความเชื่อ และความเปลี่ยนแปลงของสังคมไว้ในวรรณกรรมของตนได้อย่างเด่นชัดและงดงาม ในฐานะ "คำร้องทุกข์ของชาวบ้าน" วรรณกรรมของลาว คำหอมนับว่าประสบความสำเร็จอย่างงดงาม งานวิจัยนี้ช่วยแสดงให้เห็นชัดเจนว่า ความสำเร็จของวรรณกรรมของลาว คำหอมนั้นขึ้นอยู่กับลีลาและกลวิธีการเสียดสีอันประณีตแบบคาว

สำหรับ นัทนัย ประสานนาม (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่อง เรื่องสั้นแนวเสียดสีของไทยระหว่าง พ.ศ. 2535-2545 : การศึกษาแนวคิดและกลวิธี ผลการศึกษาพบว่า แนวคิดที่สำคัญ ได้แก่ การวิจารณ์ความบกพร่องของคนกลุ่มต่างๆ ในสังคมโดยเฉพาะนักการเมือง การวิจารณ์สังคมเมืองในฐานะสังคมทุนนิยมสมัยใหม่และการวิจารณ์สังคมไทยในประเด็นอื่นๆ โดยเฉพาะปัญหาทางจริยธรรม กลวิธีเสียดสีปรากฏผ่านการสร้างองค์ประกอบ กลวิธีการประพันธ์ และกลวิธีทางภาษาลักษณะเด่นที่พบคือ เรื่องสั้นแนวเสียดสีส่วนใหญ่ใช้โครงเรื่องธรรมดาเพื่อสื่อแนวคิด วิวิจารณ์ และใช้เนื้อเรื่องเพื่อสร้างความขบขัน ส่วนโครงเรื่องขบขันเน้นเล่นกับความคาดหวังของผู้อ่าน ตัวละครเป็นองค์ประกอบหลักที่นักเขียนใช้โจมตีเป้าหมายของการเสียดสี โดยเฉพาะตัวละครมนุษย์และตัวละครที่ไม่ใช่มนุษย์ที่มีลักษณะไม่สอดคล้องกับมาตรฐานปกติทั้งด้านรูปลักษณ์และพฤติกรรม ทั้งนี้ฉากที่พบยังมีบทบาทในการสร้างความขบขันด้วย กลวิธีการประพันธ์ที่สำคัญคือกลวิธีการเลือกใช้ผู้เล่าเรื่อง ผู้เล่าเรื่องส่วนใหญ่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของนักเรียนในการวิจารณ์เป้าหมายของการเสียดสี กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องทั้งหมดทำหน้าที่ในการสร้างเอกภาพของเรื่อง ไร้อารมณ์สนใจของผู้อ่าน ตลอดจนลวงความคิดของผู้อ่านเพื่อจะนำไปสู่การพลิกความคาดหวัง นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอเรื่องสั้นในรูปแบบพิเศษเพื่อสร้างความขบขันและเป็นการทดลองรูปแบบใหม่ๆ ของเรื่องสั้นซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของเรื่องสั้นแนวเสียดสีในช่วงเวลานี้ กลวิธีทางภาษาที่พบเน้นสร้างความขบขันจากความไม่เข้ากัน กลวิธีที่โดดเด่นคือการใช้ถ้อยคำแฝงนัยเพื่อประชดประชันเป้าหมายของการเสียดสีให้เกิดความเจ็บปวด และการสร้างคำโดยอาศัยแนวเทียบที่แสดงให้เห็นความสามารถของนักเขียนในการพลิกแพลงภาษาเพื่อใช้ในการเสียดสี ผลของการวิจัยชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ที่เด่นชัดระหว่างแนวคิดกับกลวิธีในเรื่องสั้นแนว

เสียดสีของไทย นักเขียนสามารถเลือกใช้กลวิธีเสียดสีที่หลากหลายในการวิจารณ์สังคมไทยได้อย่างแหลมคม

จากนั้นไม่นาน ชาลีนี้ สารานุกรมอินทร์(2555) ได้ศึกษาเรื่องกลวิธีการใช้ภาษาเสียดสีในรายการ “เจาะข่าวตื้น ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการใช้ภาษาเสียดสีในรายการ “เจาะข่าวตื้นนั้น มี 10 กลวิธี ได้แก่ 1. การใช้ถ้อยคำนัยผกผัน 2. การใช้คำเรียกบุคคล 3. การใช้การเล่นทางภาษา 4. การใช้ความเปรียบ 5. การสร้างคำ 6. การสร้างเสียดสีผู้อื่น 7. การยกตัวอย่าง 8. การใช้ความหมายแฝง 9. การยกคำกล่าวของบุคคล 10. การใช้คำไม่เจาะจงเป้าหมาย

อีกทั้ง ธีรยุทธ์ เกณบุตร (2555) ได้ศึกษาเรื่องกลวิธีการใช้ภาษาแสดงอารมณ์ขัน ในการ์ตูนล้อการเมืองไทย พบว่า นักเขียนการ์ตูนได้ใช้กลวิธีการใช้ภาษาแสดงอารมณ์ขันเพื่อเยาะเย้ยเสียดสี ประชดประชัน รัฐบาลและนักการเมือง รวมถึงผู้ชุมนุมประท้วงทางการเมือง ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีอารมณ์ขัน โดยเฉพาะทฤษฎีความไม่เข้ากัน (Incongruity Theories) หรือเป็นอารมณ์ขันอันเกิดจากความไม่เข้ากันทางภาษาในระดับคำศัพท์ และระดับข้อความ รวมทั้งเกิดความไม่เข้ากันทางเนื้อหา โดยพบว่า มีทั้งหมด 17 กลวิธี ในจำนวนนี้จำแนกตามภาษาได้ 3 กลวิธี คือ กลวิธีการใช้ภาษาทางศัพท์ กลวิธีการใช้ภาษาทางปริศนากับกับวจนปฏิบัติศาสตร์ และกลวิธีการใช้ภาษาทางเนื้อหา ความโดดเด่นที่สุดจากผู้วิจัยแสดงให้เห็นความสามารถในการเล่นทางภาษาของนักเขียนการ์ตูน พบว่า กลวิธีที่นักเขียนการ์ตูนทั้ง 4 คนใช้อยู่เสมอและจัดว่าเป็นกลวิธีเด่นที่สุดของแต่ละระดับ ได้แก่ ด้านกลวิธีการใช้ภาษาทางศัพท์ คือ การเล่นคำ ส่วนกลวิธีการใช้ภาษาทางปริศนากับกับวจนปฏิบัติศาสตร์ คือ การใช้ถ้อยคำในผกผัน (การเสียดสีประชดประชัน) และกลวิธีการใช้ภาษาทางเนื้อหา คือ การหักมุม กลวิธีการใช้ภาษาเหล่านี้นักเขียนการ์ตูนนิยมนำมาสร้างความไม่เข้ากันอย่างเชี่ยวชาญ

ส่วน กานต์ ชิวสาธน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปราบกฏการณ์ล้อเลียนเสียดสีข่าวในรายการทีวีออนไลน์ "เจาะข่าวตื้น" ผลการศึกษา พบว่า พัฒนาการของรายการทีวีออนไลน์เจาะข่าวตื้นสามารถแบ่งได้เป็นสามยุคโดยในยุคแรกจะเริ่มต้นจากการทำงานแบบครอบครัว โดยมีจรรยา วงศ์สุรวัฒน์เป็นผู้คิดบทรายการและวิญญู วงศ์สุรวัฒน์ เป็นพิธีกร โดยคัดเลือกข่าวการเมืองที่น่าสนใจจากหนังสือพิมพ์ ต่อมาในยุคที่สองรายการได้ย้ายมาอยู่ในสื่อบีบีทีวีและได้เป็นพันธมิตรกับยูทูบ ทำให้มีรายได้นอกเหนือจากผู้สนับสนุนรายการ จนกระทั่งในยุคปัจจุบัน รายการได้มีช่วงเวลาเผยแพร่แน่นอน และมีสัดส่วนรายการที่แน่นอน โดยรูปแบบรายการจะเป็นการนำเอาข่าวการเมืองมาล้อเลียนเสียดสี มีการออกไปสอบถามความคิดเห็นประชาชนทั่วไป และการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ ในส่วนของการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่ามีการการสื่อสารอารมณ์ขันในรูปแบบของการเล่นตลกกับภาษามากที่สุดและมีกลวิธีในการล้อเลียนเสียดสีข่าวการเมืองคือการใช้ภาษาและลีลาท่าทางของพิธีกรและพิธีกรร่วมมากที่สุด และคุณค่าข่าวการเมืองที่พบมากที่สุดคือคุณค่าข่าวด้านความมีเจื่อนำ การจัดวาระข่าวสารของรายการทีวีออนไลน์เจาะข่าวตื้นมีความสอดคล้องกับสื่อกระแสหลักเนื่องจากผู้ผลิตใช้สื่อกระแสหลักเป็นแหล่งข้อมูลและข่าว การเป็นพันธมิตรกับยูทูบเป็นรูปแบบธุรกิจใหม่ในลักษณะ

ของวารสารศาสตร์วิสาทิจที่สร้างความยั่งยืนให้กับรายการทีวีออนไลน์ และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ในการสร้างการรับรู้และเผยแพร่รายการของผู้ผลิตรายการนั้นช่วยเพิ่มยอดผู้เข้าชมและนำไปสู่รายได้

ปีต่อมา อุมารณ สัจฆาน (2559) ได้ศึกษาเรื่อง กลวิธีทางภาษาในวาทกรรมเสียดสี เพื่อสร้างความตลกขบขันของไทย จากการศึกษา พบว่า กลวิธีทางภาษาในวาทกรรมเสียดสีเพื่อสร้างความตลกขบขันมี 6 กลวิธี ได้แก่ การใช้ถ้อยคำเชิงคำถามวาทศิลป์ การใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบ การใช้ถ้อยคำล้อเลียน การใช้ถ้อยคำกระทบ การใช้ถ้อยคำเหน็บแนม และการใช้ถ้อยคำประชดประชัน กลวิธีเหล่านี้ล้วนเป็นกลวิธีที่ผู้พูดละเมียดหลักในกฎการสนทนาของไกรซ์ (Grice, 1975) เพื่อก่อให้เกิดความหมายบ่งชี้โดยนัยทั้งสิ้น

ในปีเดียวกันนั้น ทตพิชา สกุลสืบ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ประชด เสียดสี แดกดัน : ความแตกต่างกันทางความหมายตามบริบทที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง จำเลยรัก ผลการศึกษาพบว่า “ประชด” มีความหมายทั้งในทางบวกและทางลบ ขึ้นอยู่กับระยะห่างทางความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยมากผู้รับสารทราบที่กำลังถูกประชด ส่วน “เสียดสี” มีความหมายในทางลบ โดยผู้ส่งสารใช้วิธีการกล่าวถึงโดยไม่ระบุตัวตน ส่วน “แดกดัน” มีความหมายในทางลบ ผู้ส่งสารนำข้อเท็จจริงของผู้รับสารมากล่าวถึงโดยมีเจตนาให้เกิดความเสื่อมเสีย อีกทั้งงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยยังมุ่งเน้นการนิยามความหมายขึ้นใหม่ให้มีความชัดเจนและศึกษาความแตกต่างของแต่ละคำจากบริบทการใช้วาทภาษาและอวัจนภาษา ด้วยกรอบแนวคิดองค์ประกอบทางการสื่อสารโดยอาศัยนวนิยายจากเรื่อง จำเลยรัก เป็นตัวบทในการพิจารณาในครั้งนี้อีกด้วย

นอกจากนี้ กรวุฒิ นิยมศิลป์ และ ศิริพร ศรีวรกานต์ (2562) ได้ศึกษาเรื่องกลวิธีการเสียดสีในการ์ตูนการเมืองของบัญชา คามิน สรุบได้ว่า บัญชา คามิน นำเสนอภาพลักษณ์เชิงบวกให้แก่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ที่แสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ผ่านองค์ประกอบของการ์ตูน อย่างภาพตัวละคร ในขณะที่เดียวกัน ได้นำเสนอภาพลักษณ์เชิงลบให้แก่รัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวชผ่านภาพล้อ ซึ่งเน้นการนำเสนอเรือนร่างที่ผิดเพี้ยน เช่น เรือนร่างที่สกปรก การผสมผสานลักษณะมนุษย์กับสัตว์นอกจากนั้น ยังใช้กลวิธีทางภาษา เช่น การกล่าวเกินจริง การใช้อุปลักษณ์ เพื่อเผยให้เห็นความผิดพลาดของรัฐบาลของนายสมัครที่เปิดโอกาสให้นายทักษิณ เข้ามาแสวงหาผลประโยชน์จากประเทศ และแบ่งปันผลประโยชน์กับนักการเมืองที่สนับสนุนตน

สำหรับ ปาริฉัตร พิมล (2562) ได้ศึกษาเรื่องกลวิธีการใช้ภาษา ในรายการข่าว “จัด ชัดทุกความจริง” ของธิมะ กาญจนไพริน จากการศึกษาพบว่า การใช้ภาษาของธิมะ กาญจนไพริน ในรายการข่าว “จัด ชัดทุกความจริง” มี 9 กลวิธี ได้แก่ การใช้ภาษาไม่เป็นทางการ การใช้ภาษาชวนให้ติดตาม การใช้คำที่แสดงอารมณ์ความรู้สึก การใช้คำเฉพาะกลุ่ม การใช้ถ้อยคำนัยผกผัน การให้รายละเอียด การแนะให้ตีความ การยกตัวอย่าง และการใช้อวัจนภาษา กลวิธีดังกล่าวส่งผลให้บรรลุเป้าหมายหลักในการสื่อสาร 4 ประการดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้นกลวิธีการใช้ภาษาที่เด่นที่สุดในการสื่อสารของธิมะ กาญจนไพริน คือ กลวิธีการใช้ภาษาที่มุ่งให้ผู้ชมเข้าถึงและเข้าใจเนื้อหาข่าวที่กำลังนำเสนอได้ง่ายที่สุด เป็นต้นว่าการใช้ภาษาไม่เป็นทางการ การให้รายละเอียดของข่าว และ

การยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย นอกจากนี้ การใช้วจนภาษาประกอบการนำเสนอข่าวของธีมะ กาญจนไพริน นับได้ว่าเป็นกลวิธีเด่นอีกกลวิธีหนึ่ง เนื่องจากช่วยเพิ่มสีสันให้รายการมีความแปลกใหม่ โดยอาศัยลีลาการเล่าข่าวที่ไฉ่ทั้ง น้ำเสียง ท่าทาง รวมถึงการแต่งกายที่สอดคล้องกับเนื้อหาข่าวที่กำลังนำเสนอ ซึ่งเป็นการใช้วจนภาษาหลากหลายรูปแบบผสมผสานกัน กลวิธีเหล่านี้ดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้เป็นอย่างดี ช่วยให้ผู้ชมบริโภคข่าวสารที่เป็นเรื่องจริงจางผ่านบรรยากาศที่เป็นมิตร เข้าถึงง่าย แฝงความสนุก และเกิดอารมณ์ร่วมในการบริโภคข่าว

ปีต่อมา นัฐริกา คงเมืองและนันทชา คัยนันท์ (2563) ได้ศึกษาเรื่องกลวิธีการใช้ภาษาเสียดสีของตัวละคร “แนนนี่ะ” ในละครโทรทัศน์เรื่อง “เด็กใหม่” (Girl From Nowhere) พบว่า มีทั้งหมด 8 กลวิธี เรียงลำดับการปรากฏจากมากไปน้อย ได้แก่ 1. การใช้ถ้อยคำนัยผกผัน 2. การใช้ความหมายแฝง 3. การใช้คำไม่เจาะจงเป้าหมาย 4. การใช้ความเปรียบ 5. การใช้คำเรียกบุคคล 6. การใช้รูปประโยคเงื่อนไข 7. การยกคำกล่าวของบุคคล และ 8. การใช้คำซ้ำ

จากงานวิจัยของกุลสตรี มั่นทิกะ (2563) ได้ศึกษาเรื่องบทพระราชนิพนธ์เรื่อง สักวาหน้าหนาว : การสืบทอดและสร้างสรรค์สักวาเพื่อนำเสนอแนวคิดทางสังคม ผลการศึกษาพบว่า สักวาหน้าหนาวคงรูปแบบ ฉันทลักษณ์ในการแต่ง และขั้นตอนของขนบกลอนสักวาไว้ เพียงแต่เปลี่ยนแปลงเนื้อหาในการนำเสนอ และเพิ่มข้อคิดคติสอนใจ พร้อมกับสร้างสรรค์เนื้อหาที่เสนอสภาพปัญหาในสังคมได้แก่ ระบบราชการ สังคมที่นับถือเงินเป็นใหญ่ และประเพณีการคลุมถุงชน นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงพฤติกรรมของคนในเวลานั้นที่ทรงเห็นว่าต้องแก้ไข ได้แก่ กลุ่มนักเรียนนอก กลุ่มคนที่มีการศึกษา และกลุ่มชาวจีน โดยกลวิธีสำคัญในการนำเสนอประเด็นดังกล่าวผ่านการเสียดสี และนำเสนอแนวคิดเรื่องสุขภาพบุรุษ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดความคิดสู่ประชาชนในประเทศให้ตระหนักถึงปัญหาส่วนบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อชาติในเวลานั้น และสั่งสอนประชาชนให้แสดงความรักชาติด้วยการร่วมมือกันขจัดปัญหาที่เกิดขึ้น ผลการศึกษาดังกล่าวยังแสดงให้เห็นถึงคุณค่าทางด้านวรรณศิลป์ ในการสืบทอดวรรณคดีโบราณมาใช้ในสังคมสมัยใหม่ซึ่งเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงลักษณะเด่นด้านเนื้อหาที่มีบทบาทสำคัญต่อสังคมในการกระตุ้นประชาชนผู้เป็นกำลังของชาติให้ร่วมมือร่วมใจแก้ไขปัญหา เพื่อนำมาสู่คุณภาพชีวิตที่ดีและความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ

จากกรอบแนวคิดและเอกสารงานวิจัยข้างต้นผู้วิจัยได้ศึกษาและนำมาประยุกต์เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาเสียดสีในข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” เพื่อเป็นแนวทางในการการวิเคราะห์งานของผู้วิจัยต่อไป

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข่าวการเมือง

ข่าวการเมืองเป็นรูปแบบหนึ่งของข่าวสารที่มีอิทธิพลสูงต่อทัศนคติและพฤติกรรมของประชาชนในสังคม โดยเฉพาะในบริบทของการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกิจกรรมทางการเมือง การรายงานข่าวการเมืองไม่เพียงแต่สะท้อนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระบบการเมืองเท่านั้น หากแต่ยังเป็นเครื่องมือในการชี้แนะหรือโน้มน้าวความคิดเห็นของประชาชน

งานวิจัยหลายชิ้นได้ศึกษาถึงอิทธิพลของข่าวการเมือง ทั้งในด้านการรับรู้ ทศนคติ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้รับสาร ข้อมูลเหล่านี้มีความสำคัญต่อการเข้าใจบทบาทของข่าวการเมืองในฐานะกลไกหนึ่งของระบบสื่อสารมวลชนและการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมไทย ดังนั้นการทบทวนแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงช่วยให้เข้าใจภาพรวมของความรู้เดิม และเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวการเมืองในรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ได้อย่างครอบคลุมและลึกซึ้งยิ่งขึ้น ดังงานวิจัยต่อไปนี้

จากงานวิจัยของ กนกกาญจน์ วรสีหะ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง “การชุมนุมทางการเมือง คือการทำสงคราม” มโนทัศน์ที่สะท้อนจากอุปลักษณ์ข่าวการชุมนุมทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ไทย ผลการวิจัย พบว่า ผลการวิจัยทราบว่าในการรายงานข่าวมีการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์เปรียบเทียบผู้ชุมนุมและเจ้าหน้าที่รัฐเป็นคู่ต่อสู้และเปรียบเทียบการชุมนุมทางการเมืองเป็นการทำสงคราม ถ้อยคำอุปลักษณ์สะท้อนมโนทัศน์หรือมุมมองของนักหนังสือพิมพ์ต่อการชุมนุมว่า “การชุมนุมคือการทำสงคราม” การใช้อุปลักษณ์ในการรายงานข่าวการชุมนุมทางการเมืองในหนังสือพิมพ์ไทยทำให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษาและมโนทัศน์หรือมุมมองที่เกี่ยวกับการทำสงคราม

ในปีต่อมา สุมาลี มีจัน (2554) ได้ศึกษา เรื่องความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา 2551 จังหวัดมหาสารคาม พบว่า แบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนและปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาคือ ประชาชนมีความตื่นตัวน้อยกว่าการเลือกตั้งอื่นๆ ที่ผ่านมาในรอบปี พ.ศ. 2549 -2551 อันเนื่องมาจากการจูงใจในลักษณะต่างๆ ที่ลดลงไปและการจัดการเลือกตั้งบ่อยครั้ง รวมไปถึงผลจากบทบัญญัติใหม่ของรัฐธรรมนูญที่ไม่เอื้อต่อการลงสมัครของนักการเมืองอาชีพ ตลอดจนบุตร หรือภรรยาของบุคคลเหล่านี้ ทำให้การแข่งขันในการหาเสียงไม่มีความเข้มข้น ในขณะเดียวกันได้ก่อให้เกิดช่องว่างด้านพื้นฐานคะแนนนิยมระหว่างผู้สมัครที่เคยเป็นอดีตนักการเมืองกับผู้สมัครที่ไม่เคยลงสมัครรับเลือกตั้งในระดับจังหวัดให้มีความแตกต่างกันอย่างมาก ทั้งนี้ แม้ไม่ปรากฏการซื้อเสียงหรือกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งเหมือนที่ผ่านมา แต่จากการเป็นบุคคลซึ่งเป็นที่รู้จัก ประกอบกับฐานความนิยมที่แตกต่างกันมาก รวมทั้งเครือข่ายหัวคะแนนในพื้นที่และการสนับสนุนจากนักการเมืองนักการเมือง เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการได้รับเลือกตั้งของผู้สมัคร ซึ่งแสดงให้เห็นถึงฐานคะแนนเสียงที่มีความเกี่ยวพันกันในการเลือกตั้งทุกระดับ

ส่วนงานวิจัยของ สุกฤตา จินดาพรและโชติมา แก้วกรจง (2556) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทยในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภูมิภาคตะวันตก จากการศึกษาพบว่า 1. สตรีไทยในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภูมิภาคตะวันตกมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง 2. ปัจจัยระดับการศึกษา ต่างกันส่งผลต่อการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองแตกต่างกันปัจจัยอาชีพและปัจจัยพื้นภูมิทางการเมือง ต่างกันส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน แตกต่างกันและปัจจัยการเปิดรับสื่อมวลชนเกี่ยวกับข่าวสารทางการเมืองต่างกันส่งผลต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและด้านการสนับสนุนพรรคการเมืองแตกต่างกันส่วนปัจจัยความสำนึก

ทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับ ปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันในระดับต่างมากและ 3. ประเด็นปัญหาและอุปสรรคของสตรีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า สตรีไทยส่วนใหญ่ต้อง รับภาระในการดูแลครอบครัว และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองน้อย

สำหรับ วรพงษ์ วะรักษเลิศ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การสื่อสารทางการเมืองผ่านบท เพลงของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ : ศึกษาในช่วง พ.ศ. 2550 – 2556 จากการศึกษาพบว่า บริบททางการเมืองที่มีผลการต่อต้านสร้างสรรค์เพลงของกลุ่มแนวร่วมร่วม ประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ในช่วง พ.ศ. 2550–2556 สามารถแบ่งปรากฏการณ์สำคัญ ทางการเมืองเป็นรายปีได้ดังนี้ ปี พ.ศ.2550 เหตุการณ์สำคัญ ได้แก่ การรัฐประหาร วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 และการสนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เหตุการณ์ พ.ศ. 2551 คือ การ เคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย โดยการยึดสนามบินสุวรรณ ภูมิ และดอนเมือง และการจัดตั้งรัฐบาลพรรคประชาธิปัตย์ในค่ายทหาร สำหรับ พ.ศ.2552 เหตุ การณ์สำคัญ ได้แก่ การต่อต้านรัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ และการใช้กฎหมายแบบสองมาตรฐาน ปี พ.ศ. 2553 ได้แก่ การใช้ความรุนแรงของรัฐบาลในการสลายการชุมนุมด้วยกำลังทหารและอาวุธจริง ต่อมาเป็น พ.ศ. 2554 ได้แก่ พรรคเพื่อไทยชนะการเลือกตั้ง และจัดตั้งรัฐบาลโดยมีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีหญิงคนแรก เหตุการณ์ พ.ศ.2555 คือการขึ้นชมการบริหารงานของรัฐบาล พรรคเพื่อไทย พ.ศ.2556 เหตุการณ์สำคัญ ได้แก่ การชุมนุมต่อต้าน พ.ร.บ.นิรโทษกรรมและการ เคลื่อนไหวขับไล่รัฐบาลพรรคเพื่อไทยของกลุ่มคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทย ให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ประเด็นและนัยทางการเมืองที่สื่อสารผ่านบทเพลงของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตย ต่อต้านเผด็จการแห่งชาติในช่วง พ.ศ. 2550–2556 จากการศึกษาวิเคราะห์และจัดสัดส่วนของบทเพลง จำนวน 480 เพลง พบว่า ประเด็นและนัยเรื่องการต่อสู้พบมากที่สุด จำนวน 138 เพลง อันดับที่ 2 คือ ความต้องการเรียกร้องหรือความต้องการการเปลี่ยนแปลง พบจำนวน 131 เพลง รองลงมา คือ การคร่ำครวญรำพึงรำพัน พบ จำนวน 87 เพลง ต่อมา คือความไม่พอใจ ความโกรธแค้น พบจำนวน 75 เพลง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ พบจำนวน 25 เพลง และ พบน้อยที่สุดที่สุด คือ ความเท่าเทียม จำนวน 24 เพลง ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย 1.กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ใช้บทเพลงเป็นสื่อในการสื่อสารทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ 2. บริบทในห้วงวิกฤตทางการเมือง ส่งผลโดยตรงต่อการสร้างสรรค์บทเพลงของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ และ 3.การใช้สัญลักษณ์ในการสื่อสารบทเพลงของกลุ่ม นปช. สามารถขับเคลื่อนมวลชนได้อย่างทรงพลัง

และชิตชนก เชื้อแก้ว (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทาง การเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วของประชาชน ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี พบว่า ระดับการ รับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วผ่านทางสื่อต่าง ๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยซึ่งจาก 14 ช่องทางสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มที่รับรู้ข่าวสารน้อย โดยผ่านทางนักการเมือง

ข้อความ SMS ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ ตัวแทนกลุ่มพลังมวลชน ข้าราชการ พนักงานหน่วยงานของรัฐ หอกระจายข่าว รถประชาสัมพันธ์ เป็นต้น และกลุ่มที่รับรู้ข่าวสารปานกลาง โดยผ่านทางสื่อวิทยุกระจายเสียงสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อนบ้านและเพื่อนสนิท เป็นต้น และยังมีปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้ว ได้แก่ สังคมประกิตทางการเมืองและการบ่มเพาะทางการเมือง

ปีต่อมาวิญญา ประเสริฐ (2559) เรื่อง “การสื่อสารทางการเมืองในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2557 – 2559” พบว่า รูปแบบรายการคืนความสุขให้คนในชาติมีการสื่อสารเพื่อสร้างภาพลักษณ์ ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ให้แก่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ทั้งนี้ เนื้อหาหรือสารที่สื่อสารออกมาจากรายการสามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนภารกิจทางการเมือง ได้แก่ การระบุปัญหาของประเทศ การชี้แจงเจตนาารมณ์ทางการเมือง การให้ภาพการปกครองในอุดมคติ การสร้างความปรองดองสมานฉันท์ การปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ และ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการขจัดอุปสรรคทางการเมือง ได้แก่ การจัดการด้านสื่อมวลชน การจัดการด้านการชุมนุมต่อต้าน และการจัดการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ นอกจากนี้ กลวิธีโน้มน้าวใจที่พบในรายการมีลักษณะผสมผสานระหว่างการประชาสัมพันธ์ของรัฐบาล และการโฆษณาชวนเชื่อ 7 ประการ

ส่วนงานวิจัยของ สันติ ทิพนา (2561) ได้ศึกษาเรื่องปรากฏการณ์ทางการเมืองและสังคมที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี 2561 มีแนวคิดเกี่ยวกับข่าวการเมือง สรุปไว้ว่า 1. ปรากฏการณ์ทางการเมือง แบ่งได้ 7 ประเด็นดังนี้ 1. รำลึกเหตุการณ์ทางการเมือง 2. เหตุการณ์การชุมนุมทางการเมือง 3. ความแตกต่างด้านอุดมการณ์ทางการเมือง 4. การใช้อำนาจของนักการเมืองท้องถิ่น 5. การแข่งขันรับสมัครเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่น 6. การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐ และ 7. การสะท้อนนโยบายของรัฐ 2. ปรากฏการณ์ทางสังคมในวรรณกรรมเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า ประจำปี 2561 พบว่า มีประเด็นทางสังคม ดังนี้ 2.1 ภาพสะท้อนปัญหาสังคม แบ่งได้ 9 ประเด็น ดังนี้ 1. ปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง 2. การปฏิเสธผู้โดยสารของรถแท็กซี่ 3. ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 4. ปัญหาธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และการตัดไม้ทำลายป่า และ 5. ปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียง 6. ปัญหาครอบครัวในสังคมไทย 7. ปัญหาข้อขัดแย้งของนายจ้างกับลูกจ้าง 8. ปัญหาการขาดโอกาสทางการศึกษา 9. ปัญหาสถานบันเทิงและการค้าประเวณี 2.2 ภาพสะท้อนด้านเทคโนโลยี 2.3 ภาพสะท้อนด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น 2.4 ภาพสะท้อนด้านความเชื่อแบ่งได้ 2 ประเด็นดังนี้ 1. ความเชื่อเรื่องผี 2. ความเชื่อเรื่องพญานาค

ถัดจากนั้นไม่นานงานวิจัยของ วุฒิพร ลิ้มวรารักษ์ และสุวิชา เป้าอารีย์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์: กรณีศึกษาโพสต์ทูเดย์และแนวหน้า ผลการศึกษา พบว่า 1. หนังสือพิมพ์ออนไลน์มีบทบาทและมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์โดยนำเสนอความจริง ให้ความรู้ เป็นช่องทางสื่อสารระหว่างประชาชนกับสื่ออันมีต่อการบริหารทางการเมืองของรัฐบาลและการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและผู้นำทางการเมือง

สำหรับกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ พบว่า มีการคัดกรองข้อมูลจัดการความคิดเห็นของผู้ใช้ หน่วยงาน ตรวจสอบกิจกรรมต่างๆ และเปิดช่องทางให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นต่อข่าวการเมือง โดยส่วนใหญ่จะแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประชาธิปไตย แสดงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตัวแทนทางการเมือง รวมถึงการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง อันช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตย 2. อิทธิพลของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ที่มีต่อการพัฒนาทางการเมือง พบว่า ปัจจุบันอิทธิพลของสื่อออนไลน์ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางการเมืองเป็นอย่างมาก โดยทำให้โครงสร้างสังคมเปลี่ยนไปมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาในชีวิตประชาชนมากขึ้นส่งผลทำให้ระบบการเมืองมีการพัฒนาสูง มีการพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น เพราะเป็นช่องทางในการให้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างต่อเนื่องในปริมาณที่ไม่จำกัด มีอิทธิพลส่งผลให้พลเมืองมีสิทธิ โอกาสและความเท่าเทียมในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารมากขึ้น

จากการศึกษาแนวคิด เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับข่าวการเมือง ทำให้เข้าใจความหมายของข่าวการเมือง การรับรู้สารเกี่ยวกับการเมืองวัฒนธรรมทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ผู้วิจัยสามารถจำแนกเพื่อทำการวิเคราะห์และกำหนดขอบเขตในการทำวิจัยประเด็นข่าวการเมืองได้

2.4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายการเล่าข่าว

การเล่าข่าวเป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารข่าวสารที่ผสมผสานข้อมูลข้อเท็จจริงกับการแสดงออกทางทัศนคติ ความคิดเห็น และอารมณ์ของผู้เล่า ซึ่งแตกต่างจากการรายงานข่าวในเชิงวิชาชีพที่เน้นความเป็นกลางและความถูกต้องของเนื้อหาโดยเคร่งครัด ในยุคปัจจุบัน รายการเล่าข่าวได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น เนื่องจากสามารถสื่อสารกับผู้ชมได้อย่างเข้าถึงและเป็นกันเองมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดอิทธิพลต่อความเข้าใจและการตีความเหตุการณ์ต่าง ๆ ของผู้ชม งานวิจัยจำนวนหนึ่งได้ให้ความสำคัญกับปรากฏการณ์นี้ โดยศึกษาถึงรูปแบบ เทคนิค และผลกระทบของการเล่าข่าวในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งในด้านภาษา สื่อสารมวลชน และพฤติกรรมผู้รับสาร ดังนั้น ในหัวข้อนี้จะนำเสนอแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่าข่าว เพื่อใช้เป็นกรอบในการพิจารณาบริบทของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ซึ่งเป็นรายการที่มีลักษณะของการเล่าข่าวที่ผสมผสานกลวิธีการสื่อสารเฉพาะตัว ดังต่อไปนี้

สำหรับงานวิจัยของ สุจินดา ประสงค์ตันสกุล (2540) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาและกลวิธีการเล่าเรื่องรายการโทรทัศน์แบบเตือนภัยรายการ "เฉียด" ผลการศึกษาพบว่า 1. รายการโทรทัศน์ “เฉียด” ได้ทำหน้าที่ในฐานะสื่อมวลชนเตือนภัยบุคคลถึงภัยต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยให้ความสำคัญกับภัยอุบัติเหตุมากที่สุด ตามด้วยภัยชิงทรัพย์ ภัยทำร้ายร่างกาย ภัยทางเพศ และภัยอื่นๆ โดยลักษณะของเนื้อหาที่นำเสนอจะเป็นการเตือนสติบุคคลให้ระมัดระวังต่อภัยต่างๆ และเน้นที่วิธีการจัดการกับภัยที่ประสบมากกว่าการป้องกัน 2. วิธีการเล่าเรื่องได้เน้นถึงความสนุกสนาน ตื่นเต้นของช่วงการเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ซึ่งเป็นจุดสุดยอดของรายการมากกว่าการนำเสนอวิธีการป้องกันภัย 3. ในด้านผลกระทบจากการดูรายการ พบว่าประโยชน์ที่คนดูได้รับจะเป็นเพียงการได้รับรู้ถึงเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม แต่มิได้เป็นประโยชน์เพื่อการป้องกันแต่อย่างใด และในแง่การ

สร้างความวิตกกังวล พบว่า จะมีผลต่อบุคคลที่มีความระมัดระวังต่อภัยต่างๆ อยู่แล้ว สำหรับการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการคนร้าย จะเป็นประโยชน์ต่อคนดูมากกว่าการที่คนร้ายนำไปใช้ประโยชน์เนื่องจากทางรายการมิได้นำเสนอรายละเอียดที่ชัดเจน ในฐานะสื่อมวลชน รายการโทรทัศน์ “เฉียด” จึงเป็นรายการเตือนภัยในรูปแบบที่นำเสนอเรื่องราวประสบการณ์จริงผ่านมุมมองของผู้ประสบภัย โดยวิธีการเล่าเรื่องที่เน้นความตื่นเต้น น่าติดตามเช่นเดียวกับรูปแบบของละครแนวลึกลับ ตื่นเต้น ประโยชน์ที่ได้รับจากรายการจึงเป็นเรื่องของการเผชิญหน้ากับเหตุการณ์มากกว่าการป้องกันภัย

ถัดมาอีก 7 ปี สุภวัฒน์ สงวนงาม (2557) ได้ทำการวิจัย เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกรับชมรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัยไว้ว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุอยู่ระหว่าง 26-35 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท โดยเปิดรับชมรายการข่าวทุกวัน และเวลาที่เลือกเปิดรับชมรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์จะไม่แน่นอน ส่วนใหญ่จะเปิดชมข่าวเป็นอันดับแรกในการชมโทรทัศน์ โดยไม่ตั้งใจชมข่าวจนจบรายการ และจะมีการเปลี่ยนช่องสลับไปมากับรายการช่องอื่น หรือเปลี่ยนช่องเมื่อมีโฆษณา มีการรับชมข่าวร่วมกับผู้อื่นในที่พำนักหรือสถานที่ทำงาน และเลือกชมเฉพาะข่าวที่สนใจหรือติดตาม ซึ่งจะเปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้และทำกิจกรรมอื่นๆร่วมไปด้วย เช่น นั่งทำงาน เล่นอินเทอร์เน็ต รับประทานอาหาร และส่วนใหญ่ไม่เคยส่งไปรษณียบัตรจัดอันดับข่าวเด่น ไม่เคยส่ง sms โหวตข่าว ไม่เคยส่งข่าวหรือโหวตข้อความเข้ามาในรายการข่าวผ่านทางโทรศัพท์มือถือและไม่เคยโทรศัพท์มาตอบคำถามในรายการข่าว ผู้ชมส่วนใหญ่ไม่มีทัศนคติในการเปิดชมรายการข่าวคือทำให้รู้สึกเหมือนมีเพื่อนไม่เหงาหรือไม่โดดเดี่ยว รายการข่าวเป็นการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ตรงกับความสนใจของตนเอง เป็นหัวข้อสนทนาในสังคม และส่วนใหญ่ไม่เชื่อว่าการชมรายการข่าวช่วยผ่อนคลายเครียดจากการเรียนการทำงานหรือแก่งว่ง ความชื่นชอบในการรับชมข่าวจากสถานีโทรทัศน์พบว่า “ช่วงเช้าของวันจันทร์ถึงวันศุกร์” รายการข่าวที่เปิดรับชมมากที่สุดคือ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ (ทุกวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 06.00-09.30 น.) ช่อง 3 “ช่วงกลางวันและเที่ยงของวันจันทร์ถึงศุกร์” รายการข่าวที่เปิดรับชมมากที่สุดคือรายการเที่ยงสัมพันธ์เหตุการณ์ (ทุกวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 11.05-13.30 น.) ช่อง 3 “ช่วงบ่ายและค่ำของวันจันทร์ถึงวันศุกร์” รายการข่าวที่เปิดรับชมมากที่สุดคือ “รายการเรื่องเด่นเย็นนี้”(ทุกวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 15.55-17.45 น.) ช่อง 3 “ช่วงดึกและช่วงเช้าของวันจันทร์ถึงศุกร์” รายการข่าวที่เปิดรับชมมากที่สุดคือรายการข่าวสามมิติ(ทุกวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 22.45-23.45 น.) ช่อง 3 “ช่วงเช้าวันเสาร์อาทิตย์” รายการข่าวที่เปิดรับชมมากที่สุดคือรายการเรื่องเล่าเสาร์-อาทิตย์(ทุกวันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 10.30-12.15 น.) ช่อง 3 ในส่วนของประเด็นเนื้อหาของข่าวที่ผู้ชมให้ความสำคัญมากที่สุดคือมีความทันสมัย หรือมีความสด ทันต่อเหตุการณ์ของข่าวที่นำเสนอ ในส่วนของประเด็นของพิธีการหรือผู้ดำเนินรายการ ดำเนินไปด้วยความน่าสนใจ จากการทดสอบทางสถิติ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่

มีข้อมูลส่วนบุคคลต่างกันจะเปิดรับชมรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ในช่วงวันและเวลาที่ต่างกัน และมีพฤติกรรมในการรับชมข่าวต่างกัน ด้วยนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ถัดจากนั้นมาไม่นาน อุบลวรรณ เปรมศรีรัตน์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การเล่าเรื่องทางนิเทศศาสตร์:ศึกษาจากงานวิจัย ผลการศึกษาพบว่า 1. มีงานวิจัยที่ใช้คำว่า เรื่องเล่า การเล่าเรื่องหรือการเล่าข่าวในชื่อเรื่อง จำนวน 32 เรื่อง แบ่งตามประเภทของการสื่อสารได้ ดังนี้ การเล่าข่าวทางวิทยุ การเล่าเรื่องและเล่าข่าวในหนังสือพิมพ์ การเล่าเรื่องในหนังสือเล่ม การเล่าเรื่องในภาพยนตร์ รายการและละครโทรทัศน์ การเล่าเรื่องในเพลงไทย สื่อออนไลน์ เกม และการเล่าเรื่องข้ามสื่อ 2. การศึกษาประเด็นหลัก ของการเล่าเรื่องทางนิเทศศาสตร์จากงานวิจัยนั้น พบว่า การเล่าข่าวทางวิทยุเป็นการเล่าข่าวเพื่อสร้างความเพลิดเพลิน ให้ข้อเท็จจริงและข้อคิด โดยใช้ภาษาแบบไม่เป็นทางการ การเล่าเรื่องในสื่อสิ่งพิมพ์นั้นอิงตามองค์ประกอบการเล่าเรื่องโดยเฉพาะ โครงเรื่อง แก่นเรื่องและตัวละคร รวมทั้งนโยบายของสิ่งพิมพ์ฉบับนั้น เน้นการใช้ภาษาที่สร้างภาพและความหมายที่สร้างความสนใจด้วย ส่วนการเล่าเรื่องในภาพยนตร์และละครโทรทัศน์นั้น ส่วนใหญ่อิงตามองค์ประกอบการเล่าเรื่อง โดยเฉพาะ แก่นเรื่องและความขัดแย้งสื่อภาพยนตร์นั้นยังเน้นองค์ประกอบภาพด้วย ด้านละครนั้นยังยึดการเล่าตามวัตถุประสงค์ในการผลิตด้วย การเล่าเรื่องในเพลงไทยนั้นเพลงลูกทุ่งใช้การเล่าเรื่องแบบนิทาน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เพลงประกอบละครเล่าเรื่องตามแก่นของเรื่อง ส่วนการเล่าเรื่องข้ามสื่อ นั้นส่วนใหญ่เป็นการข้ามสื่อจากการ์ตูนสู่แอนิเมชันและภาพยนตร์ โดยยังคงเดิมตามองค์ประกอบการเล่าเรื่องหลักๆ เช่น โครงเรื่อง แก่นเรื่อง ความขัดแย้ง มีการปรับเปลี่ยนเฉพาะในรายละเอียดย่อย เช่น แก่นเรื่องรอง คู่ขัดแย้งและฉาก เป็นต้น

สำหรับงานวิจัยของ ศิญาพร มาลัยศิริรัตน์ (2559) ได้ศึกษา เรื่องการบริหารการผลิตรายการเล่าข่าวเช้าของสถานีโทรทัศน์ ช่อง 5 ช่อง 7 ช่อง 9 และไทยพีบีเอส ผลการวิจัยพบว่า ในส่วนของการบริหารการผลิตรายการเล่าข่าวเช้าบรรณาธิการ ทั้ง 4 รายการ ได้นำปัจจัย 6 ด้าน ซึ่งเป็นหลักสำคัญที่บรรณาธิการพิจารณานำไปสู่การคัดเลือกข่าวสารในการแข่งขันการจัดทำรายการเล่าข่าวเช้าที่นำเสนอในแต่ละวัน ประกอบด้วย นโยบายของแต่ละสถานีโทรทัศน์, ภาวะการแข่งขัน, ระยะเวลาในการนำเสนอข่าว, ทักษะคติของกองบรรณาธิการ, สถานการณ์หรือช่วงเวลาความเป็นข่าวนั้น และการเปลี่ยนแปลงของลักษณะการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจหรือสังคมผลการศึกษา ยังพบอีกว่า บรรณาธิการทั้ง 4 รายการ มีบทบาทสำคัญในขั้นตอนก่อนออกอากาศ เพื่อวางแผนการผลิตในการประชุมประเด็นข่าวที่จะนำเสนอในแต่ละวัน ส่วนผู้ผลิตรายการทั้ง 4 รายการ มีบทบาทสำคัญตลอดกระบวนการผลิต ทั้งการออกแบบรายการในขั้นตอนก่อนออกอากาศ และมีบทบาทในขั้นตอนขณะออกอากาศนอกจากนี้ยังพบว่า หลักสำคัญของบรรณาธิการในการบริหารการผลิตรายการเล่าข่าวเช้าและกระบวนการผลิตรายการเล่าข่าวเช้าของสถานีโทรทัศน์ ช่อง 5 ช่อง 7 ช่อง 9 และไทยพีบีเอสของทั้ง 4 รายการ จะยึดหลักสำคัญในการบริหารการผลิตและมีกระบวนการผลิตที่เหมือนกัน แต่มีความแตกต่างในด้านข่าวสารที่นำเสนอผ่านรายการ โดยช่อง 5 จะเน้นนำเสนอข่าวที่เป็นไปตามนโยบายสถานี ไม่กระทบกับความมั่นคงของชาติและข่าวนั้นต้องเป็นผลดีกับรัฐบาล ส่วน

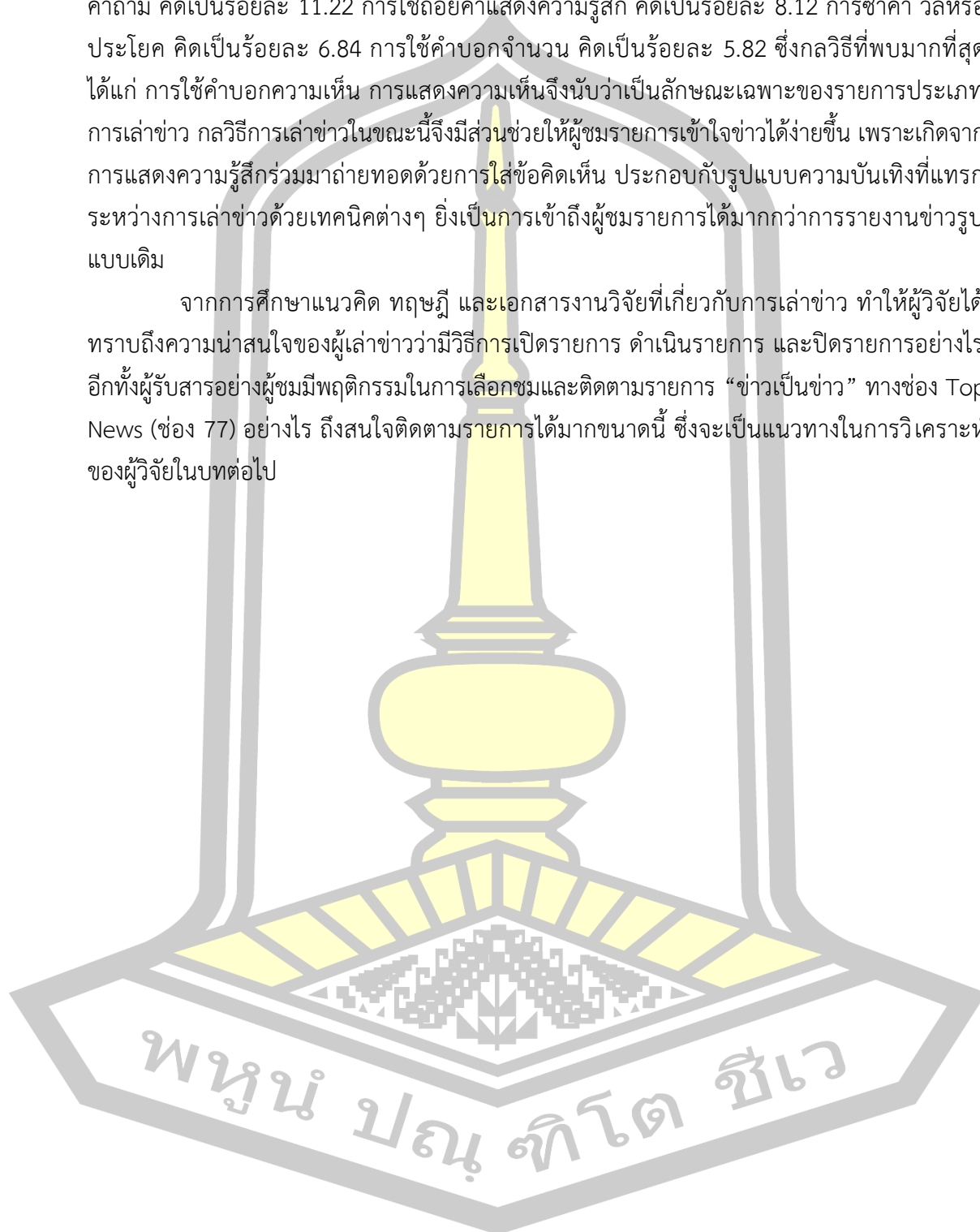
ช่อง 7 เน้นนำเสนอข่าวที่เกิดขึ้นในแต่ละภูมิภาคและข่าวนั้นต้องเกิดประโยชน์กับผู้ชม ส่วนช่อง 9 จะเน้นการนำเสนอข่าวที่เป็นประเด็นใกล้ตัวทำให้ผู้ชมเกิดความสนใจ และไทยพีบีเอสจะเน้นการนำเสนอข่าวที่ถูกต้องตามกรอบจริยธรรม ไม่ละเมิดหลักสิทธิมนุษยชน

สำหรับอชิระ ดวงหอม (2559) ได้ศึกษา เรื่องพฤติกรรมการเปิดรับชม ความต้องการ และความพึงพอใจ ต่อทีวีดิจิทัลของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้กล่าวไว้ว่า 1. ผู้ชมที่มีลักษณะทางประชากรด้านรายได้ แตกต่างกัน มีการเปิดรับชมรายการทีวีดิจิทัลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผู้ชมที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ แตกต่างกัน มีการเปิดรับชมทีวีดิจิทัลไม่แตกต่างกัน 2. ผู้ชมที่มีลักษณะทางประชากรด้าน อายุ การศึกษา อาชีพ แตกต่างกัน มีความต้องการในการรับชมทีวีดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผู้ชมที่มีเพศ รายได้ต่างกัน มีการเปิดรับชมทีวีดิจิทัลไม่แตกต่างกัน 3. ผู้ชมที่มีลักษณะประชากรด้านอายุ การศึกษา และอาชีพ แตกต่างกัน มีความพอใจในการรับชมรายการทีวีดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผู้ชมที่มีเพศ รายได้ต่างกัน มีการเปิดรับชมทีวีดิจิทัลไม่แตกต่างกัน

ส่วนงานวิจัยของ ปวีรศา ประดิษฐ์ศร (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปริมาณการเล่าข่าวในรายการโทรทัศน์ : “เรื่องเล่าเช้านี้” และ “เรื่องเล่าเสาร์-อาทิตย์” ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างปริมาณในรายการโทรทัศน์ทั้งสองรายการทำให้เข้าใจรูปแบบของการเล่าข่าว มีการเรียงลำดับวงจรกรรมที่ตายตัว คือ การเล่าข่าวแต่ละครั้งเริ่มต้นด้วยการเปิดรายการ การสนทนาเรื่องทั่วไป การเปิดช่วงรายการ การเปิดประเด็นเข้าสู่เนื้อหาข่าว การเล่าข่าว การปิดประเด็นข่าว การทิ้งท้ายช่วงรายการ และการกล่าวปิดท้ายรายการเสมอ จุดมุ่งหมายสำคัญของรายการเพื่อเล่าข่าวสารแก่ผู้ชมรายการ ซึ่งข้อเท็จจริงยังเป็นหัวใจหลักของรายการข่าว ประกอบกับข้อคิดเห็นหรือทัศนคติส่วนตัวของผู้เล่าข่าว เพื่อให้รายการข่าวน่าสนใจแตกต่างไปจากรายการข่าวรูปแบบเดิม คือการรายงานข่าวเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะใช้กับประเภทข่าวที่เป็นทางการ เช่น ข่าวพระราชสำนัก แต่โดยปกติผู้เล่าข่าวจะใช้วิธีการเล่าข่าวสลับกับการสนทนาโดยมีน้ำเสียงและอวัจนภาษาเป็นเครื่องมือที่สัมพันธ์กับกลวิธีการเล่าข่าวตามเนื้อหาข่าวแต่ละประเภท จุดมุ่งหมายในการนำเสนอข่าวสารจะเชื่อมโยงกับกลวิธีที่ใช้ในการเล่าข่าว ทัศนคติของผู้เล่าข่าวนี้อาจส่งผลต่อผู้ชมรายการให้โน้มน้ำหนักความคิดไปตามทัศนคติของผู้เล่าได้ รวมทั้งบรรทัดฐานของรายการก็เป็นกรอบที่กำหนดให้การเล่าข่าวเป็นไปในทิศทางของผู้เล่าข่าวและผู้ผลิตรายการต้องการ รายการข่าวมีการนำเสนอที่เปลี่ยนไปอีกประการ คือ รูปแบบของการเล่าข่าวจะมีความบันเทิง โดยไม่ยึดถือบรรทัดฐานในการรายงานข่าวที่จะต้องจริงจัง แต่กลับเล่าข่าวด้วยน้ำเสียงและท่วงทำนองอย่างมีชีวิตชีวาเป็นกันเอง เสมือนคุยกับเพื่อน คนคุ้นเคย หรือคนในครอบครัว การเล่าข่าวลักษณะนี้เพื่อให้เข้าถึงผู้ชมรายการได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ บุคลิกของผู้เล่าข่าวก็มีส่วนดึงดูดความสนใจแก่ผู้ชม ฉากและบรรยากาศที่เป็นกันเองของผู้ร่วมเหตุการณ์ในขณะนั้น ทั้งผู้เล่าข่าวทั้งสองคน ผู้ชมในห้องส่ง เจ้าหน้าที่และแขกรับเชิญภายในสตูดิโอ อีกทั้งผู้ชมรายการจากทางบ้านสามารถสื่อสารกับผู้เล่าข่าวได้ด้วยการส่งข้อความผ่านทางระบบโทรศัพท์มือถือเข้ามายังรายการในขณะที่ผู้เล่าข่าวกำลังดำเนินรายการ จากการศึกษาครั้งนี้ของผู้วิจัย ยังพบกลวิธีการเล่าข่าวอีก 6 วิธี

ได้แก่ การใช้คำบอกความเห็น คิดเป็นร้อยละ 50.12 การลำดับคำเชื่อม คิดเป็นร้อยละ 17.86 การใช้คำถาม คิดเป็นร้อยละ 11.22 การใช้ถ้อยคำแสดงความรู้สึก คิดเป็นร้อยละ 8.12 การซ้ำคำ วลีหรือประโยค คิดเป็นร้อยละ 6.84 การใช้คำบอกจำนวน คิดเป็นร้อยละ 5.82 ซึ่งกลวิธีที่พบมากที่สุดได้แก่ การใช้คำบอกความเห็น การแสดงความคิดเห็นจึงนับว่าเป็นลักษณะเฉพาะของรายการประเภทการเล่าข่าว กลวิธีการเล่าข่าวในขณะนี้จึงมีส่วนช่วยให้ผู้ชมรายการเข้าใจข่าวได้ง่ายขึ้น เพราะเกิดจากการแสดงความรู้สึกร่วมมาถ่ายทอดด้วยการใส่ข้อคิดเห็น ประกอบกับรูปแบบความบันเทิงที่แทรกระหว่างการเล่าข่าวด้วยเทคนิคต่างๆ ยิ่งเป็นการเข้าถึงผู้ชมรายการได้มากกว่าการรายงานข่าวรูปแบบเดิม

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเล่าข่าว ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงความน่าสนใจของผู้เล่าข่าวว่ามีวิธีการเปิดรายการ ดำเนินรายการ และปิดรายการอย่างไร อีกทั้งผู้รับสารอย่างผู้ชมมีพฤติกรรมในการเลือกชมและติดตามรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ทางช่อง Top News (ช่อง 77) อย่างไร ถึงสนใจติดตามรายการได้มากขนาดนี้ ซึ่งจะเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ของผู้วิจัยในบทต่อไป

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัย เรื่อง กลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ครั้งนี้เป็น การวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Research) โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษากลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ซึ่งเป็นการวิจัยที่มุ่งอธิบายลักษณะปรากฏการณ์ต่าง ๆ ตามความเป็นจริงในบริบทของสื่อโทรทัศน์ โดยมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 3.1) แหล่งข้อมูล 3.2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3.3) วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย 3.4) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 3.5) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

3.1 แหล่งข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องเก็บข้อมูลให้ครบ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลทางภาษาที่จะใช้ในการวิเคราะห์ และสำหรับข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้จากรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง Top News (ช่อง 77) ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ถึง 30 เมษายน พ.ศ. 2564 ซึ่งออกอากาศในวันจันทร์ถึงศุกร์ เวลา 18.10 - 19.50 น. จำนวนทั้งสิ้น 65 ตอน โดยคัดเลือกข่าวการเมืองที่มีลักษณะของกลวิธีการใช้ภาษาในรายการ รวมทั้งมีการเล่าข่าวที่โดดเด่นจำนวน 130 ข่าวมาใช้ในการวิเคราะห์

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ แบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Form) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดของอุมารณ สัจขมาน (2559) เกี่ยวกับกลวิธีทางภาษาในวัฒนธรรมเสียดสี และแนวคิดของปวีรศาศ ประดิษฐ์ศร (2560) เกี่ยวกับการเล่าข่าว โดยแบบฟอร์มนี้ประกอบด้วยรายการตรวจสอบ (Checklist) ลักษณะถ้อยคำ เช่น การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ การใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบ การใช้ถ้อยคำล้อเลียน การใช้ถ้อยคำพูดกระทบ การใช้ถ้อยคำเหน็บแนม การใช้ถ้อยคำประชดประชัน การใช้ถ้อยคำแสดงความรู้สึก การซ้ำคำ วลีและประโยค การใช้ถ้อยคำแสดงความคิดเห็น การใช้คำเรียก เป็นต้น รวมทั้งช่องบันทึกความคิดเห็นประกอบการวิเคราะห์

3.3 วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกลวิธีการเล่าข่าวเพื่อกำหนดองค์ประกอบของเครื่องมือ

3.3.2 ออกแบบแบบวิเคราะห์เนื้อหาเบื้องต้น

3.3.3 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาศาสตร์และนิเทศศาสตร์จำนวน 3 ท่านตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity)

3.3.4 ปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะ

3.3.5 ทดลองใช้เครื่องมือกับข้อมูลบางส่วนเพื่อประเมินความเหมาะสม

3.3.6 นำเครื่องมือที่ผ่านการปรับปรุงมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด โดยขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะกล่าวถึงต่อไปนี้

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเพื่อศึกษากลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ดังนั้นขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยจึงมีทั้งหมด 5 ขั้นตอน และผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

3.4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางและกรอบการรวบรวมข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.4.2 เก็บรวบรวมข่าวการเมืองจากรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์

Top News

3.4.3 ถอดเสียงรายการเป็นข้อความภาษาไทย

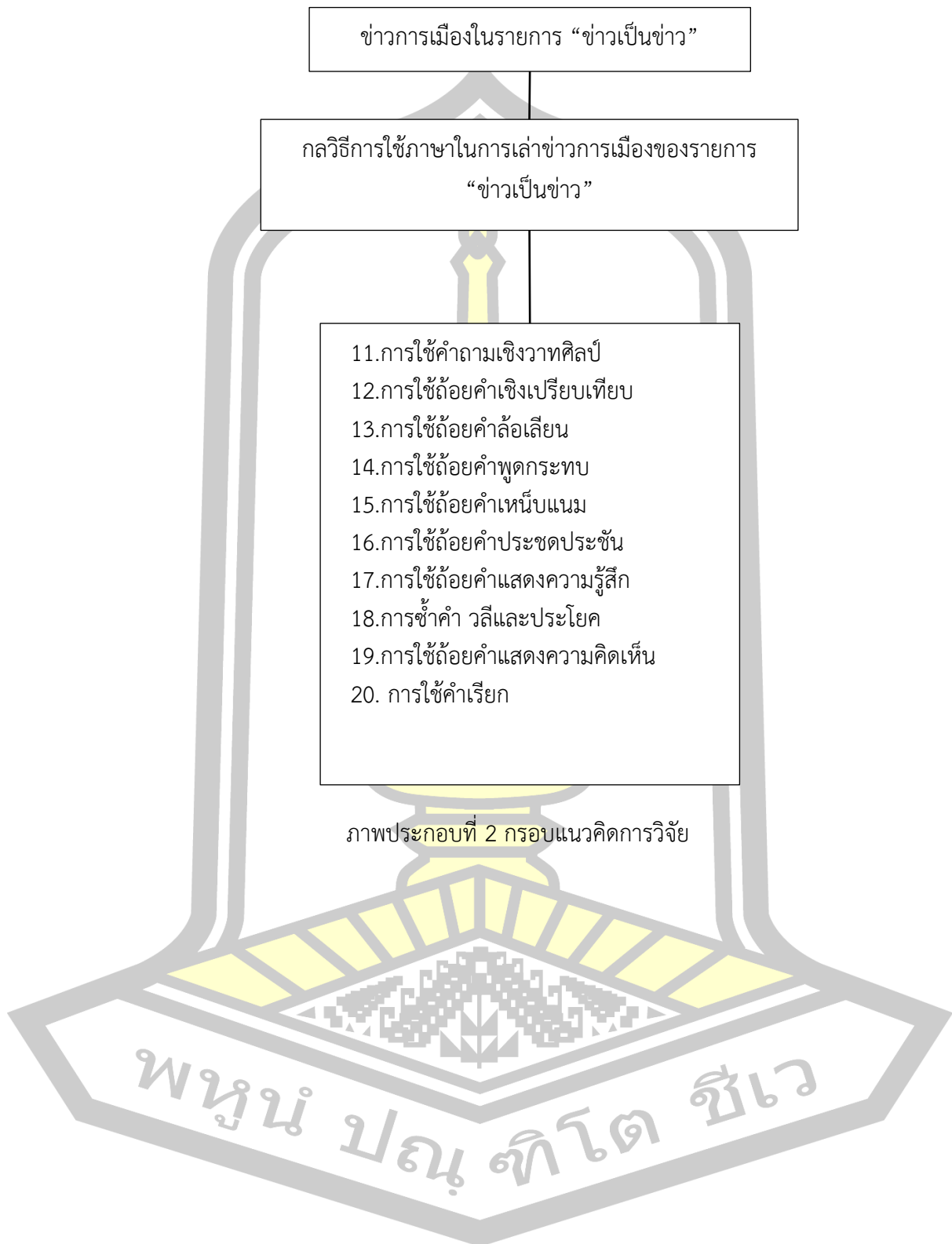
3.4.4 คัดเลือกข้อความที่แสดงกลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมือง

3.4.5 ใช้แบบวิเคราะห์เนื้อหาที่พัฒนาขึ้นทำการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” แล้ว ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจำแนกถ้อยคำที่แสดงกลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ตามกรอบแนวคิดของอุมารณ สัจขมาน (2559) และปวีรดา ประดิษฐ์ศร (2560) โดยจัดหมวดหมู่ลักษณะถ้อยคำ พร้อมทั้งนับความถี่และอธิบายลักษณะการใช้งานในบริบทที่ปรากฏ ดังรูปภาพ

พูน ปณ ทิโต ชเว

บทที่ 4

กลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการข่าวเป็นข่าว

การศึกษา เรื่อง กลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการข่าวเป็นข่าว ผู้วิจัย ได้ศึกษากลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการข่าวเป็นข่าว ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการออกอากาศของรายการที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ Top News ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ถึง 30 เมษายน 2564 โดยรายการดังกล่าวออกอากาศทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ เวลา 18.10 – 19.50 น. ซึ่งจากข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะข่าวการเมืองที่มีการใช้ภาษาเสียดสีและมีลักษณะการเล่าข่าวที่มีผู้ติดตามมากที่สุดในแต่ละวัน จำนวน 130 ข่าวจากทั้งหมด 65 ตอน และนำมาถอดเป็นตัวอักษรนำข้อมูลที่ถอดเสียงเป็นตัวอักษรภาษาไทยแล้ว มาคัดเลือกกลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการข่าวเป็นข่าว 10 ข้อ ดังนี้

- 4.1 การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์
- 4.2 การใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบ
- 4.3 การใช้ถ้อยคำล้อเลียน
- 4.4 การใช้ถ้อยคำพูดกระทบ
- 4.5 การใช้ถ้อยคำเหน็บแนม
- 4.6 การใช้ถ้อยคำประชดประชัน
- 4.7 การใช้ถ้อยคำแสดงความรู้สึก
- 4.8 การซ้ำคำ วลีและประโยค
- 4.9 การใช้ถ้อยคำแสดงความคิดเห็น
- 4.10 การใช้คำเรียก

ผู้วิจัยได้สรุปผลการพบกลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการข่าวเป็นข่าวไว้ดังตารางที่ 2

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตารางที่ 2 กลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการข่าวเป็นข่าว จำนวน 130 ข่าว

กลวิธีการใช้ภาษา	จำนวนที่พบ (ข่าว)	คิดเป็นร้อยละ จาก 130 ข่าว
การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์	35	26.92
การใช้ถ้อยคำแสดงความคิดเห็น	33	25.38
การใช้ถ้อยคำประชดประชัน	30	23.08
การใช้ถ้อยคำพูดกระทบ	28	21.54
การใช้ถ้อยคำเหน็บแนม	27	20.77
การใช้ถ้อยคำแสดงความรู้สึก	25	19.23
การใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบ	22	16.92
การใช้คำเรียก	20	15.38
การใช้ถ้อยคำล้อเลียน	18	13.85
การซ้ำคำ วลีและประโยค	15	11.54

จากตารางที่ 2 พบว่า กลวิธีการใช้ภาษาที่พบมากที่สุดคือการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ (35 ข่าว คิดเป็น 26.92%) รองลงมา คือ การใช้ถ้อยคำแสดงความคิดเห็น (33 ข่าว คิดเป็น 25.38%) การใช้ถ้อยคำประชดประชัน (30 ข่าว คิดเป็น 23.08%) การใช้ถ้อยคำพูดกระทบ (28 ข่าว คิดเป็น 21.54%) การใช้ถ้อยคำเหน็บแนม (27 ข่าว คิดเป็น 20.77%) การใช้ถ้อยคำแสดงความรู้สึก (25 ข่าว คิดเป็น 19.23%) การใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบ (22 ข่าว คิดเป็น 16.92%) การใช้คำเรียก (20 ข่าว คิดเป็น 15.38%) การใช้ถ้อยคำล้อเลียน (18 ข่าว คิดเป็น 13.85%) และ การซ้ำคำ วลีและประโยค (15 ข่าว คิดเป็น 11.54%) ตามลำดับ กลวิธีเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้ดำเนินรายการมักใช้ภาษาในการโน้มน้ำหนัก กระตุ้นความคิด และวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญ

แสดงให้เห็นว่ารายการ “ข่าวเป็นข่าว” เน้นใช้กลวิธีที่หลากหลายในการสื่อสาร เน้นกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์และมีส่วนร่วมของผู้ชมมากขึ้น กลวิธีที่โดดเด่น เช่น การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์และการแสดงความคิดเห็น แสดงให้เห็นถึงความพยายามของผู้ดำเนินรายการในการนำเสนอข่าวในมุมมองที่ไม่เป็นทางการและเข้าถึงง่าย ทั้งยังใช้เทคนิคประชดประชันและเหน็บแนมในการวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ทางการเมืองอย่างมีสีสัน ทำให้ข่าวมีความหลากหลายทั้งในแง่ของเนื้อหาและสไตล์การนำเสนอ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่สร้างความแตกต่างจากข่าวการเมืองทั่วไป

ตัวอย่างกลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการข่าวเป็นข่าว มีดังต่อไปนี้

4.1 การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ในข่าวการเมืองของรายการ "ข่าวเป็นข่าว" มีลักษณะที่มุ่งเน้นการกระตุ้นความคิด การสร้างข้อสงสัย และการเน้นย้ำประเด็นที่มีความสำคัญ โดยมีลักษณะเด่น ๆ คือ การสร้างข้อสงสัยในความน่าเชื่อถือ การเน้นความสำคัญของปัญหาหรือประเด็น การ

วิจารณ์การกระทำของบุคคลหรือหน่วยงาน การตั้งคำถามเพื่อให้ผู้ฟังคิดตาม การชี้ให้เห็นถึงความขัดแย้งหรือความไม่สอดคล้อง การใช้คำถามเพื่อกระตุ้นการตอบสนอง ซึ่งการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ในรายการ "ข่าวเป็นข่าว" นั้น มักมีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นความคิด การพิจารณา และการตัดสินใจของผู้ชมในทิศทางที่มีความหมายหรือเป้าหมายทางการเมืองของผู้ดำเนินรายการ

ตัวอย่างการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ที่พบในข่าว

4.1.1 ข่าวเป็นข่าว วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2564

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=LujF4PTxqdQ&t=2325s> นาที ที่ 45.19

นักข่าวชาย : ถามว่าพลังประชารัฐคุมเกมในสภามั่นใจหรือเปล่ากำลังจะมีอภิปรายไม่ไว้วางใจนะ พลเอกประวิทย์บอกว่าไม่รู้ยังไม่รู้เลยว่าเค้าคิดกันยังไงแต่พรรคร่วมรัฐบาลก็ร่วมมือกันนั่นแหละ นักข่าวก็ถามต่อว่ากรณีนี้ทำไม พลังประชารัฐไม่หลีกเลี่ยงให้เลือกตั้งซ่อมพรรคร่วมรัฐบาลต้องร่วมมือกันสิทำไมพลังประชารัฐไม่หลีกเลี่ยงให้? พลเอกประวิทย์บอกว่าก็คราวที่แล้วเราแพ้ชนิดน้อย

นักข่าวหญิง : นิดเดียวเอง

นักข่าวชาย : ครั้งที่แล้วสู้กันไม่ใช่เหรอ

นักข่าวหญิง : 4,500 กว่าเองคะ

นักข่าวชาย : คนเขาอยากจะลงจะให้ทำยังไง?

นักข่าวหญิง : นั่นนะสิ

นักข่าวชาย : คิดว่าเรื่องนี้ไม่กลายเป็นปัญหาบานปลายหรือเพราะเป็นเรื่องในระดับของจังหวัด

นักข่าวหญิง : ชัดใจไม่ได้อะคนจะลง เหมือนคนหรือคนท้องจะคลอดอะ จะเป็นคนเดิมหรือเปล่านั้นไม่ทราบเหมือนกัน

จะเห็นว่า ข้อความ “พลังประชารัฐไม่หลีกเลี่ยงทางเลือกตั้งซ่อมพรรคร่วมรัฐบาล ต้องร่วมมือกันทำไมพลังประชารัฐไม่หลีกเลี่ยงให้?” และ “คนเขาอยากจะทำอย่างไร?” การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ ซึ่งเป็นคำถามที่ถามเพื่อกระตุ้นความคิดหรือแสดงจุดยืน ไม่ใช่เพื่อหาคำตอบที่แท้จริง

4.1.2 ข่าวก้าวข่าว วันที่ 31 มีนาคม 2564

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=J4kMCWUHhky&t=2357s> นาที ที่ 39.11

นักข่าวหญิง : ไปดูความเคลื่อนไหวของคุณจตุพร พรหมพันธุ์กันหน่อยนะคะประธาน นปช หลังจากออกมาไลฟ์ผ่าน pach Talk นะคะก็ได้ย่ำวันเวลาในการนัดหมาย 4 เมษายนนี้ 4 โมง เย็นนัดชุมนุมนะคะยึดโมเดลแบบพฤษภาคม 35 เลยนะคะ

นักข่าวชาย : วันที่ 4 เดือน 4

นักข่าวหญิง : ไซ้ 4 โมงเย็น

นักข่าวชาย : 4 4 4

นักข่าวหญิง : เออมันเป็นเลขอะไรคะงวดพຽ່ງนี้หรือหรือยังงัดตอง 4 หรือ?

นักข่าวชาย : เป็นรหัสอาจจะป็นรหัสเปิดกຽງแจคฤิเปล่า?

นักข่าวหญิง : อยู่ตายละขาสั้นเลยเนี่ยถ้าเกิดพຽ່ງอย่างงี้เนี่ยนะคะ คือก็บอกว่าประเมิน แล้วบ้านเมืองอยู่ในภาวะวิกฤตนะก็ไมຽ່ງว่าต้องเจออะไรก็ครั้งนั้บางคนมาถากถางว่าปลຽ່ງไม่ขึ้น อย่างเงี้ยอยากบอกว่าลองไปดูประวัติศาสตร์สิพฤษภาคม 35 เนี่ยที่ตนเองนำทัพไปต่อที่ รามคำแหงก็พลิกสถานการณ์ได้

จะเห็นว่า ข้อความ “เออมันเป็นเลขอะไรคะงวดพຽ່ງนี้หรือหรือยังงัดตอง 4 หรือ?” และ “ป็นรหัสอาจจะป็นรหัสเปิดกຽງแจคฤิเปล่า?” การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ ซึ่งเป็นคำถามที่ถามเพื่อกระตุ้นความคิดหรือแสดงจุดยืน ไม่ใช่เพื่อหาคำตอบที่แท้จริง

4.2 การใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบ

การใช้ ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบ ในข่าวการเมืองเป็นหนึ่งในกลวิธีที่สำคัญในการสื่อสารของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ซึ่งทำให้เนื้อหาที่มักมีความจริงจังและซับซ้อนของข่าวการเมือง มีความเข้าใจง่ายและเข้าถึงผู้ชมได้ดียิ่งขึ้น การใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบช่วยให้การรายงานข่าวน่าสนใจมากขึ้น และยังช่วยสร้างภาพลักษณ์หรืออารมณ์ที่ทำให้ผู้ชมสามารถเชื่อมโยงกับเหตุการณ์หรือบุคคลในข่าวได้อย่างรวดเร็ว โดยไม่ต้องผ่านการใช้คำศัพท์ที่ซับซ้อนเกินไป ซึ่งผู้ดำเนินรายการมักใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบเพื่อเน้นจุดเด่นของบุคคลหรือเหตุการณ์ในข่าว ทำให้สามารถสร้างภาพหรือสัญลักษณ์ที่ผู้ชมทั่วไปสามารถเข้าใจได้ง่าย ตัวอย่างเช่น ในกรณีที่มีการพูดถึงกลุ่มนักการเมืองที่สวมเสื้อผ้าสีพาสเทล มีการเปรียบเทียบว่า “ทุกอย่างดูซอฟท์เมื่อเป็นพาสเทล” ซึ่งช่วยให้ผู้ชมเห็นภาพลักษณะของกลุ่มบุคคลนั้นเป็นคนที่ดูอ่อนโยนและเป็นมิตรมากกว่าภาพลักษณ์ที่เคยแสดงออกมาก่อนหน้านี้ นอกจากนี้ การเปรียบเทียบเช่นนี้ยังทำให้บรรยากาศของข่าวดูผ่อนคลาย และไม่เป็นทางการมากนัก อีกหนึ่งตัวอย่างของการใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบคือการเปรียบเทียบบุคคลหรือเหตุการณ์กับสิ่งที่เกิดขึ้นในธรรมชาติ เช่น การเปรียบเทียบการบริหารงานของรัฐบาลว่า “เรือที่ไร้ทิศทาง” ซึ่งทำให้ผู้ชมเข้าใจถึงความล้มเหลวของรัฐบาลในการกำหนดทิศทางการบริหารประเทศได้อย่างชัดเจน สัญลักษณ์ของเรือที่ไม่มีทิศทางช่วยให้ผู้ชมจินตนาการถึงสถานการณ์ที่ไม่มั่นคงหรือไม่มีเป้าหมายชัดเจน ซึ่งสร้างภาพและอารมณ์ให้เกิดขึ้นในใจของผู้ฟังได้อย่างง่ายดาย การใช้สำนวนโวหาร ซึ่งสำนวนที่นิยมใช้ในรายการ “ข่าวเป็นข่าว” นี้ มีการใช้โวหารเปรียบเทียบ หรือโวหารอุปมาอุปไมย เพื่อเน้นให้เห็นถึงลักษณะหรือผลกระทบของข่าว เช่น การใช้คำว่า “คลื่นพายุเศรษฐกิจ” เพื่ออธิบายถึงวิกฤติเศรษฐกิจที่รุนแรงของประเทศในขณะนั้น การใช้ถ้อยคำเชิงอารมณ์เพื่อเชื่อมโยงกับผู้ชม โดยถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบมักจะถูกใช้เพื่อสร้างอารมณ์และความรู้สึกร่วมกับผู้ชม เช่น “ความหวังที่รอคอย” เพื่อสื่อสารถึงเหตุการณ์สำคัญที่ทุกคนรอให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น การใช้เปรียบเทียบเพื่อวิจารณ์ ซึ่งในบางครั้ง การเปรียบเทียบจะถูกนำมาใช้ในเชิงวิจารณ์ ไม่ว่าจะเป็นการเสียดสีหรือการเน้นให้เห็นถึงผู้ชมรายการเห็นข้อเสียของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น เปรียบการทำงานขององค์กรบางแห่งว่า “เหมือนรถไฟที่ไม่มีหัวรถจักร” เพื่อสะท้อนถึงความไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารประเทศ เป็นต้น

ดังนั้น การใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบ ในรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ไม่เพียงแต่ทำให้ข่าวมีความน่าสนใจและดึงดูดผู้ชมมากขึ้น แต่ยังช่วยสื่อสารเนื้อหาในเชิงลึกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้อยคำเปรียบเทียบช่วยสร้างภาพลักษณ์ อารมณ์ และความรู้สึกที่ชัดเจนให้กับผู้ชม ซึ่งทำให้พวกเขาเข้าใจและมีความรู้สึกร่วมกับข่าวมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างการใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบที่พบในข่าว

4.2.1 ข่าวเป็นข่าว วันที่ 4 มีนาคม 2564

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=LpOpURveE&t=3232s> นาที ที่ 43.24

นักข่าวหญิง : ค่ะ ออกมาถามแล้วก็ออกมาโพสต์เลยว่า กรณีที่คุณกรโพสต์แบบนี้ นะคะ ขออย่าเลยว่าคุณคนเนี่ยเปื้อนข่าวที่จะบอกว่าแย่งชิงโควตารัฐมนตรีเสาไฟฟ้า ถึงเวลาต้อง กล้าล้มยักษ์ คุณเทพไทบอกว่าผมไม่ทราบว่ายักษ์ในความหมายของคุณกรเนี่ยหมายถึงใคร แต่ สำหรับผู้สมัครของประชาธิปัตย์ คือ พงษ์สิน เป็นลูกชาวบ้านธรรมดา ธรรมดา แล้วก็ผ่านการทำงาน การเมืองระดับท้องถิ่น ระดับชาติมาแล้ว ไม่ได้เป็นยักษ์เป็นมารแต่อย่างใดเลย ถ้าจะหมายถึงพรรค การเมืองแล้วประชาธิปัตย์ไม่ใช่ฝ่ายมารแน่นอน เป็นพรรคฝ่ายเทพมาโดยตลอดอยากจะให้คุณกร ระบุชัดเจนว่ายักษ์ในความหมายของคุณกรเนี่ยมันหมายถึงอะไรคะ เพื่อไม่ให้ประชาชนสับสน ถ้าพรรคการเมืองใหม่เริ่มต้นจากการทำการเมืองแบบสร้างความสับสนแล้ว ก็จะไปเพิ่มน้ำเน่าลงไป ระบบการเมืองที่มันเน่าเฟะอีก ขอให้เล่นการเมืองแบบสร้างสรรค์กันจะดีกว่าค่ะ

นักข่าวชาย : เอ่อ ตัดใจคำว่าล้มยักษ์ไป มียักษ์ไป มั้ยักษ์มารไป ประชาธิปัตย์ไม่ใช่ ยักษ์ ไม่ใช่มาร เป็นเทพ อย่างน้อยก็เทพไทคนนี้นะ

นักข่าวหญิง : เป็น เทพนะคะ

นักข่าวชาย : อย่างน้อยเทพไทแหละ เทพไท ตัดใจ แล้วล่าสุดอะ ขุนพล ประชาธิปัตย์ที่ขึ้นปราศรัยอะ เดียวไปดูอะstadๆ อะล่าสุดเนี่ยเป็นใครนะอะ เป็นระดับบิ๊กเนม เอนี่ คุณนิพนธ์ บุญญามณีนะอะ นี่ระดับรัฐมนตรีนะอะ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยอะ ขึ้นเวที ปราศรัยเองเลยนะอะนี่ครับ

จะเห็นว่า การใช้คำว่า “ล้มยักษ์” เป็นการเปรียบเปรยที่สะท้อนถึงการต่อสู้กับ คู่แข่งที่ใหญ่และแข็งแกร่งมาก แต่ผู้พูดพยายามชี้ให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการเอาชนะ โดยคำว่า “ยักษ์” เป็นตัวแทนของอำนาจหรืออุปสรรคที่ใหญ่โต ซึ่งเป็นการสร้างภาพลักษณ์ของการต่อสู้ทาง

การเมืองระหว่างพรรคการเมืองใหม่และพรรคเก่าแก่ คำว่า “แย่งชิงโควตารัฐมนตรีเสาไฟฟ้า” ใช้เพื่อเปรียบเปรยถึงการต่อสู้หรือการชิงอำนาจที่ไร้ความหมาย โดย “เสาไฟฟ้า” ถูกนำมาใช้เป็นสัญลักษณ์แทนตำแหน่งรัฐมนตรี ซึ่งสื่อถึงความเป็นวัตถุหรือสิ่งที่คุณค่าไม่มีคุณค่าในทางจิตใจ แต่กลับถูกแย่งชิงเพื่อประโยชน์ส่วนตน การใช้คำว่า “ยักษ์” และ “มาร” ในการเปรียบเปรยพรรคการเมืองหรือบุคคลในวงการเมือง เป็นการใช้อ้อยคำเชิงอุปมาอุปไมยเพื่อเน้นย้ำถึงฝ่ายตรงข้ามในเชิงลบ โดยใช้ภาพลักษณ์ของ “ยักษ์” และ “มาร” ซึ่งมักจะเป็นตัวร้ายในวรรณคดีไทย ในทางตรงกันข้าม “เทพ” ถูกนำมาเปรียบเทียบกับพรรคประชาธิปไตยหรือบุคคลในพรรค โดยสื่อถึงการเป็นฝ่ายดีหรือมีคุณธรรม ที่กล่าวมานี้เป็นตัวอย่างของการใช้อ้อยคำเชิงเปรียบเทียบที่ช่วยเพิ่มความหนักแน่นในเนื้อหา และทำให้เรื่องราวทางการเมืองในข่าวมีความดราม่าและชัดเจนมากขึ้น

4.2.2 ข่าวเป็นข่าว วันที่ 19 เมษายน 2564

ที่มา : https://www.youtube.com/watch?v=_gqrDS67EZc&t=2283s นาที ที่ 36:26

นักข่าวชาย : ที่นี้พูดถึงการตอกหน้ากันเนี่ย วันนี้คุณศิริระกับคุณจตุพรเนี่ย เป็นผู้ที่ดูเดือดเลือกปลานี่สุดละ

นักข่าวหญิง : โอ้โห ท้อปฟาร์มสุดสุดวันนี้

นักข่าวชาย : วันนี้สิระเนี่ย ชัดจตุพรก่อน

นักข่าวหญิง : คุณศิริระนี่ก็พูดถึงกรณีการออกมาเคลื่อนไหวของคุณจตุพรนะคะ คุณสิระบอกว่าเนี่ยชุมนุมเนี่ยประชาชนเค้าก็ดูรู้ว่าจตุพรนั้นไปไม่รอด ไม่เหลือภาวะผู้นำทางความคิดอีกแล้ว ที่ผ่านมามีคนมาร่วมหลอมแหลมหลัก 10 และสุดท้ายเนี่ยตัวเองก็โมโหทิ้งบรรดาเด็กที่ติดคุกทั้งหลายให้มาเรียกมวลชนให้ ทั้งที่เคยประกาศชิงหวังจะสถาปนาตัวเองเป็นหัวหน้า แต่กลับต้องมาเดินตามตุ๊ดเต๋อ อยากถามจตุพรว่าหน้าฉาบปูนซีเมนต์ก็ขึ้น ถึงได้หนาขนาดนี้ ไม่อายตัวเองก็น่าจะอายหมาบ้าง ทำร้ายประเทศชาติให้ย่อยยับมานานเท่าไรแล้ว นั่นะคะ คือ คุณสิระนะคะ ก็พูดถึงคุณจตุพรว่า เป้าหมายสำคัญนักข่าวหญิง : คือ ไล่พลเอกประยุทธ์ แล้วก็บอกว่าจะไม่

ก้าวล่วงสถาบัน แต่มาวันเนี้ยกลับกลืนน้ำลายและออกมาเรียกร้องให้ปล่อยตัวผู้กระทำความผิดในคดีหนึ่งหนึ่งสองชัดเจนว่าคุณจตุพรนั้นนะไม่มีจุดยืน ยอมทำทุกอย่างไม่สนถูกผิด เพียงเพื่อประโยชน์ตัวเอง

นักข่าวชาย : เมื่อมาแรงขนาดนี้จตุพรก็ขัดแรงกลับนะครับ

นักข่าวหญิง : แรงมาก

นักข่าวชาย : แรงขนาดไหนมีการให้สัมภาษณ์ในพีชทีวี แล้วก็ตัดเป็นคลิปเลย แล้วก็นำเสนออยู่ในเพจจตุพร พรหมพันธุ์ ชัดคุณศิระกลับว่า มีคดีติดตัว มี**ชนักติดหลัง**เยอะเยอะ แล้วรัฐบาลเตรียมคนแบบนี้มาใช้ แล้วก็ใช้คำอย่างที่ว่าบนบนเลยอะเดี่ยวฟังบางช่วงบางตอนเองแล้วคุณศิระอะ

จะเห็นว่า ในข่าวนี้นี้ มีการใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบหลายส่วน เพื่อสร้างภาพลักษณ์หรือเน้นย้ำความรู้สึกในทางการเมือง เช่น “**เดินตามตุตเด็ก**” การเปรียบเทียบนี้ใช้เพื่อสื่อถึงสถานการณ์ที่คุณจตุพรต้องยอมเป็นผู้ตาม แม้จะเคยมีตำแหน่งที่สูงกว่า แต่ปัจจุบันกลับต้อง “เดินตาม” คนรุ่นใหม่ที่มีอำนาจหรือบทบาทมากขึ้น การใช้คำว่า “**เดินตามตุต**” มีความหมายเชิงลบ ทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่าการกระทำนี้เป็นการเสื่อมเกียรติหรือต้องจำยอม “**หน้าจบบุนซีเมนต์ก็ชั้น**” ใช้เปรียบเทียบว่าคุณจตุพรมีความหน้าด้านหรือไร้ยางอาย การใช้คำว่า “**หน้าจบบุนซีเมนต์**” สร้างภาพให้เห็นถึงความแข็ง หนา และไม่มีความรู้สึกละอาย ซึ่งเป็นการวิจารณ์ตัวบุคคลในทางลบอย่างชัดเจน “**ไม่อายุตัวเองก็น่าจะอายุหมาบ้าง**” เป็นการเปรียบเทียบแรง ๆ เพื่อวิจารณ์ว่าแม่แต่หมาซึ่งถูกมองว่าเป็นสัตว์ที่อยู่ในฐานะต่ำกว่า ก็น่าจะรู้สึกอายกับการกระทำของคุณจตุพร การเปรียบเทียบนี้เน้นความรู้สึกดูถูกหรือเหยียดหยามต่อการกระทำของเธอ “**ชนักติดหลัง**” เป็นสำนวนเปรียบเทียบถึงการมีบาปหรือความผิดที่ยังคงติดตัว ซึ่งหมายถึงการที่คุณศิระมีประวัติหรือคดีความที่ยังไม่ได้รับการสะสาง เปรียบเสมือนมี “**ชนัก**” หรือหอกที่ติดค้างอยู่ที่หลัง สื่อถึงความผิดที่ยังไม่สามารถหลบเลี่ยงหรือปฏิเสธได้

การใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบในข่าวเหล่านี้ ถูกใช้เพื่อสร้างภาพลักษณ์เชิงลบให้กับบุคคลที่กำลังถูกวิพากษ์วิจารณ์ และเน้นย้ำความดราม่าในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

4.3 การใช้ถ้อยคำล้อเลียน

การใช้ถ้อยคำล้อเลียนในข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” มีลักษณะเป็นกลวิธีการล้อเลียนหรือการแซวเสียดสีในเชิงภาษาพูดเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้ชม การนำเสนอข่าวด้วยการล้อเลียนนี้ไม่เพียงแต่ทำให้ข่าวสารที่จริงจังและซับซ้อนทางการเมืองดูเบาลง แต่ยังทำให้ผู้ชมเข้าใจและจดจำประเด็นสำคัญได้ง่ายขึ้น การล้อเลียนหรือการเสียดสีเชิงสร้างสรรค์ยังทำให้ข่าวสารที่อาจเป็นเรื่องหนักหนากลายเป็นเรื่องที่น่าสนใจและมีความบันเทิง การเล่นมุกและการพูดจาแบบเป็นกันเองระหว่างผู้ดำเนินรายการ ผู้ดำเนินรายการแซวกันว่า “**ชายขำมากกว่าชายข่าว**” ซึ่งเป็นการ

ยอมรับในลักษณะการนำเสนอของตนเองที่มีการใช้มุกขบขันในการรายงานข่าว นอกจากนี้ ยังมีการพูดถึงสถานการณ์ที่ซีเรียส เช่น การแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยใช้ถ้อยคำเสียดสีและล้อเลียน เช่น “เครื่องมันเตือนเลยว่าใส่แมสได้คาง” เป็นการหยิกแหยงหยอกถึงการใส่หน้ากากผิดวิธี ที่แม้จะเป็นประเด็นสุขภาพแต่ก็ถูกนำเสนอในเชิงขำขัน หรือการแซวและเปรียบเทียบสถานการณ์การเมืองกับภาพยนตร์แอ็คชั่น ซึ่งผู้ดำเนินรายการใช้คำว่า “ฉากบู๊จะมีขึ้นในห้องประชุมหรือในห้องกาแพหลังสภา” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบเหตุการณ์ที่ตึงเครียดในสภากับฉากบู๊ในภาพยนตร์ การเปรียบเทียบเช่นนี้ ช่วยให้ผู้ชมเข้าใจภาพของเหตุการณ์ได้ชัดเจนขึ้น พร้อมกับสร้างความขบขันที่ทำให้ข่าวไม่น่าเบื่อ การใช้กลวิธีล้อเลียนในรายการ “ข่าวเป็นข่าว” เป็นการช่วยสร้างความสนใจและดึงดูดผู้ชมให้ติดตามข่าวสารอย่างต่อเนื่อง การเล่นมุกขำขัน การเสียดสี และการประชดประชันที่ใช้เป็นเครื่องมือในการนำเสนอข่าวไม่เพียงแต่เพิ่มความบันเทิง แต่ยังทำให้ข่าวสารที่ซับซ้อนดูเข้าใจง่ายและเป็นที่จดจำมากขึ้น

ตัวอย่างการใช้ถ้อยคำล้อเลียนที่พบในข่าว

4.3.1 ข่าวเป็นข่าว วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2564

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=C-00seT56yo&t=3860s> นาที ที่ 57.50

นักข่าวหญิง : อะเดี่ยวอ่านสักหน่อยมีข่าวมาว่านายกรัฐมนตรืเซ็นคำสั่งปลดร้อยเอกธรรมนัส พรหมเผ่าแล้ว ถึงเวลาสงครามของผู้แทนประชาชนบวกประชาชน ลุงคนดี VS ประชาชน

นักข่าวชาย : สส.มงคลกิตติ์

นักข่าวหญิง : ไซ้คะคุณเต้ 077 ค่ะ

นักข่าวชาย : คือ ไปเอาข่าวมาจากไหนอะ

นักข่าวหญิง : นันนะสิคะ

นักข่าวชาย : เซ็นคำสั่งปลดร้อยเอกธรรมนัสแล้วแล้วที่สรุปต่อไปก็คือถึงเวลาสงครามของผู้แทนของประชาชนและประชาชน

นักข่าวหญิง : ค่ะ

นักข่าวชาย : **ลุงคนดี VS** ก็คือคู่กรณีกับ**ประชาชน** ทำไมสรุปอย่างนั้นอะ

นักข่าวหญิง : ไม่ทราบเหมือนกันค่ะต้องถามคุณได้แล้วล่ะ

นักข่าวชาย : แล้วลุงตู่เนี่ยไม่มีประชาชนเลือกมาหรือ

นักข่าวหญิง : นั่นนะสินะ

นักข่าวชาย : ประชาชนเลือกผ่านผู้แทนประชาชนมาก็เสี่ยง

นักข่าวหญิง : ค่ะ

นักข่าวชาย : ประชาชนลงคะแนนตรงผ่านการกาะบาทว่า พลเอกประยุทธ์ในบัญชีเป็นชื่อเดียวในพรรคพลังประชารัฐเนี่ยก็ล้านคน

นักข่าวหญิง : ค่ะ ถ้าอ่านแบบนี้ละ **ลุงคนดี VS ประชาชน**

นักข่าวชาย : เป็นคู่กรณีกับประชาชน รับผิดชอบเลย เออ มันเลยมีกลิ่นตุๆ ใจว่า 1. การออกข่าวแบบนี้เป็นการปั่นกระแสไว้ก่อนปูทางเอาไว้ก่อนหรือเปล่า หรือ 2. พยายามที่จะตั้งคำถามของข่าวสารว่า ถ้ามันเกิดกรณีจริงๆ นะมันคือสงครามระหว่างผู้แทนของประชาชน คือ ร้อยเอกธรรมนัส

จะเห็นว่า ข้อความ “**ลุงคนดี VS ประชาชน**” เป็นการเสียดสีถึงการนำเสนอข่าวในเชิงขัดแย้งระหว่างพลเอกประยุทธ์และประชาชน คำว่า “ลุงคนดี” เป็นการใช้อ้อยคำล้อเลียนที่เป็นที่รู้จักกันในสังคมไทย โดยสะท้อนมุมมองของคนทีวิจารณ์พลเอกประยุทธ์ การเล่นคำนี้ทำให้ข่าวการเมืองที่ดูตึงเครียดดูทำให้น่าสนใจและเบาลง การใช้คำถกลักษณะนี้เป็นการเสียดสีที่ช่วยชี้ให้เห็นความขัดแย้งในประเด็นการเมือง แต่ในขณะเดียวกันก็ใช้ภาษาที่ทำให้ผู้ชมรู้สึกถึงความขบขัน ซึ่งการล้อเลียนในรายการนี้ช่วยให้ผู้ชมได้รับข้อมูลการเมืองในรูปแบบที่เบาลง แต่ยังคงสะท้อนประเด็นวิพากษ์วิจารณ์ที่มีความลึกซึ้ง การมีน้ำเสียงที่เบาสบายและขบขัน แม้ในบริบทของการอภิปรายเรื่องการเมืองที่อาจเคร่งเครียดก็ตาม

4.3.2 ข่าวเป็นข่าว วันที่ 14 เมษายน 2564

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=MFI9yIDMVbY&t=4698s> นาที ที่ 1.19.49

นักข่าวชาย : แต่ที่นี้ประเด็นการวิพากษ์วิจารณ์กันระหว่างประชาธิปไตยกับดร. อานนท์ที่นี้

นักข่าวหญิง : อยู่ในคือร้อนแรงเลยนะฮะ หลังจากเมื่อวานดร.อานนท์ ศักดิ์วีระวิทย์ เนี่ยออกมาเปิดเผยถึงแหล่งข่าว ว่าในแหล่งข่าวก็บอกมานะว่า พรรคเก่าแก่พรรคหนึ่ง เนี่ยส่งคนไป เจรจกกับคนแดนไกลถึง 3 ครั้งด้วยกัน ล่าสุด คุณรามศ รัตน์ะเชวงโฆษก พรรคประชาธิปไตย ก็ออกมาได้แบบเดือดเลยคะ บอกว่าถ้าหมายถึงพรรคประชาธิปไตยพรรคเก่าแก่เนี่ย คงไม่ใช่แหละ เพราะว่าที่พูดมาเนี่ยสวนกับความเป็นจริงของพรรคทุกเรื่อง ยืนยันว่าประชาธิปไตยไม่เคยส่งใครไป เจรจก แล้วก็คงไม่มีใครเชื่อประเด็นนี้ ด้วยเหมือนกับบอกว่าควายไปเรียนจบด็อกเตอร์ เหมือนบอกว่าควายไปเรียนจบด็อกเตอร์ก็ไม่มีใครเชื่อหรือคะฮะ แล้วคือที่บอกว่า **ด็อกเตอร์อานนท์มีหูด่าเหมือนสับประรด กลับมาพูดไม่เป็นสับประรด** แล้วฝากไปถึงด็อกเตอร์อานนท์ด้วยว่าอย่าหวังว่าพรรค จะสูญพันธุ์ ถ้าเล่นการเมืองแบบโง่ๆ เหมือนนายอานนท์กล่าว คงไม่อยู่มาได้ถึงทุกวันนี้ นี่คือคุณรามศ รัตน์ะเชวงนะคะ แต่ถ้าย้อนไปดูโพสต์ของอาจารย์อานนท์ ซึ่งล่าสุดก็โพสต์ถึงกรณีพรรค ประชาธิปไตย เลยนะคะบอกว่าจริงๆ ส่วนตัวเนี่ยเลือกประชาธิปไตยมาตลอดนะคะ ที่เลือกเนี่ยไม่ใช่ เพราะศรัทธาอะไรหรอก แต่คิดว่าเป็นพรรคการเมืองที่ชั่วน้อยสุด

นักข่าวชาย : เลือกคือลงคะแนนให้ตอนเลือกตั้ง

นักข่าวหญิง : เลือกคือลงคะแนน **เลือกเพราะ ชั่ว น้อยสุด แต่ไม่ใช่ไม่ชั่ว** และ ตอนนั้นผมไม่คิดว่าพรรคประชาธิปไตยชั่วน้อยที่สุดเสียแล้ว นี่แล้วก็บอกว่าเสียคายนะสมัยก่อนอีสาน บ้านเกิดต้นเนี่ยเคยเป็นฐานเสียงให้กับประชาธิปัตย์นะคะ กระทั่งมีการกำจัดคุณประจวบ ชัยสาร ออกไปหมด พรรคประชาธิปัตย์ก็ ก็แทบจะสูญพันธุ์ในภาคอีสาน คำทำนายของด็อกเตอร์อานนท์ ก็คือพรรคประชาธิปัตย์จะเป็นพรรคการเมืองที่ใกล้สูญพันธุ์เต็มที ถ้ายังมีทำที่ ทำทางทางการเมืองแบบ นี้ ตบตีกันเอง ไม่จบไม่สิ้น ไม่ชัดเจนอะไรสักอย่าง จากคนเคยรักและเลือกประชาธิปัตย์มาโดยตลอด จะไม่ฟังก็ไม่เป็นไร จะด่ากลับมา จะส่งคนอีกคนก็ส่งมา ผมได้แต่เห็นว่าพรรคนี้จะสูญพันธุ์ไปในที่สุด ถ้ายังเล่นการเมืองกันแบบนี้อีก

นักข่าวชาย : อาจารย์อานนท์บอกในอีสาน สูญพันธุ์ไปแล้วนะฮะ เอ้อแล้ว

นักข่าวหญิง : ก็ในที่สุดจะสูญพันธุ์

นักข่าวชาย : แล้วเดียวภาคใต้ โอ้โฮ จริงหรือไม่จริงเนี่ย เวลาจะเป็นเรื่องพิสูจน์ แต่ว่าคุณรามศบอก ว่า ส่งควายเรียนด็อกเตอร์

นักข่าวหญิง : ถ้าบอกว่าประชาธิปัตย์จะไปจับมือกับคนแดนไกลเนี่ย

จะเห็นว่า ข้อความ “**เหมือนบอกว่าควายไปเรียนจบด็อกเตอร์ ก็ไม่มีใครเชื่อหรือ**” การกล่าวเช่นนี้ เป็น การเปรียบเทียบในลักษณะนี้เป็นการล้อเลียนดร.อานนท์ ด้วยการประชด ประชันถึงข้อกล่าวหาที่มองว่าด้อยคุณค่า คำเปรียบเปรยนี้ใช้เพื่อทำให้ความคิดเห็นของดร.อานนท์ดู เหมือนไม่สมเหตุสมผลและเกินจริง หรือ ข้อความ “**ด็อกเตอร์อานนท์มีหูด่าเหมือนสับประรด กลับมาพูดไม่เป็นสับประรด**” ข้อความนี้เป็นการใช้คำล้อเลียนแบบเล่นคำ โดยนำเอาคุณสมบัติของสับประรดที่

มี “ตา” หลายตา มาเปรียบเปรยเพื่อเสียดสีว่า ดร. อานนท์ อาจมีข้อมูลมาก แต่เมื่อกลับมาพูดกลับไม่มีสาระหรือข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ ข้อความ “อาจารย์อานนท์บอกในอีสาน สูญพันธุ์ไปแล้วนะฮะ เอ้อแล้วเดียวภาคใต้” เป็นการใช้อ้อยคำล้อเลียนเพื่อเน้นย้ำการวิพากษ์วิจารณ์ว่าพรรคประชาธิปัตย์ กำลังอยู่ในภาวะวิกฤต ความหมายแฝงของการ “สูญพันธุ์” ไม่ได้แค่กล่าวถึงการลดลงของพรรคในภาคอีสานเท่านั้น แต่ยังเสียดสีอนาคตของพรรคในภาคใต้ ซึ่งเป็นฐานเสียงสำคัญของประชาธิปัตย์ ข้อความ “เลือกเพราะชั่วน้อยสุด แต่ไม่ใช่ไม่ชั่ว” เป็นการเล่นคำที่ใช้เพื่อวิจารณ์พรรคประชาธิปัตย์ อย่างขำขันและแฝงนัยยะวิพากษ์วิจารณ์ การใช้ถ้อยคำแบบนี้ทำให้การวิจารณ์ดูผ่อนคลายแต่แหลมคมในความหมายที่แฝงไว้ ซึ่ง การใช้กลวิธีล้อเลียนช่วยให้การนำเสนอข่าวการเมืองมีมิติที่น่าสนใจและเข้าใจได้ง่ายขึ้น โดยทำให้เรื่องราวที่เป็นประเด็นการเมืองซับซ้อนมีความซับซ้อนและสามารถสร้างความสนใจจากผู้ชมได้

4.4 การใช้ถ้อยคำพูดกระทบ

การใช้ถ้อยคำพูดกระทบในข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” มีลักษณะการใช้คำพูดกระทบ ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน 2564 เป็นเทคนิคที่นักข่าวใช้เพื่อสร้างความน่าสนใจในการนำเสนอข่าว โดยเน้นการวิพากษ์วิจารณ์และเสียดสีบุคคลหรือเหตุการณ์ทางการเมืองในเชิงประชดประชัน กลวิธีนี้ช่วยทำให้ประเด็นการเมืองที่หนักแน่นและซับซ้อนดูเบาลง และสามารถสื่อสารกับผู้ชมได้ในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและมีอารมณ์ร่วม สามารถแบ่งออกเป็นหลายรูปแบบ ได้แก่ การเสียดสีการทำงานของนักการเมือง ในการวิพากษ์วิจารณ์ผู้นำและพรรคการเมือง นักข่าวมักใช้คำพูดที่กระทบกระเทียบถึงความสามารถหรือการตัดสินใจที่ผิดพลาด เช่น การเปรียบเปรยพฤติกรรมหรือการกระทำของนักการเมืองว่าไร้ประสิทธิภาพ หรือการล้อเลียนถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น เช่น การกล่าวถึงการทุจริตในโครงการต่าง ๆ ด้วยการใช้คำพูดแบบประชดประชัน เช่น “เวียนเทียนขายข้าว” ซึ่งเป็นการล้อเลียนถึงความผิดพลาดของโครงการขายข้าวรัฐบาลในอดีต การเล่นคำและประชดประชันบุคคล เป็นการใช้คำเสียดสีที่สื่อถึงบุคคลเป็นการกระทบโดยตรง เช่น การกล่าวถึงนายณัฐวัฒน์ว่า “สายตาบอกทุกอย่าง...ว่าไรซึ่งคำตอบ” เป็นการล้อเลียนถึงขีดความสามารถในการชี้แจงของเขาในสถานการณ์ที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ คำพูดนี้กระทบไปที่ท่าทีของนักการเมืองที่ไม่สามารถตอบคำถามได้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นการสื่อถึงความล้มเหลวในการแสดงภาวะผู้นำ การกระทบในเชิงเปรียบเปรยและล้อเลียน คำว่า “กลับมาเอง” และ “ปฏิรูปแต่เนื้อในมันไม่ใช่ปฏิรูป มันเป็นการบ่อนทำลาย” เป็นตัวอย่างของการกระทบที่ใช้การเปรียบเปรยล้อเลียนถึงการกลับมาบิบบาททางการเมืองของบางกลุ่ม ที่แม้จะดูเหมือนเป็นการปฏิรูป แต่ในความเป็นจริงกลับเป็นการบ่อนทำลาย คำพูดเช่นนี้ช่วยให้ผู้ชมเห็นถึงเจตนาที่แอบแฝงของกลุ่มนักการเมืองเหล่านั้นการกระทบด้วยการเล่นคำ นักข่าวในรายการมักใช้การเล่นคำเพื่อกระทบและล้อเลียน เช่น “แฮชแท็กสตีค้ลูก” ซึ่งเป็นการพูดประชดประชันถึงการให้เหตุผลที่ไม่ชัดเจนของฝ่ายที่ถูกวิจารณ์ การใช้แฮชแท็กที่เป็นที่นิยมใน

สังคมออนไลน์ทำให้การวิจารณ์มีความทันสมัยและเชื่อมโยงกับสื่อออนไลน์ในรูปแบบที่ผู้ชมสามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น การกระทบถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม โดยการกล่าวถึงหนี้สินจากโครงการในอดีตว่า “บาดแผลที่เห็นฝากไว้ในวันนี้คือภาระหนี้มหาศาล 300,000 กว่าล้าน” เป็นการกระทบเชิงประชดประชันถึงความล้มเหลวในการบริหารงานของรัฐบาลก่อนหน้า การเปรียบเทียบหนี้สินเป็น “บาดแผล” ทำให้ผู้ฟังมองเห็นความเสียหายที่เกิดขึ้นในเชิงลึก และสะท้อนความรุนแรงของปัญหา จิกกัดการตัดสินใจของฝ่ายตรงข้าม เป็นการใช้ถ้อยคำเพื่อจิกกัดในลักษณะของการตัดสินใจที่ขัดแย้ง เช่น การกล่าวว่า “ตรรกะห่วยๆ” เป็นการกระทบไปถึงการใช้เหตุผลของฝ่ายที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ โดยสร้างความรู้สึกว่าการตัดสินใจนั้นไม่สมเหตุสมผล เป็นการลดคุณค่าของความคิดเห็นของฝ่ายตรงข้ามผ่านการใช้ถ้อยคำที่เสียดสี

ดังนั้นการใช้ถ้อยคำพูดกระทบในข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน 2564 เป็นการใช้ภาษาที่เสียดสีและประชดประชัน เพื่อวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์และบุคคลทางการเมือง กลวิธีนี้ทำให้ข่าวสารมีความน่าสนใจและมีอารมณ์ร่วม ช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้ชม ในขณะที่สื่อความหมายทางการเมืองที่ลึกซึ้ง

ตัวอย่างการใช้ถ้อยคำพูดกระทบที่พบในข่าว

4.4.1 ข่าวเป็นข่าว วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2564

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=ejk3fu1kCbl&t=2183s> นาที ที่ 32.52

นักข่าวชาย : คือความหมายก็คือ คุณรามศ กำลังจะบอกว่าสิ่งที่นายวิโรจน์ ลักณาอดิศร ทวิตข้อความเนี่ย จากกรณีให้ประกันหรือไม่ให้ประกันเนี่ยนะครับ

นักข่าวหญิง : ค่ะ

นักข่าวชาย : แล้วพยายามประดิษฐ์คำ คำว่า ระบบตัว ก็ดี คำว่า มีความรักกัน ก็ดี คำว่า มีความล้มสลายความน่าเชื่อถือของตุลาการนี่ก็ดีนะครับ อาจเข้าข่าย ปอ ประมวลกฎหมาย

อาญามาตรา 198 นะครับ ผู้ใดดูหมิ่นศาลหรือพิพากษา เพราะอะไรครับ เพราะการตัดสินการวินิจฉัยของศาลท่านเนี่ยต้องอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายและข้อเท็จจริงในแต่ละกรณี

นักข่าวหญิง : ใช่

นักข่าวชาย : ไม่ใช่ว่าฝั่งนี้ทำได้ฝั่งนี้ก็ต้องได้เหมือนกัน ถ้าแบบนั้นผมถามนายวิโรฒว่าทำไมนายวิโรจน์ไม่สงสัยบ้างละ คดี นปช. แกนนาคหุดหมด แต่ทำไมคดี กปปส. แกนนาคโดน หรือถ้าใช้ตรรกะหลายๆ ตรรกะที่ผิดเพี้ยนแบบนั้นทำไมสมองไม่คิดแบบนี้ออกมาบ้าง นะครับหรือแม้กระทั่งถ้าเทียบคดีนะคดี นปช. เนี่ยหุดข้อหาก่อการร้ายคดี กปปส. ก็หุดก่อกองการร้ายแล้วถามว่าทำไม กปปส. ต้องเข้าคุก

นักข่าวหญิง : ใช่

นักข่าวชาย : อันนี้ตรรกะมันเพี้ยนไปที่ผมพูดเนี่ยมันไม่ควรจะมีคนคิดแบบนี้ไม่ควรที่คนเป็นถึงสส.กินเงินเดือนหลวง แล้วมีหน้าที่ในฝ่ายนิติบัญญัติจะมีสมองคิดได้เท่านี้เพราะอะไรครับ คุณต้องทราบหรือควรทราบสิ ว่าพฤติกรรมของกลุ่มนี้เหตุผลศาลท่านก็ให้อาไว้ แล้วซึ่งเดี๋ยวจะเอามาให้ดูว่าศาลท่านวินิจฉัยอย่างไรจึงให้ประกันตัว 8 แกมนำ

นักข่าวหญิง : ค่ะ

นักข่าวชาย : แต่ถ้าคุณบอกว่าอ้างคณะราษฎรก็ต้องได้ ก็ต้องไปดูว่าเหตุผลที่ศาลท่านไม่ให้ก่อนหน้าเนี่ยคืออะไร

นักข่าวหญิง : ใช่

นักข่าวชาย : มันเหมือนกันไหม แล้วพฤติกรรมของ 2 กลุ่มเหมือนกันไหม เดียวมาดูเดี๋ยวจะให้ดูนะครับที่นี้ สติคะลูกคะ สติคะลูก นี่เปรียบเทียบให้เห็นง่ายกว่านั้นอีกครับ สติคะลูกบอกว่าวิโรจน์ วิโรจน์จะรู้ไหมว่าเด็กในสังกัดวิโรจน์ได้รับประกันตัวออกมาจากความวุ่นวายก็ครั้ง จนสังคมเบื่อกันจะแยะแล้ว ที่คราวนี้ศาลไม่ให้ประกันตัวเพราะอะไร ก็เพราะออกมาแล้วยังทำผิดซ้ำซากไม่เลิก ใจ รู้จักไหมคำว่าพฤติการณ์นะ

จะเห็นว่า ข้อความ “หรือถ้าใช้ตรรกะหลายๆ ตรรกะที่ผิดเพี้ยนแบบนั้นทำไมสมองไม่คิดแบบนี้ออกมาบ้าง” เป็นการใช้อ้อยคำกระทบที่สื่อถึงการวิพากษ์วิจารณ์การใช้เหตุผลของนายวิโรจน์ในประเด็นการให้ประกันตัวนักเคลื่อนไหวทางการเมือง การใช้คำว่า “ตรรกะหลายๆ” และ “สมองไม่คิด” เป็นการประชดประชันที่กระทบไปถึงความไม่สมเหตุสมผลในมุมมองของผู้พูด ข้อความ “สติคะลูก สติคะลูก” ซ้ำหลายครั้ง เป็นการใช้อ้อยคำที่แฝงการล้อเลียน โดยใช้คำว่า “ลูก” เพื่อสื่อถึงความไม่รู้เท่าทันหรือขาดการตัดสินใจที่รอบคอบของนายวิโรจน์ การพูดซ้ำๆ นี้เพิ่มน้ำหนักของการเสียดสีและทำให้ผู้ฟังรู้สึกถึงความไม่จริงจังหรือขาดความรอบคอบในมุมมองของผู้ถูกวิจารณ์ การใช้อ้อยคำกระทบในลักษณะนี้ช่วยเพิ่มมิติในการนำเสนอข่าวสาร โดยทำให้ประเด็นการเมืองที่ซีเรียสมีความขบขันในเชิงวิพากษ์วิจารณ์

4.4.2 ชาวเป็นชาว วันที่ 1 เมษายน 2564

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=u064zrtRR5A&t=3206s> นาที ที่ 51.44

นักข่าวชาย : คือสายตาคณะรัฐวิฒบทุกอย่ง

นักข่าวหญิง : ว่า

นักข่าวชาย : ว่าไรซึ่งคำตอบ ไรซึ่งอะไรทั้งนั้น ดูสายตาเมื่อสักครู่เนี่ย

ฉันทมาทำอะไรที่นี้

นักข่าวชาย : คือ เอามาย้อนไปดูเพื่อที่จะบอกว่าอะไร เพื่อจะบอกว่า ช่วงเวลาผ่านไปความจริงถูกพิสูจน์ ในขณะที่เขานั่ง แล้วก็ตอบอะไรที่นี้จะถามไม่ได้แล้ว

นักข่าวหญิง : ค่ะ

นักข่าวชาย : ช่วงนั้นเนี่ยเขามีการไปขายข้าว จีทูเจ้ จีทูเจียะ ไปเซ็นต์ขายแล้ว

นักข่าวหญิง : ค่ะ

นักข่าวชาย : แล้วก็ให้เสียเป็ยง หมอโหน่ง เจรจา ใครอยากได้ข้าว พ่อค้าคนไหนไปติดต่อหมอโหน่ง เอาแคชเชียร์เชคไปจ่าย แล้วไปรับข้าวที่หน้าโกดัง แล้วไม่ต้องส่งออก หากินกัน

นักข่าวหญิง : เวียนเทียนขายข้าว

นักข่าวชาย : เขาทำอยู่ตรงนั้น อยู่เลยที่มีตในยุคนั้น

นักข่าวหญิง : ค่ะ

นักข่าวชาย : แต่ก็ให้คนเหล่านี้คนนั่งหน้ากระดาน ตอบอะไรไม่ได้เลย แล้วอ้างตัวเป็นรัฐบาลประชาธิปไตย นั่นคือความจริงที่แสนเจ็บปวดที่เกิดขึ้นแล้ว แล้วบาดแผลที่เห็นฝากไว้ในวันนี้คือภาระหนี้มหาศาล 300,000 กว่าล้านที่ติดค้างอยู่ แล้วคนที่มาใช้หนี้ ก็ใช้หนี้ต่อไป นะในขณะเดียวกัน ตอนนีกลับมาแล้ว กลับมาเหมือนว่าหรือว่าไอ้โห จะกลับมามอบเองจะกลับมาสนับสนุนการชุมนุมเองไล่ประยุทธ์ออกไป แถมพวงใหญ่กว่านั้นอีด คราวนี้การปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์อ้างว่าปฏิรูป แต่เนื้อในเนี่ยมันไม่ใช่ปฏิรูป มันเป็นการบ่อนทำลายกัดเซาะ ลิดรอน พระราชอำนาจหลายเรื่อง ฟรุ้งนี้จะกลับไปอีกละ แล้วก็เอาความจริงมาบอก แล้วก็วันฟรุ้งนี้รู้ติดตามดูว่าเดี๋ยวนั้น

ของคุณยิ่งลักษณ์ ชินวัตร คำสินไหมทดแทน เนี่ยจะออกมาแนวทางเดียวกันกับกรณี จีทูจี จีทูเจี จีทูเจียะ ก่อนหน้านี้หรือไม่

จะเห็นว่า ข้อความ คือสายตาคณะรัฐมนตรีบอกทุกอย่าง...ว่าไร้ซึ่งคำตอบ ไร้ซึ่งอะไรทั้งนั้น” เป็นการเสียดสีถึงท่าทีหรือความสามารถในการตอบคำถามของคุณณัฐฉัตร โดยเน้นว่า ความรู้สึกและสายตาของเขาสื่อถึงการไร้ความสามารถในการตอบคำถามในสถานการณ์ที่เกี่ยวกับการบริหารบ้านเมือง การใช้คำว่า "ไร้ซึ่งคำตอบ" เป็นการกระทบที่เน้นถึงการขาดความสามารถในการชี้แจงหรืออธิบายสถานการณ์ข้อความ “เวียนเทียนชายข้าว” ซึ่งเป็นการล้อเลียนถึงการทุจริตในโครงการขายข้าวของรัฐบาลในอดีต โดยใช้คำว่า “เวียนเทียน” ซึ่งโดยปกติใช้ในบริบทของศาสนา แต่ในที่นี้ถูกนำมาใช้ในเชิงประชดประชันเพื่อสื่อถึงการทุจริตที่เกิดขึ้นเป็นวงจรรั่วๆ อย่างไรก็ตามโปรงใสการใช้ถ้อยคำพูดกระทบในข้อความเหล่านี้ช่วยเน้นให้เห็นถึงความขัดแย้งและการวิพากษ์วิจารณ์ที่แฝงด้วยการประชดประชัน การเสียดสี และการเล่นคำ ทำให้ข่าวสารมีความเข้มข้นและน่าสนใจมากขึ้นในเชิงการเมือง

4.5 การใช้ถ้อยคำเหน็บแนม

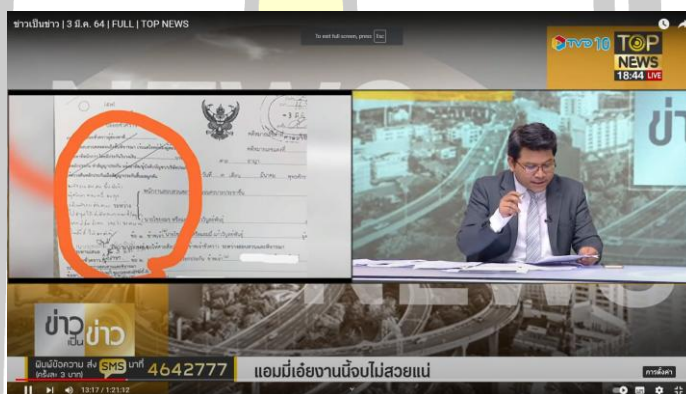
การใช้ถ้อยคำเหน็บแนมในข่าวการเมืองของรายการ "ข่าวเป็นข่าว" มีลักษณะที่ทำให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นการวิพากษ์วิจารณ์หรือเสียดสีบุคคลหรือสถานการณ์ด้วยท่าทีที่แฝงความคมคายและประชดประชัน เป็นกลวิธีที่ใช้เพื่อวิพากษ์วิจารณ์นักการเมืองและสถานการณ์ทางการเมือง โดยการเหน็บแนมในรายการมีลักษณะที่แฝงด้วยความขบขัน ประชดประชัน และเสียดสี กลวิธีนี้มักจะถูกใช้เพื่อลดทอนความจริงจังของประเด็นที่น่าเสนอ แต่ในขณะเดียวกันก็ช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้ชมและกระตุ้นให้เห็นข้อเท็จจริงที่ถูกวิจารณ์ ซึ่งลักษณะการใช้ถ้อยคำเหน็บแนมในข่าวการเมืองของรายการ "ข่าวเป็นข่าว" คือ การเหน็บแนมเรื่องความไม่โปรงใสของนักการเมือง จะเห็นว่าในหลายครั้ง รายการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับนักการเมืองที่พยายามปกปิดหรือบิดเบือนข้อเท็จจริง เช่น การพูดถึงไหมไลน์การติดเชื้อโควิด-19 โดยการกล่าวว่า “ไหมไลน์เนี่ยห้ามโกหก ห้ามบิดเบือน ถ้าบิดเบือนถือไม่มีความผิด” เป็นการเหน็บแนมอย่างชัดเจนถึงการที่บางคนอาจพยายามปกปิดข้อมูล ซึ่งเสียดสีว่าการกระทำนี้เป็นการละเมิดกฎหมายอย่างตรงไปตรงมา การเสียดสีกับสถานการณ์ที่เกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโควิด-19 การเหน็บแนมนี้ยังถูกใช้เพื่อล้อเลียนการจัดการเกี่ยวกับสถานบันเทิงและการแพร่ระบาดของโควิด เช่นการกล่าวว่า “ถ้าใครอยากรู้ติดเชื้อจากที่ใด สถานบันเทิงหรือไม่ ส่งตรวจเชื้อถอดรหัสพันธุกรรมดู” เป็นการประชดประชันถึงวิธีที่จะยืนยันได้ว่าบุคคลใดได้รับเชื้อจากสถานบันเทิง โดยเสียดสีว่าบางคนอาจไม่เปิดเผยไหมไลน์อย่างชัดเจน และต้องพึ่งวิธีทางวิทยาศาสตร์มาแก้ไขสถานการณ์ การเหน็บแนมบทบาทของรัฐมนตรีและนักการเมือง มีการกล่าวถึงการกระทำของรัฐมนตรีหรือ ส.ส. ที่อาจไม่สอดคล้องกับความคาดหวัง เช่น การพูดถึงการมีภาพถ่ายของรัฐมนตรีในสถานบันเทิง นักข่าวกล่าวว่า “คุณสิระมีไลน์ผมหรือเปล่านั้น ส่งมาหน่อยปะ” เป็นการ

ประชดประชันในเชิงขบขัน โดยแสดงความเสียดสีว่านักข่าวต้องการเห็นหลักฐานจากแหล่งที่ไม่เป็นทางการ เพื่อเสียดสีถึงการเปิดเผยข้อมูลนี้อาจไม่ชัดเจน การเหน็บแนมผ่านการล้อเลียนเหตุการณ์หรือบุคคล การใช้แซทเท์หรือคำพูดเชิงล้อเลียนเป็นอีกวิธีหนึ่งที่รายการใช้ เช่นการกล่าวถึง “ลูกน้องหน้าห้อง” เป็นการล้อเลียนสถานการณ์ที่นักการเมืองอาจไม่ได้อยู่ในสถานที่แพร่เชื้อเอง แต่ได้รับเชื้อจากบุคคลใกล้ชิดหรือ “ลูกน้อง” คำพูดในลักษณะนี้ทำให้เกิดภาพการประชดประชันถึงข้อแก้ตัวที่ดูไม่น่าเชื่อถือ

การใช้ถ้อยคำเหน็บแนมในข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน 2564 เป็นการนำเสนอข่าวสารที่แฝงด้วยการเสียดสีและล้อเลียนนักการเมืองและสถานการณ์ทางการเมือง เพื่อวิพากษ์วิจารณ์ถึงความไม่โปร่งใส การบิดเบือนข้อเท็จจริง และการปกปิดความจริง การใช้ถ้อยคำเหล่านี้ไม่เพียงทำให้ข่าวสารน่าสนใจมากขึ้น แต่ยังช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้ชมและทำให้เห็นถึงความผิดพลาดหรือความไม่ชัดเจนในเหตุการณ์ต่าง ๆ

ตัวอย่างการใช้ถ้อยคำเหน็บแนมที่พบในข่าว

4.5.1 ข่าวเป็นข่าว วันที่ 3 มีนาคม 2564

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=mrVpqlkVZYk&t=836s> นาที ที่ 12.15

นักข่าวชาย : นี่คือคำพูดของคนเป็นแม่ นะครับ ซึ่งคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริงนะฮะ ค่ะข้อเท็จจริงคือได้มีการยื่นนะครับ เพราะมีข่าวออกมาชัดเจนคะยื่น แล้วก็มีการเอกสารด้วยถ้าเอกสารมา ดูนะฮะคือถ้าฟังอย่างเงี้ยเหมือนหนึ่งว่าเข้าไม่ถึงกระบวนการยุติธรรมแต่คำร้องนะยื่นไปแล้วนะ ครับอย่างที่เราเห็นเมื่อสักครู่เนี่ยนะครับคำร้องมีการระบุมีพนักงานสอบสวน แล้วก็มีการหานายชัย อมร นะครับแล้วมีคำร้องขอประกัน คือ ข้าพเจ้านายชัยอมร หรือเอมีขอให้ศาลสั่งปล่อยตัวข้าพเจ้าชั่วคราวระหว่างสอบสวนและพิจารณาเห็นใหม่ฮะมีรายละเอียดหมดซึ่งเซ็นเซอร์ให้ที่อยู่ที่อยู่อะไรนะ ครับข้าพเจ้าผู้ขอประกันเป็นมารดาระบุเอาไว้เลยว่าเป็นมารดา เสร็จแล้วคุณแม่เองนั้นแหละนะครับ แล้วสุดท้ายก็มีการเขียนเป็นเกชียณหนังสืออยู่ข้างบน พนักงานสอบสวนยืนยันว่าผู้ต้องหาหลบหนี จนถูกเจ้าพนักงานติดตามไปจับกุมได้ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาหากปล่อยตัวไปเกรงว่าจะหลบหนี

เห็นไหมครับที่เราวางกลมสีส้มไว้ให้เพราะฉะนั้นที่คุณแม่บอกว่ายังไม่ได้ยื่นเนี่ยอันนี้ไม่จริงนะเพราะว่าถ้าไม่ยุ่งจะมีเอกสารนี้มาได้ยังไงหรือต้องยื่นกันด้วยข้อเท็จจริงนะครับถัดมาที่นี้ล่าสุดครับนี้ล่าสุดของล่าสุดหลังจากศาลพิจารณาคำร้องแล้วก็ไต่สวนพยานไปหนึ่งปากนะครับมีคำสั่งอนุญาตให้ฝากขังเป็นเวลา 12 วันและให้ควบคุมตัวให้พนักงานสอบสวนคุมตัวผู้ต้องหาไว้ที่โรงพยาบาลตำรวจก่อน

นักข่าวหญิง : ตามคำร้องระหว่างที่รักษาการอยู่ตอนนี้

จะเห็นว่า ข้อความ “นี่คือคำพูดของคนเป็นแม่นะครับ ซึ่งคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง” เป็นการใช้อ้อยคำเหน็บแนมความเข้าใจของแม่ของผู้ต้องหาที่กล่าวหาไม่ได้ยื่นคำร้องเพื่อขอประกันตัว โดยนักข่าวเหน็บแนมว่า คำพูดของแม่ไม่ตรงกับความเป็นจริง ทั้งที่เอกสารชัดเจนว่ามี การยื่นคำร้องแล้ว ข้อความ “ถ้าฟังอย่างนี้เสมือนหนึ่งว่าเข้าไม่ถึงกระบวนการยุติธรรม แต่คำร้องนะ ยื่นไปแล้ว” เป็นการเหน็บแนมว่าแม่แม่จะกล่าวเหมือนว่าไม่ได้รับความยุติธรรม แต่ในความเป็นจริง ได้มีการยื่นคำร้องขอประกันตัวไปแล้ว คำพูดนี้เน้นการเสียดสีความไม่ตรงกับข้อเท็จจริงการใช้อ้อยคำเหน็บแนมในข้อความนี้ช่วยให้ผู้ฟังเห็นถึงความไม่สอดคล้องหรือคลาดเคลื่อนในข้อเท็จจริง และเสริมความรู้สึกว่าฝ่ายที่ถูกกล่าวถึงไม่ได้มีความเข้าใจหรือมีการกระทำที่สมเหตุสมผล

4.5.2 ชาวเป็นข่าว วันที่ 8 เมษายน 2564

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=rBS5zF4cx3w&t=1390s> นาที ที่ 20.13

นักข่าวชาย : ส่วนอีกคนนึงนะครับ วันนี้ คือ คุณสิระ เจนจาคะ สส.สิระ เจนจาคะ วันนี้ก็เยี่ยมพวกเรามีภาพถ่าย สส.สิระ บอกว่ามีภาพถ่าย 2 รัฐมนตรีที่เข้าไป บอกว่ามีภาพถ่ายเลย

นักข่าวหญิง : ไม่ใช่คนเดียว

นักข่าวชาย : 2 รัฐมนตรี แล้วได้รับมาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ด้วย ระบุวันที่ชัดเจนด้วย มีภาพถ่าย 2 รัฐมนตรี แล้วระบุวันที่ชัดเจนด้วย ไปในสถานที่ที่โคจร นะ กรณีนี้ไม่ต่างจากการแพร่เชื้อในจังหวัดระยอง ประชาชนทั้งรู้ว่าใกล้ชิดกลุ่มเสี่ยงหรือไม่ ผบ.ตร.ต้องตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ เนื่องจากมีตำรวจจากสน.ทองหล่อติดโควิด ในคอสดอร์สถานบันเทิงด้วย เปิดได้ยังไม่ใบอนุญาต

หรือเปล่า เกินเวลาหรือไม่ คุณสิระ เจนจาจะบอก แล้วก็หลังจากนี้ กรรมการก็จะเชิญ 2 รัฐมนตรีเข้าไปชี้แจง ชี้แจงไหมไลน์

นักข่าวหญิง : ค่ะ

นักข่าวชาย : ในช่วงหลังสงกรานต์ เพราะช่วงนี้กรรมการงดจากเรื่องโควิดนะครับ แล้วไหมไลน์เนี่ยห้ามโกหก ห้ามบิดเบือนถ้าบิดเบือนถือไม่มีความผิด ผิดตามกฎหมายควบคุมโรค ตอนนั้นะครับ 2 รัฐมนตรีเนี่ยเป็นใคร ที่นี้ โอ้โฮ อันนี้น่าสนใจนะ

นักข่าวหญิง : เห็นภาพเลย ชัดไหมคะ

นักข่าวชาย : คุณสิระมีไลน์ผมหรือเปล่าละ ส่งมาหน่อยปะ

นักข่าวหญิง : หน่อยได้มั๊ยคะ

นักข่าวชาย : ที่นี้อีกประเด็นนึงน่าสนใจมาก คุณหมอยง อีกไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องการเมืองเลยนะ ว่ารัฐมนตรี สส. จะไปไหนเวลาที่ในอะไรหรือเปล่าเนี่ย แต่คนเนี่ยสงสัย สงคมสงสัย แล้วจะพิสูจน์ ยังไงว่าไปหรือไม่ไป

นักข่าวหญิง : ค่ะ

นักข่าวชาย : อยู่ ๆ คุณหมอยงโพสต์ครับ คุณหมอยง ภู่วรรณ คนที่ฉีดวัคซีนให้กับนายกรัฐมนตรีอะ ถ้าใครอยากรู้ติดเชื้อจากที่ใด สถานบันเทิงหรือไม่ ส่งตรวจเชื้อถอดรหัสพันธุกรรมดู ถ้าเป็นสายพันธุ์อังกฤษก็ใช่เลย มาจากสถานบันเทิงแน่นอน ในช่วงนี้เพราะเพิ่งพบในไทย หรือถามยอดมนุษย์สาว หรือกัปตันอเมริกา

จะเห็นว่า ข้อความ “ไหมไลน์เนี่ยห้ามโกหก ห้ามบิดเบือน ถ้าบิดเบือนถือไม่มีความผิด” คำพูดนี้เป็นการเหน็บแนมถึงการที่บางคนอาจพยายามบิดเบือนหรือปกปิดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับไหมไลน์การติดเชื้อ แต่การกระทำเช่นนี้จะถือว่าผิดกฎหมายตามกฎหมายควบคุมโรค การเหน็บแนมนี้เน้นไปที่การประชดประชันถึงการพยายามหลบเลี่ยงความผิด ข้อความ “เห็นภาพเลย ชัดไหมคะ” เป็นการเหน็บแนมถึงความไม่โปร่งใสของรัฐมนตรีที่ถูกกล่าวถึง ว่าพวกเขามีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานบันเทิงที่แพร่ระบาดหรือไม่ คำถามนี้แฝงความเสียดสีว่าเรื่องดังกล่าวอาจไม่ชัดเจนเท่าที่ควรข้อความ “คุณสิระมีไลน์ผมหรือเปล่าละ ส่งมาหน่อยปะ” เป็นการล้อเลียนในเชิงขำขันและประชดประชันเกี่ยวกับการที่คุณสิระอาจมีภาพถ่ายรัฐมนตรีที่เข้าไปในสถานบันเทิง การพูดในลักษณะนี้เป็นการเหน็บแนมถึงการมีข้อมูลที่ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะ “ข้อความถ้าใครอยากรู้ติดเชื้อจากที่ใด สถานบันเทิงหรือไม่ ส่งตรวจเชื้อถอดรหัสพันธุกรรมดู ถ้าเป็นสายพันธุ์อังกฤษก็ใช่เลย” เป็นการประชดประชันถึงการที่บางคนอาจไม่เปิดเผยข้อมูลไหมไลน์อย่างตรงไปตรงมา การใช้การตรวจเชื้อและถอดรหัสพันธุกรรมมาอ้างเป็นวิธีที่เหน็บแนมว่าเป็นวิธีเดียวที่จะยืนยันความจริงได้ เพราะข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องอาจไม่น่าเชื่อถือการใช้ถ้อยคำเหน็บแนมในตัวอย่างเหล่านี้ช่วยเน้นถึงความไม่โปร่งใสและการหลบเลี่ยงความจริงในบางสถานการณ์ ทำให้การรายงานข่าวมีความขบขันและเสียดสีในเชิงการวิพากษ์วิจารณ์

4.6 การใช้ถ้อยคำประชดประชัน

การใช้ถ้อยคำประชดประชันเป็นหนึ่งใน กลวิธีการใช้ภาษาเสียดสีที่พบได้บ่อยในการ นำเสนอข่าวการเมือง โดยเฉพาะในรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ซึ่งเป็นรายการที่เน้นการวิพากษ์วิจารณ์ สถานการณ์ทางการเมืองและบุคคลที่เกี่ยวข้อง การใช้ภาษาประชดประชันในรายการนี้มีจุดประสงค์ หลักเพื่อเน้นให้เห็นความขัดแย้งทางการเมือง ความไม่โปร่งใสของภาครัฐ รวมถึงพฤติกรรมของ นักการเมืองที่อาจสวนทางกับความเป็นจริง ลักษณะการใช้ถ้อยคำประชดประชันในข่าวการเมืองของ รายการนี้ สามารถจำแนกออกได้เป็นลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

4.6.1 การประชดประชันเกี่ยวกับการบริหารและการตัดสินใจของรัฐบาล เนื่องจาก ถ้อยคำประชดประชันมักถูกใช้เพื่อ เหน็บแนมการทำงานของรัฐบาล โดยเฉพาะในกรณีที่มีปัญหาการ บริหารจัดการ เช่น การกล่าวว่า “โอ้ แควะรัฐบาลลุ่มตุ่แก้แบบตาบอด” เป็นการเสียดสีว่ามาตรการ แก้ปัญหาของรัฐบาลอาจขาดทิศทางหรือไม่มีความรอบคอบ สื่อให้เห็นว่ารัฐบาลอาจดำเนินนโยบาย โดยไม่มีการพิจารณาอย่างรอบคอบ หรือมองไม่เห็นข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น อีกตัวอย่างคือ การวิจารณ์ นโยบายที่ล่าช้าหรือขาดประสิทธิภาพผ่านการประชดประชัน เช่น “นี่คงเป็นนโยบายที่ดีที่สุด...ถ้ามอง จากดาวอังคาร” เป็นการเปรียบเปรยว่ามาตรการที่รัฐบาลกล่าวว่า “ดี” นั้น อาจดูดีเพียงในเชิง ทฤษฎี แต่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคม

4.6.2 การเสียดสีความไม่โปร่งใสของนักการเมือง เป็นการใช้ภาษาประชดประชันเพื่อ สะท้อนประเด็นเกี่ยวกับ ความไม่โปร่งใสของนักการเมือง เช่น กรณีที่นักการเมืองมีข้อสงสัยเรื่องการ แจ่งบัญชีทรัพย์สิน การใช้คำเสียดสี เช่น “แจ่งบัญชีทรัพย์สินโปร่งใสขนาดที่ว่าใครก็มองไม่เห็น” แสดงให้เห็นว่าคำว่า “โปร่งใส” อาจมีความหมายตรงกันข้ามกับความเป็นจริง

4.6.3 การเสียดสีบุคคลทางการเมืองโดยใช้การเปรียบเปรย การประชดประชันในข่าว การเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ถูกใช้เพื่อเหน็บแนมบุคคลโดยเฉพาะ เช่น “อยากถามจตุพรว่า หน้าทาปูนซีเมนต์ก็ขึ้นถึงได้หน้าขนาดนี้” เป็นการเปรียบเปรยถึงความ “หน้าดำ” ของนักการเมือง ที่ยังคงเคลื่อนไหวทางการเมือง ทั้งๆ ที่อาจเคยมีพฤติกรรมที่ขัดแย้งกับหลักการของตนเอง

4.6.4 การเสียดสีสถานการณ์ทางการเมืองที่ย้อนแย้ง การใช้ภาษาประชดประชันใน รายการนี้ไม่ได้จำกัดอยู่แค่บุคคล แต่ยังใช้กับ สถานการณ์ทางการเมืองโดยรวม เช่น “นี่เป็นการ ประท้วงที่สงบที่สุด...ถ้าไม่นับไฟไหม้ที่หลังเวที” เป็นการเสียดสีว่าการประท้วงที่ถูกกล่าวว่า “สงบ” อาจไม่สงบจริงตามที่ถูกนำเสนอ

การใช้ถ้อยคำประชดประชันในข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” ในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ถึงเมษายน 2564 จึงเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการเสียดสีและวิพากษ์วิจารณ์ สถานการณ์ทางการเมือง โดยเน้นให้เห็นถึงความย้อนแย้ง ความไม่โปร่งใส และพฤติกรรมที่ขัดแย้ง กันของนักการเมือง กลวิธีนี้ทำให้ข่าวมีสีสันและเข้าถึงผู้ชมได้ง่ายขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน ก็อาจ ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดหรือความขัดแย้งหากไม่สามารถตีความได้อย่างถูกต้อง

ตัวอย่างการใช้ถ้อยคำประชดประชัน
 ชาวเป็นข่าว วันที่ 19 เมษายน 2564

ที่มา : https://www.youtube.com/watch?v=_gqrDS67EZc&t=2283s นาที ที่ 36:26

นักข่าวชาย : ที่นี้พูดถึงการตอกหน้ากันเนี่ย วันนี้คุณศิริระกับคุณจตุพรเนี่ย เป็นผู้ที่
 ดูเดือดเลือดพล่านที่สุดละ

นักข่าวหญิง : โอ้โห ท้อปฟาร์มสุด ๆ วันนี้

นักข่าวชาย : วันนี้ศิริระเนี่ย ชัดจตุพรก่อน

นักข่าวหญิง : คุณศิริระนี่ก็พูดถึงกรณีการออกมาเคลื่อนไหวของคุณจตุพรนะคะ คุณ
 สิริระบอกว่าเนี่ยชุมนุมเนี่ยประชาชนเค้าก็ดูรู้ว่าจตุพรนั้นไปไม่รอด ไม่เหลือภาวะผู้นำทางความคิดอีก
 แล้ว ที่ผ่านมามีคนมารวมพลชนกก็ไม่ขึ้น มีคนมารวมพลอมแหลมหลัก 10 และสุดท้ายเนี่ยตัวเองก็ไม่โห่ฟุ้ง
 บรรดาเด็กที่ติดคุกทั้งหลายให้มาเรียกมวชนให้ ทั้งที่เคยประกาศชิงชิงหวังจะสถาปนาตัวเองเป็น
 หัวหน้า แต่กลับต้องมาเดินตามตุตเด็ก อยากถามจตุพรว่าหน้าฉาบปูนซีเมนต์ก็ขึ้น ถึงได้หน้าขนาดนี้
 ไม่อายตัวเองก็น่าจะอายหมาบ้าง ทำร้ายประเทศชาติให้ย่อยยับมานานเท่าไรแล้ว นี้นะคะ คือ
 คุณศิริระนะคะ ก็พูดถึงคุณจตุพรว่า เป้าหมายสำคัญ

นักข่าวหญิง : คือ โลฟลเอกประยุทธ์ แล้วก็บอกว่าจะไม่ก้าวล่วงสถาบัน แต่มา
 วันเนี่ยกลับกลืนน้ำลายและออกมาเรียกร้องให้ปล่อยตัวผู้กระทำความผิดในคดีหนึ่งหนึ่งสองชัดเจนว่า
 คุณจตุพรนั้นนะไม่มีจุดยืน ยอมทำทุกอย่างไม่สนถูกผิด เพียงเพื่อประโยชน์ตัวเอง

นักข่าวชาย : เมื่อมาแรงขนาดนี้จตุพรก็ชัดแรงกลับนะครับ

นักข่าวหญิง : แรงมาก

นักข่าวชาย : แรงขนาดไหนมีการให้สัมภาษณ์ในพีชทีวี แล้วก็ตัดเป็นคลิปเลย แล้วก็
 นำเสนออยู่ในเพจจตุพร พรหมพันธุ์ ชัดคุณศิริระกลับว่า มีคดีติดตัว มีชนักติดหลังเยอะเยอะ แล้ว
 รัฐบาลเตรียมคนแบบนี้มาใช้ แล้วก็ใช้คำอย่างที่ว่าบนบนเลยอะเดี่ยวฟังบางช่วงบางตอนเองแล้วคุณ
 ศิริระอะ

จากการวิเคราะห์การใช้ถ้อยคำประชดประชันในข่าวพบว่ามีการใช้ถ้อยคำประชดประชันหลายจุด โดยเฉพาะในเรื่องของการเหน็บแนมพฤติกรรมของนักการเมือง การเปรียบเทียบเชิงเสียดสี และการสะท้อนความย้อนแย้งของบุคคลทางการเมือง ซึ่งช่วยให้ข่าวมีสีสันและกระตุ้นให้ผู้ฟังตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับประเด็นที่น่าเสนอ อย่างไรก็ตาม หากผู้รับสารไม่มีทักษะในการตีความ อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดหรือการรับข้อมูลแบบมีอคติได้ เช่น นักข่าวหญิงใช้คำว่า “ท็อปฟอร์มที่สุด” ซึ่งดูเหมือนเป็นคำชื่นชม แต่ในบริบทนี้ เป็นการประชดประชันว่าการได้เทียบกันระหว่างสองนักการเมือง เป็นเรื่องที่ดูเด็ดและรุนแรงมากสื่อให้เห็นว่าทั้งสองฝ่ายโจมตีกันอย่างหนัก ซึ่งอาจไม่ใช่สิ่งที่น่าภาคภูมิใจ

นอกจากนี้ยังมีลักษณะการประชดประชันเป็น การเสียดสีว่า “อยากถามจตุพรว่าหน้าฉาบปูนซีเมนต์กี่ชั้น ถึงได้หนาขนาดนี้” โดยที่นักข่าวได้มีการพูดลักษณะการประชดประชัน มีความ “หน้าด้าน” หรือไม่สนใจต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ การเปรียบเทียบใบหน้ากับ “ปูนซีเมนต์” หมายถึงการมีจิตใจแข็งแรงแกร่งหรือไม่สนใจคำวิจารณ์ ซึ่งในที่นี้มีความหมายเชิงลบ

ยังมีลักษณะการประชดประชัน ที่แสดงถึงความย้อนแย้งของพฤติกรรมที่นักข่าวกล่าว ว่า “เป้าหมายสำคัญ คือ ไล่พลเอกประยุทธ์ แล้วก็บอกว่าจะไม่ก้าวล่วงสถาบัน แต่มาวันเนี้ยกลับกลืนน้ำลาย” คำว่า “กลืนน้ำลาย” เป็นการเสียดสีว่าจตุพรเคยพูดอย่างหนึ่งแต่กลับทำอีกอย่างหนึ่งแสดงถึงความย้อนแย้งของพฤติกรรม

4.7 การใช้ถ้อยคำแสดงความรู้สึก

ผู้วิจัยพบว่าการใช้ถ้อยคำแสดงความรู้สึกมีความสอดคล้องกับการลำดับวัจนกรรมในการเข้าสู่ประเด็นเนื้อหาของข่าว มีการใช้ถ้อยคำที่แสดงออกถึงความรู้สึกและอารมณ์ค่อนข้างมาก ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของการนำเสนอข่าวในการเล่าข่าวการเมืองในรายการ “ข่าวเป็นข่าว” นอกจากนี้ยังมีการใช้ถ้อยคำที่สะท้อนความสงสัยและการวิเคราะห์ในเชิงวิจารณ์สถานการณ์ทางการเมือง ถ้อยคำแสดงความรู้สึกสอดคล้องกับคำเรียกร้องตามการจัดกลุ่มของปวีระ ประดิษฐ์ศร (2560: 55 - 69) ซึ่งเป็นคำแสดงอารมณ์ความรู้สึกมี 2 ชนิดได้แก่ คำเรียกขาน คำอุทาน

คำเรียกขาน หมายถึง ทั้งคำเรียกและคำขานรับ คำเรียกคือคำที่ใช้เรียกผู้อื่นให้เกิดความสนใจ ซึ่งคำเรียกสามารถอยู่หน้าหรือท้ายประโยคก็ได้ กรณีมีประโยคหลายประโยคติดต่อกันอาจมีคำเรียกสลับเป็นระยะ ๆ เช่น ชื่อบุคคล คำบอกเครือญาติ คำบอกตำแหน่งหรืออาชีพ นอกจากคำที่ใช้หมายถึงผู้ฟัง ผู้พูดอาจเรียกความสนใจโดยใช้คำเฉพาะ นี้ นั้น หรือคำไม่ชี้เฉพาะ ตามความหมายของปวีระ ประดิษฐ์ศร (2560: 56 - 60) และคำขานรับ คือ คำตอบรับเมื่อได้ยินคำเรียก รวมถึงคำตอบรับเมื่อมีผู้ถามหรือสั่ง ผู้พูดจะเลือกใช้คำใด คำหนึ่ง แล้วแต่เพศและความรู้สึกของผู้พูด รวมทั้งระดับฐานะของผู้พูดและผู้ฟัง นอกจากนั้น คำตอบรับคำเรียก ก็มักจะต่างกับคำตอบรับคำถามหรือคำสั่ง คำตอบรับคำเรียก ได้แก่ ขา จำ เจ้าขา ครับ เพคะ ขอรับ ฯลฯ ส่วนคำตอบรับคำถามหรือคำสั่ง ได้แก่ ค่ะ จ๊ะ เจ้าค่ะ ครับ เพคะ ฯลฯ ตามความหมายของปวีระ ประดิษฐ์ศร (2560: 57)

คำอูทาน คือ คำที่เกิดจากการเปล่งเสียงแสดงอารมณ์ความรู้สึกและแสดงจุดประสงค์บางประการ ปวิธสา ประดิษฐ์ศร (2560: 58)

ตัวอย่างการใช้ถ้อยคำแสดงความรู้สึก
 ชาวเป็นชาว วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2564

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=HidQq4luGZU> นาที ที่ 26.15

เพลง

นักข่าวชาย : อันนี้ที่โดดๆ อันที่โดดเด่น

นักข่าวหญิง : นี่ไม่ได้เป็นหน้าปกเทป ไข่ม้อย

นักข่าวชาย : ตั้งชื่อเยอะเหมือนกันนะ เป็นนักตั้งชื่อเหมือนกันนะ นอกจากแต่ง

นักข่าวหญิง : ชิมช้อปใช้ คนละครึ่ง เราไม่ทิ้งกัน เราเที่ยวด้วยกัน กำลังใจ เที่ยวปัน
 สุข เยียวยาเกษตรกร ไทยชนะ หมอชนะ ต้องมีเราชนะด้วยนะ

นักข่าวชาย : เออใช่มีเราชนะด้วย ตกไป ไปซ้ำเราเที่ยวด้วยกัน

นักข่าวหญิง : ตระกูลชนะ ไทยใครชนะ หมอชนะ เราชนะ เราเที่ยวด้วยกัน

จากบทสนทนาจะพบในส่วนที่มีการสะท้อนอารมณ์หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับคำหรือ
 ประโยคที่ใช้ ซึ่งสามารถสังเกตได้คือ

4.7.1 “ตั้งชื่อเยอะเหมือนกันนะ เป็นนักตั้งชื่อเหมือนกันนะ นอกจากแต่งเพลง” การใช้คำพูด
 นี้แสดงถึงความรู้สึกในลักษณะของการเสียดสีหรือแสดงความคิดเห็นในเชิงขบขัน โดยเฉพาะการพูดถึง
 การตั้งชื่อที่มีจำนวนมาก (ในกรณีนี้คือชื่อของโครงการต่าง ๆ ที่มีคำว่า “ชนะ”) ซึ่งสะท้อนถึงความรู้สึก
 หรือลักษณะการแสดงความคิดเห็นที่มีการตลกขบขันหรือวิจารณ์อย่างเบา ๆ

4.7.2 “เออใช่มีเราชนะด้วย ตกไป ไปซ้ำเราเที่ยวด้วยกัน” การใช้ “เออใช่” เป็นการยอมรับ
 หรือแสดงความรู้สึกในลักษณะการกระตุ้นความรู้สึกหรือการเน้นที่ข้อมูลที่ขาดหายไป

4.7.3 ตระกูลชนะ ไทยใครชนะ หมอชนะ เราชนะ เราเที่ยวด้วยกัน” การใช้คำว่า “ตระกูลชนะ” และการกล่าวถึงโครงการต่าง ๆ อย่าง “หมอชนะ”, “เราเที่ยวด้วยกัน” แสดงถึงการเล่นคำหรือการสะท้อนอารมณ์ในลักษณะที่ขบขันหรือวิพากษ์วิจารณ์

ถ้อยคำเหล่านี้สามารถจัดเป็นถ้อยคำแสดงความรู้สึกได้ เพราะมีการสะท้อนความคิดเห็นหรือแสดงความรู้สึกในเชิงขบขันหรือการวิจารณ์ในลักษณะที่ไม่ตรงไปตรงมา โดยแฝงนัยความรู้สึกในคำพูดเหล่านั้น.

4.8 การซ้ำคำ วลีและประโยค

ผู้วิจัยพบว่าการซ้ำคำ วลีหรือประโยคช่วยให้การเล่าข่าวมีความน่าสนใจ ช่วยเน้นย้ำประเด็นสำคัญหรือข้อมูลที่ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังจดจำได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น ชื่อบุคคล เหตุการณ์ หรือผลกระทบสำคัญ การซ้ำประโยคช่วยสร้างความต่อเนื่องในเรื่องราว และทำให้ผู้ฟังเข้าใจเหตุการณ์ได้อย่างครบถ้วน การใช้เทคนิคการซ้ำทำให้เรื่องราวที่เล่าเกิดความน่าสนใจ มีการเล่นคำหรือวลีที่เพิ่มสีสันให้การเล่าข่าว บางครั้งการซ้ำคำหรือวลีเกิดขึ้นเพื่อให้ข้อมูลที่ถูกล่ามวามันชัดเจนและไม่เกิดความเข้าใจผิด การซ้ำเหล่านี้เป็นเทคนิคทางภาษาที่ทำให้เนื้อหาข่าวชัดเจนและดึงดูดความสนใจของผู้ชมมากขึ้นสอดคล้องกับแนวคิดของปวีรศร ประดิษฐ์ศร (2560: 60) ซึ่งอยู่ในเรื่องประโยคสัมพันธ์ คือ ประโยคที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน มีค่านามหรือคำกริยาซ้ำกัน หรือบางกรณีอาจจะซ้ำทั้งค่านาม คำกริยา คำขยาย

ตัวอย่างคำอุทาน ที่พบในข่าว

ข่าวเป็นข่าว วันที่ 26 มีนาคม 2564

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=T0jl29NlkHM&t=1541s> นาที ที่ 25.21

นักข่าวหญิง : 6.31 น. อยู่ด้วยกันต่อกับข่าวเป็นข่าวนะคะ ไปดูกรณีล่าสุดกับกระแสข่าวที่บอกว่าผู้ต้องหาที่โดนคดี 112 เนี่ย

นักข่าวชาย : ครับ

นักข่าวหญิง : **เผ่นออกไปทางช่องทางธรรมชาติแล้ว 2 รายนะคะ** ดูรายละเอียดกันหน่อย พล.ตำรวจตรีปิยะ ต๊ะวิชัยรองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล บอกว่าที่สื่อกันเนี่ย ว่าแกนนำกลุ่มราษฎรหนีออกนอกประเทศเนี่ยเช็คแล้วเป็นข่าวจริงนะคะแล้วก็ชาย 2 คนนี้ถูกแจ้ง ข้อหา 112 แต่ได้รับการประกันตัวมา เป็นแกนนำจากการชุมนุมที่หน้ารัฐสภาเกียรติกาย ระหว่างวันที่ 18-19 พฤศจิกายน **จากการตรวจสอบเนี่ยหนีมาหลายวันนะฮะ**

นักข่าวชาย : ครับ

นักข่าวหญิง : แล้วก็ เรื่องนี้เนี่ยถ้าคุณผู้ชมไปดูนะคะล่าสุดใช้ครายชื่อออกมาเนี่ย แกนนำ 2 คนที่หนีไปได้รับการยืนยันว่าเป็นนายชินนทร์ วงศรี หรือบอลมท. นะคะ นี้จากเหตุการณ์นี้รวมไปถึง พอร์ด ทัดเทพ เรื่องประไพกิจเสรี ซึ่งจากการตรวจสอบพบว่าชินนทร์ วงศรีนั้นเป็นหนึ่งใน 13 แกนนำที่ถูกอัยการนัดอีกที่เนี่ยกรณีชุมนุมหน้าสถานทูตเยอรมันด้วยนะคะนี่ก็เป็นกรณีของ 2 รายล่าสุดที่หนีออกไปทางช่องทางธรรมชาติเรียบร้อยแล้ว

นักข่าวชาย : ครับ

จากบทสนทนาดังกล่าว มีการ **ซ้ำคำ วลี และประโยค** ในส่วนที่ช่วยเน้นย้ำหรือทำให้ข้อมูลชัดเจนขึ้นดังนี้

4.8.1 “หนีออกไปทางช่องทางธรรมชาติแล้ว 2 รายนะคะ” วลีนี้ถูกใช้ซ้ำ 2 ครั้งในบทสนทนา โดยใช้เพื่อเน้นย้ำถึงการหลบหนีของผู้ต้องหา 2 คนที่หนีออกจากประเทศไปแล้ว

4.8.2 “จากการตรวจสอบเนี่ยหนีมาหลายวันนะฮะ” การซ้ำคำว่า “หนี” เพื่อเน้นย้ำถึงการหลบหนีที่เกิดขึ้นในระยะเวลาหลายวัน

4.8.3 “จากการตรวจสอบพบว่าชินนทร์ วงศรีนั้นเป็นหนึ่งใน 13 แกนนำที่ถูกอัยการนัดอีกที่เนี่ยกรณีชุมนุมหน้าสถานทูตเยอรมันด้วยนะคะ” การซ้ำคำว่า “จากการตรวจสอบ” เพื่อเน้นย้ำถึงข้อมูลที่ได้รับการยืนยันในการตรวจสอบ.

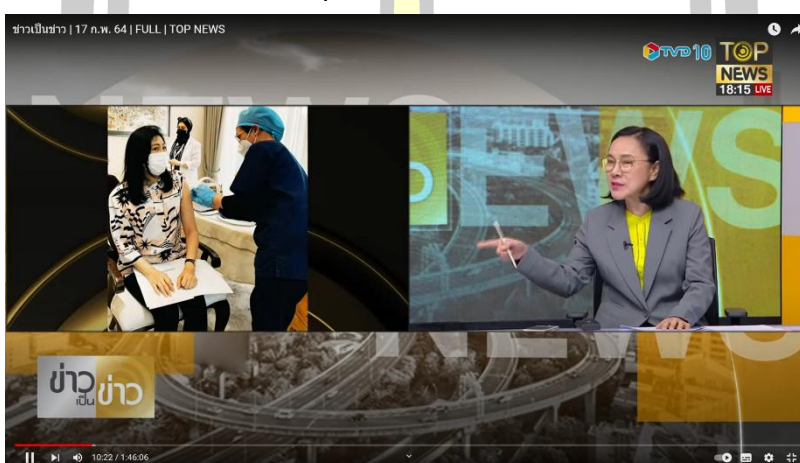
การใช้การซ้ำคำ วลี และประโยคในลักษณะนี้ช่วยให้การเล่าข่าวมีความชัดเจนและเน้นย้ำข้อมูลสำคัญที่ผู้ดำเนินรายการต้องการสื่อให้ผู้ชมรับรู้

4.9 การใช้ถ้อยคำแสดงความคิดเห็น

ผู้วิจัยพบว่า ในการเล่าข่าวในรายการ “ข่าวเป็นข่าว” มีการเสนอความคิดเห็นร่วมด้วย มักจะใช้คำบอกความเห็นในการเน้นหรือแสดงจุดยืนของผู้พูด คำบอกความเห็นเหล่านี้มักจะใช้เพื่อแสดงมุมมองหรือการตีความเฉพาะของข่าวนั้นๆ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นข้อเท็จจริงที่แน่นอน คำบอกความเห็นมักใช้ในรูปแบบต่างๆ คำบอกความเห็นเหล่านี้มักใช้เพื่อให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น

ของผู้พูดหรือการวิเคราะห์ข่าว พร้อมกับการนำเสนอข้อเท็จจริงที่สำคัญในรูปแบบที่อาจทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจหรือคิดตามได้ดีขึ้น คำบอกความเห็นตามความหมายของปวิรศฯ ประดิษฐ์ศร (2560 : 64) คำบอกความเห็นของผู้พูดเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของทำกริยาและความจำเป็นต่อผู้ทำกริยา เช่น คำว่าต้อง ย่อม น่าจะ อาจจะ ควรจะ เห็นจะ ทำจะ คงจะ คำคาดเดาหรือคาดคะเน ผู้เล่าข่าวใช้คำที่แสดงความมั่นใจหรือไม่มั่นใจเพราะเป็นความเห็นของผู้เล่าข่าวเอง

ตัวอย่างการใช้ถ้อยคำแสดงความคิดเห็นที่พบในข่าว ข่าวเป็นข่าว วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2564

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=vSqhK84F47w&t=600s> นาที ที่ 10.06

นักข่าวหญิง : เราเริ่มต้นด้วยคุณยิ่งลักษณ์ ชินวัตรนะคะ เพราะว่าเมื่อไรก็ตามที่บ้านเมืองเนี่ย กำลังได้ดิบได้ดีคุณยิ่งลักษณ์จะมาทันที แล้วมาพร้อมพี่ด้วยนะ มาคุณเดียวก๊ก็ไม่มา ต้องมาพร้อมกัน 2 คนพี่น้อง 2 พี่น้องเดินไป

นักข่าวชาย : กำลังจะบอกว่าพอบ้านกำลังจะเจริญ จะเดินเข้ามาเนี่ย

นักข่าวหญิง : พอบ้านเมืองกำลังได้ดิบได้ดี คุณยิ่งลักษณ์ก็จะมาทันที ตอนนี้นะ **หนิคดี** อยู่ที่คูโบ

นักข่าวชาย : ครับ

นักข่าวหญิง : ไม่ได้อยู่ที่ลอนดอน อยู่ที่คูโบแล้วคุยชมเลยนะ ว่าคูโบเป็นอย่างนั้น ดีอย่างนั้น คืออย่างนี้ **คุยใหญ่ คุยโต** เลยว่าไอ้โหรรัฐบาลก็ดีมากเลยดูแลประชาชนฉีดวัคซีนให้กับประชาชนเนี่ย ทั่วหน้า แล้วก็แบบตัวเขาเอง เขาก็ได้ฉีด แล้วก็โชว์ทำฉีดวัคซีน

นักข่าวชาย : อ้อ

นักข่าวหญิง : ด้วยรูปภาพ 1 ใบ

นักข่าวชาย : ครับ

นักข่าวหญิง : ด้วยรูปภาพ 1 ใบ **ว่าฉันได้ฉีดวัคซีนแล้ว**

จากบทสนทนาดังกล่าว มีการใช้คำบอกความเห็น ที่สะท้อนถึงความคิดเห็นและการตีความของผู้พูดในหลายส่วนดังนี้

4.9.1 “พอบ้านเมืองกำลังได้ดิบได้ดีคุณยิ่งลักษณะจะมาทันที” การใช้คำว่า “จะมาทันที” แสดงถึงความคิดเห็นหรือมุมมองของนักข่าวหญิงที่มีต่อการปรากฏตัวของคุณยิ่งลักษณ์ โดยเป็นการสะท้อนการมองโลกในเชิงวิจารณ์หรือเสียดสี

4.9.2 “ตอนนี้หนิคดีอยู่ที่ดูไบ” การใช้คำว่า “หนิคดี” แสดงถึงความคิดเห็นที่มีเชิงลบต่อการกระทำของคุณยิ่งลักษณ์ ซึ่งไม่ใช่แค่การรายงานข้อมูล แต่ยังสะท้อนความเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเธอ

4.9.3 “คุยใหญ่ คุยโต เลยว่าไอ้โหรัฐบาลก็ตีมากเลยดูแลประชาชนฉีตวักชินให้กับประชาชนเนี่ย ท้วหน้า” การใช้คำว่า “คุยใหญ่ คุยโต” และการกล่าวว่า “รัฐบาลก็ตีมาก” เป็นการแสดงความคิดเห็นที่มีลักษณะการวิจารณ์และสะท้อนถึงความคิดเห็นในเชิงขำขันหรือเสียดสีในลักษณะหนึ่ง

4.9.4 “ด้วยรูปภาพ 1 ใบ ว่าฉันได้ฉีตวักชินแล้ว” การใช้ “ว่าฉันได้ฉีตวักชินแล้ว” ในลักษณะที่เน้นไปที่การโชว์หรือการทำให้ดูเป็นเรื่องใหญ่ เป็นการสะท้อนความเห็นในเชิงขบขันและวิจารณ์การกระทำดังกล่าว

การใช้คำบอกความเห็นเพื่อสะท้อนความคิดเห็นและการวิจารณ์ในลักษณะที่มีความรู้สึกและท่าทางเชิงเสียดสีหรือการตั้งคำถามในมุมมองของผู้พูด

4.10 การใช้คำถาม

ผู้วิจัยพบว่าในการเล่าข่าวในรายการ "ข่าวเป็นข่าว" มีการใช้คำเรียกเพื่อระบุถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอย่างชัดเจน โดยคำเรียกที่ใช้มักมีเจตนาในการเน้นย้ำตัวบุคคล เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจบริบทหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น การใช้คำเรียกในลักษณะนี้อาจมีจุดประสงค์เพื่อแสดงทัศนคติของผู้เล่าข่าวต่อบุคคลที่ถูกกล่าวถึง หรือสร้างความน่าสนใจในการเล่าข่าว โดยเฉพาะในกรณีที่มีบุคคลจำนวนมากเกี่ยวข้องกับประเด็นข่าว ซึ่งคำเรียกเหล่านี้อาจแฝงด้วยอารมณ์ ความรู้สึก หรือความคิดเห็นของผู้เล่าข่าว ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของปวีรศา ประดิษฐ์ศร (2560: 68) ที่กล่าวถึงการใช้คำเรียกในการระบุชื่อหรือกลุ่มบุคคลเพื่อสร้างความเข้าใจและอิทธิพลต่อการตีความของผู้ฟัง

ตัวอย่างการใช้คำถามที่พบในข่าว
ข่าวเป็นข่าว วันที่ 5 เมษายน 2564

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=wuWleG7Ogug&t=2423s> นาที ที่ 38.52

นักข่าวชาย : แต่วันนี้ครับ ปรากฏว่า ที่สภ.ป่าโมก จังหวัดอ่างทอง นะคะ นางสาวเมตตา เกลี้ยงกลม นายสุพล นิลวิเชียรทนายความได้รับมอบอำนาจ จากนางสมพร จึงรุ่งเรืองกิจ ซึ่งอ้างเป็นผู้เสียหายให้ไปแจ้งความที่สภ.ป่าโมกดำเนินคดีต่อดร.เสรี วงษ์มณฑา ดร.อานนท์ ศักดิ์วรวิทย์ ข้อหาหมิ่นประมาทนางสมพรนะคะ

นักข่าวหญิง : ค่ะ

นักข่าวชาย : นี่มีการไปแจ้งความแต่ไปที่สภ.ป่าโมก

นักข่าวหญิง : สภ.ป่าโมก จังหวัดอ่างทอง นะคะ

นักข่าวชาย : หนังสือมอบอำนาจ ให้ดำเนินคดีเนี่ยนะคะ ก็ระบุที่อยู่ของนางสมพรว่าอยู่ที่ เลคไซด์วิลล่า แขวงดอกไม้ ประเวศ กทม.นะ แต่มอบอำนาจให้กับทนายความนะคะ เป็นผู้ไปแจ้งความร้องทุกข์

นักข่าวหญิง : ค่ะ

นักข่าวชาย : แต่ในหนังสือมอบอำนาจไม่ได้ระบุ ไปแจ้งความที่ป่าโมก อ่างทอง ยังไม่เห็นว่ามีบรรทัดไหนบอกว่าให้ไปแจ้งความที่ป่าโมก อ่างทอง

นักข่าวหญิง : ค่ะ

นักข่าวชาย : แต่ล่าสุดข่าวออกมาก็คือไปแจ้งความที่สภ.ป่าโมก อ่างทอง

นักข่าวหญิง : ทำไมต้องไปตรงนั้นนะคะ

นักข่าวชาย : คือเป็นสิทธิอะว่าต้องเป็นผู้เสียหายไปแจ้งความดำเนินคดีได้ แต่ว่าทำไมเขาไปที่นั่น เพราะว่าอาจารย์เสรีภูมิลำเนาอยู่ไหนอะ

นักข่าวหญิง : ค่ะน่าจะกรุงเทพฯ นะคะ

นักข่าวชาย : อานนท์ก็อยู่กรุงเทพ คุณสมพรก็อยู่กรุงเทพ แต่ทนายความไปแจ้งความที่ สภ. ป่าโมก

นักข่าวหญิง : **ทำไมไปอ้างทอง**

จากบทสนทนาดังกล่าว การใช้คำถาม พบได้ในส่วนที่มีการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นการคิดหรือแสดงความคิดเห็น ดังนี้

4.10.1.1 “ทำไมต้องไปตรงนั้นนะคะ” นักข่าวหญิงถามถึงเหตุผลที่ต้องไปแจ้งความที่สภ.ป่าโมก อ้างทอง แทนที่จะเป็นที่อื่น ซึ่งเป็นคำถามที่สะท้อนถึงความสงสัยหรือความไม่เข้าใจเกี่ยวกับการเลือกสถานที่ในการดำเนินคดี

4.10.1.2 “อาจารย์เสรีภูมิลำเนาอยู่ไหนอะ” นักข่าวชายตั้งคำถามนี้เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับที่อยู่ของดร.เสรี วงษ์มณฑา และทำไมทนายความถึงเลือกไปแจ้งความที่สภ.ป่าโมก อ้างทอง ซึ่งเป็นคำถามที่มีนัยยะเพื่อให้ผู้ฟังหรือผู้ชมได้ติดตาม

4.10.1.3 “ทำไมไปอ้างทอง” นักข่าวหญิงตั้งคำถามนี้เพื่อเน้นย้ำถึงความสงสัยหรือข้อข้องใจว่าเหตุใดถึงต้องเลือกสถานที่นั้นในการแจ้งความ ซึ่งเป็นการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้เกิดการสนทนาต่อเนื่องเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจ

การใช้คำถามเหล่านี้ช่วยกระตุ้นความสนใจและเพิ่มมิติในการวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในข่าว

ข่าวเป็นข่าว วันที่ 6 เมษายน 2564

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=0BiMelVdVa4&t=2291s> นาที ที่ 36.40

นักข่าวชาย : ล่าสุดสิ่งที่ดร.อานนท์ ศักดิ์วีระวิทย์ทวีตข้อความ นะครับ เป็นการประกาศกร้าวเลยนะฮะ ทวิตเมื่อเวลา 17.20 น. ที่ผ่านมานี้เอง ขอทำ สมพร ชนาพรธร ธนาธร สุกุลธร **ทั้ง 4 คน**เลย มาตีเบตกะผมคนเดียว เรื่องโก่งที่แผ่นดินและที่พระเจ้าแผ่นดิน ใครอยากชมตีเบตล้างคนเนรคุณแผ่นดินยกมือขึ้นและจงแชร์ออกไป

นักข่าวหญิง : อ้อหือ
 นักข่าวชาย : โอโห้ อาจารย์อานนท์นี่
 นักข่าวหญิง : พร้อมเสมอ
 นักข่าวชาย : พร้อมเสมอ
 นักข่าวหญิง : ค่ะ
 นักข่าวชาย : ใครอยากชมดีเบต ล้างคนเนรคนแผ่นดิน อันนี้แกไม่ได้ระบุว่าเป็น
 ใครนะ
 นักข่าวหญิง : ค่ะ
 นักข่าวชาย : คำว่าล้างคนเนรคนแผ่นดินเนี่ย แต่ว่าถ้าใครอยากดู ยกมือขึ้น
 แล้วช่วยกันแชร์ออกไป ผมก็เลยเอามาแชร์ผ่านรายการนี้นะครับ เผื่อว่าใครอยากจะดู
 นักข่าวหญิง : ค่ะ
 นักข่าวชาย : เป็นการดีเบตกับใคร คุณสมพร คุณชนาพรรณ คุณธนาธร
 คุณสกุลธร
 นักข่าวหญิง : อ้อหือ
 นักข่าวชาย : เรียกว่า ทั้งตระกูลแลยนะ
 นักข่าวหญิง : ยังขาดคนเล็กอีกคนนึง
 นักข่าวชาย : เอามาด้วยเป็นตัวแถม อาจารย์อานนท์คงไม่ว่าอะไร
 นักข่าวหญิง : ค่ะ
 นักข่าวชาย : **ดีเบตกับ 4 คนนี้** ล้างคนเนรคนแผ่นดิน ใครอยากดูการดีเบตนี้
 แต่ไม่ได้บอกกว่า 4 คนนี้เกี่ยวข้องไหม ต้องรอดูว่า 4 คน นั้นจะตอบรับไหม
 จากบทสนทนาดังกล่าว การใช้คำถามพบได้ในส่วนนี้ คือ
 4.10.2.1 “ทวิตเมื่อเวลา 17.20 น. ที่ผ่านมานี้เอง ขอท้า สมพร ชนาพรรณ ธนาธร
 สกุลธร ทั้ง 4 คนเลย” การใช้คำว่า “ทั้ง 4 คน” เป็นการบอกจำนวนของบุคคลที่ถูกท้าทายให้มาดี
 เบต โดยใช้ตัวเลข “4 คน” เพื่อแสดงจำนวนบุคคลที่เกี่ยวข้องในกรณีนี้
 4.10.2.2 “ดีเบตกับ 4 คนนี้” การใช้ “4 คนนี้” อีกครั้งเพื่อบอกจำนวนของบุคคลที่
 ท้าทายให้มาดีเบต
 4.10.2.3 “ดีเบตกับ 4 คนนี้ ล้างคนเนรคนแผ่นดิน” การใช้ “4 คนนี้” ซ้ำเพื่อเน้น
 จำนวนบุคคลที่ถูกกล่าวถึงในบริบทนี้
 การใช้คำถามในที่นี้ช่วยให้เข้าใจจำนวนบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเหตุการณ์ที่กำลังพูด
 ถึงในข่าวนี้นี้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง กลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษากลวิธีการใช้ภาษาในการเล่าข่าวการเมืองของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” โดยมุ่งเน้นที่การรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ผลจากข้อมูลข่าวที่ได้รับการบันทึกและถอดความในช่วงระยะเวลาที่กำหนด งานวิจัยนี้ได้สำรวจและวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่ผู้ดำเนินรายการนำมาใช้เพื่อถ่ายทอดข่าวการเมือง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เห็นภาพรวมของแนวทางการสื่อสารที่มีทั้งลักษณะการเสียดสีและการเล่าเรื่องที่เข้าถึงง่ายแก่ผู้ชม

5.1 สรุปผล

กลวิธีการใช้ภาษาที่พบมากที่สุดคือการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ (35 ข่าว คิดเป็น 26.92%) รองลงมา คือ การใช้ถ้อยคำแสดงความคิดเห็น (33 ข่าว คิดเป็น 25.38%) การใช้ถ้อยคำประชดประชัน (30 ข่าว คิดเป็น 23.08%) การใช้ถ้อยคำพูดกระทบ (28 ข่าว คิดเป็น 21.54%) การใช้ถ้อยคำเหน็บแนม (27 ข่าว คิดเป็น 20.77%) การใช้ถ้อยคำแสดงความรู้สึก (25 ข่าว คิดเป็น 19.23%) การใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบ (22 ข่าว คิดเป็น 16.92%) การใช้คำเรียก (20 ข่าว คิดเป็น 15.38%) การใช้ถ้อยคำล้อเลียน (18 ข่าว คิดเป็น 13.85%) และ การซ้ำคำ วลีและประโยค (15 ข่าว คิดเป็น 11.54%) ตามลำดับ กลวิธีเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้ดำเนินรายการมักใช้ภาษาในการโน้มน้าว กระตุ้นความคิด และวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญ

แสดงให้เห็นว่ารายการ “ข่าวเป็นข่าว” เน้นใช้กลวิธีที่หลากหลายในการสื่อสาร เน้นกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์และมีส่วนร่วมของผู้ชมมากขึ้น กลวิธีที่โดดเด่น เช่น การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ และการแสดงความคิดเห็น แสดงให้เห็นถึงความพยายามของผู้ดำเนินรายการในการนำเสนอข่าวในมุมมองที่ไม่เป็นทางการและเข้าถึงง่าย ทั้งยังใช้เทคนิคประชดประชันและเหน็บแนมในการวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ทางการเมืองอย่างมีสีสัน ทำให้ข่าวมีความหลากหลายทั้งในแง่ของเนื้อหา และสไตล์การนำเสนอ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่สร้างความแตกต่างจากข่าวการเมืองทั่วไป

5.2 อภิปรายผล

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการใช้กลวิธีทางภาษาที่ปรากฏในข่าวทั้ง 130 ข่าวของรายการ “ข่าวเป็นข่าว” มีความหลากหลายและมีบทบาทสำคัญในการกำหนดกรอบการรับรู้ของผู้ชม กลวิธีที่ถูกนำมาใช้มากที่สุด ได้แก่ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ การแสดงความคิดเห็น และการใช้ถ้อยคำประชดประชัน ซึ่งทั้งหมดนี้สะท้อนถึงความตั้งใจของผู้ดำเนินรายการที่จะกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดการคิดวิเคราะห์

และตั้งข้อสังเกตต่อประเด็นทางการเมืองโดยอิงจากแนวคิดเกี่ยวกับการเสียดสีที่ได้มีการนิยามไว้ว่า “การเสียดสีหมายถึงการพูดว่าอย่างไม่ตรงไปตรงมาเกี่ยวกับความเขลา หรือความไม่ถูกต้องของมนุษย์และสังคม โดยจะใช้กลวิธีทำเรื่องที่สำคัญให้กลายเป็นเรื่องขบขัน เชิงเยาะเย้ย” (ตามที่ราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายไว้ในปี 2546) แนวทางนี้จึงช่วยให้การสื่อสารข่าวมีความลึกซึ้งและโน้มน้าวให้ผู้ชมต้องตีความด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ Gregory Fite Gerald (1971) ที่ระบุว่า “ลักษณะเด่นของการใช้ภาษาในงานเสียดสีคือการสร้างความไม่เหมาะสมให้ปรากฏในภาษา” ทั้งนี้ แนวคิดดังกล่าวถูกนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์กลวิธีที่ปรากฏในข่าว โดยเฉพาะการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ที่พบใน 35 ข่าว ซึ่งเป็นเทคนิคที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกสงสัยและตั้งคำถามต่อความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าว (Clayman & Heritage, 2002)

ในขณะเดียวกัน กลวิธีการแสดงความคิดเห็น และการใช้ถ้อยคำประชดประชัน ถือเป็นเครื่องมือที่ช่วยเพิ่มมิติส่วนตัวและความรู้สึกในการวิพากษ์วิจารณ์ข่าว ด้วยการประชดประชันในลักษณะที่เปลี่ยนความหมายของคำพูดให้ตรงข้ามกับสิ่งที่ต้องการสื่อจริง ซึ่งอธิบายไว้ว่า “การประชดประชันเป็นการใช้คำพูดเพื่อสื่อความหมายที่ตรงข้ามกับความเป็นจริง และมักใช้เพื่อเสียดสีหรือเยาะเย้ยข้อผิดพลาดในสังคม” (อุมาภรณ์ สังขมาน, 2559) นอกจากนี้ งานของ Chilton (2004) และ Montgomery (2007) ยังชี้ให้เห็นว่าการใช้ภาษาประชดประชันมีศักยภาพในการดึงดูดความสนใจของผู้ชมแต่ต้องใช้ด้วยความระมัดระวังเพื่อไม่ให้เกิดการตีความในเชิงอคติ

สำหรับกลวิธีการใช้ถ้อยคำพูดกระทบ และถ้อยคำเหน็บแนม นั้น แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจในการสื่อสารอย่างตรงไปตรงมาและมีน้ำหนัก โดย Hight (1962) ได้กล่าวไว้ว่า “งานเสียดสีมักใช้คำพูดที่รุนแรงและไม่สุภาพเพื่อเบี่ยงเบนจากมาตรฐานทางภาษา” ซึ่งเป็นกลวิธีที่ช่วยให้ผู้ชมเกิดการรับรู้ที่ชัดเจนต่อข้อบกพร่องหรือความผิดพลาดในสังคม โดยไม่กล่าวถึงตรงๆ การใช้ภาษาดังกล่าวจึงส่งผลให้เกิดการตีความที่หลากหลายและโน้มน้าวให้ผู้ชมต้องตีความเอง

นอกจากนี้ กลวิธีที่ช่วยให้เนื้อหาข่าวเข้าใจง่าย เช่น การใช้ถ้อยคำแสดงความรู้สึก และการใช้ถ้อยคำเชิงเปรียบเทียบ มีบทบาทสำคัญในการสร้างภาพจำและเสริมความเข้าใจให้กับผู้ชม ด้วยการใช้สัญลักษณ์และภาพเปรียบเทียบที่คุ้นเคย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Lakoff & Johnson (1980) ที่กล่าวว่า “การใช้ภาษาที่มีความหมายเปรียบเทียบช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งในระดับสังคม” ทั้งนี้ การใช้คำเรียก และการซ้ำคำ วลีและประโยค แม้จะมีปริมาณน้อยกว่า แต่ก็ช่วยย้ำข้อมูลสำคัญและสร้างความต่อเนื่องให้กับเนื้อหาข่าว

โดยสรุป การใช้กลวิธีทางภาษาในรายการ “ข่าวเป็นข่าว” นั้นมีความสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีของงานวิจัยเกี่ยวกับการเสียดสี ซึ่งเห็นได้ชัดว่าเป็นเครื่องมือในการโน้มน้าวและกำหนดกรอบความรู้ของผู้ชมผ่านการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำพูดให้มีมิติที่หลากหลายและลึกซึ้ง ผู้ดำเนินรายการใช้ภาษาที่เปลี่ยนแปลงจากการสื่อสารตรงๆ ให้กลายเป็นการบ่งชี้ข้อผิดพลาดหรือความบกพร่องในสังคมด้วยวิธีที่มีสีสันและประชดประชัน ซึ่งตรงกับคำจำกัดความของ “การเสียดสี”

ที่ว่าเป็นการใช้ภาษาที่ไม่ตรงไปตรงมาเพื่อเยาะเย้ยและชี้ให้เห็นข้อบกพร่องในสังคมอย่างมีศิลปะและมีจุดมุ่งหมาย

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาและการอภิปรายผลในงานวิจัยนี้ จึงขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.3.1 ส่งเสริมความเป็นกลางในการรายงานข่าว ควรมีการตรวจสอบและคัดกรองข้อมูลข่าวอย่างรอบคอบก่อนเผยแพร่ เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการใช้ภาษาที่มีความเข้มข้นหรือมีแนวโน้มโน้มในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง โดยควรให้ความสำคัญกับการนำเสนอข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและครบถ้วน

5.3.2 พัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้ดำเนินรายการ ควรมีการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาและการเล่าข่าว เพื่อให้ผู้ดำเนินรายการสามารถใช้กลวิธีทางภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและรอบคอบมากขึ้น โดยเน้นที่การใช้ภาษาที่เข้าถึงผู้ชมในขณะที่ยังคงความเป็นกลางและความน่าเชื่อถือ

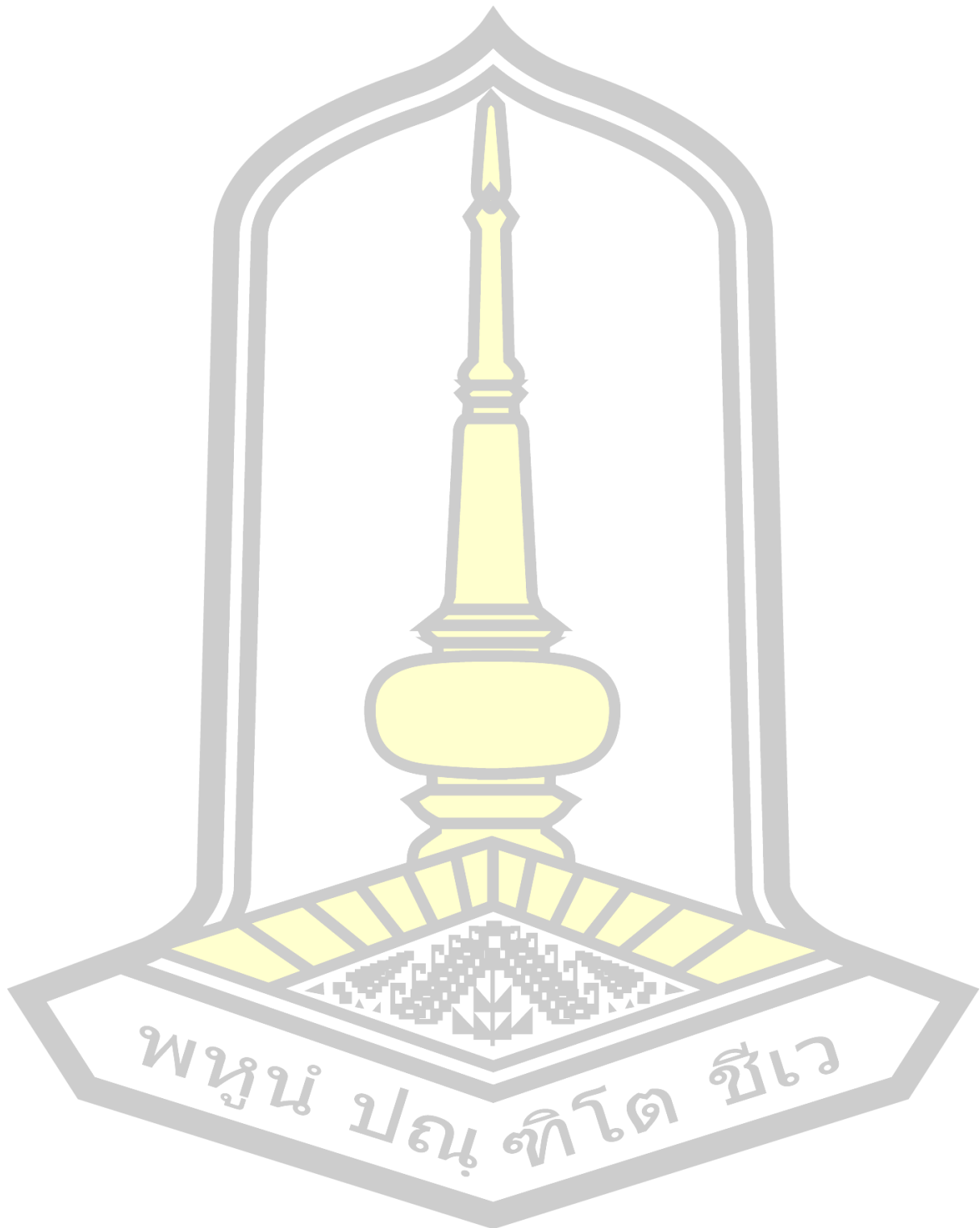
5.3.3 สร้างความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการตอบโต้ ควรส่งเสริมระบบการตรวจสอบข้อเท็จจริงและมีช่องทางให้ผู้บริโภคข่าวสามารถแสดงความคิดเห็นหรือสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมในกรณีที่เกิดความคลาดเคลื่อนในข่าว เพื่อเสริมสร้างความไว้วางใจและความโปร่งใสในการรายงานข่าว

5.3.4 พัฒนารูปแบบการนำเสนอข่าวให้หลากหลายและมีมิติ ควรมีการทดลองใช้กลวิธีการนำเสนอข่าวในรูปแบบที่แตกต่างกัน เพื่อให้ผู้ชมได้รับข้อมูลในมุมมองที่หลากหลาย และสามารถตัดสินใจได้ด้วยข้อมูลที่ครบถ้วน โดยไม่จำกัดอยู่แค่การใช้ภาษาที่เข้มข้นหรือเสียดสีเพียงอย่างเดียว

5.3.5 ส่งเสริมการวิจัยและติดตามผลการใช้งานของกลวิธีทางภาษา ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมในประเด็นการใช้ภาษาในการรายงานข่าว เพื่อให้ได้ข้อมูลและข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสื่อในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่มีการสื่อสารที่รวดเร็วและหลากหลายรูปแบบ

พหุ ประเด็น ชีวะ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรวุฒิ นิยมศิลป์, ศิริพร ศรีวรกานต์. (2562). **กลวิธีการเสียดสีในการ์ตูนการเมืองของบัญชาคามิน**. กรุงเทพฯ: อักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลสตรี มันทิกะ. (2563). **บทพระราชนิพนธ์เรื่อง สักระวาน่าหนาว : การสืบทอดและสร้างสรรค์สักวาเพื่อนำเสนอแนวคิดทางสังคม**. วารสารดอกแก้วปริทัศน์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 1(1), 15.
- กานต์ ชิวสาธน์. (2556). **ปรากฏการณ์ล้อเลียนเสียดสีข่าวในรายการทีวีออนไลน์ "เจาะข่าวตื่น"**. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทิมา หวังสมโชค. **กลวิธีสื่ออารมณ์ขันในละครตลกสถานการณ์ของไทย**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ. 2549.
- ชาสินี สำราญอินทร์. (2555). **กลวิธีการใช้ภาษาเสียดสีในรายการ "เจาะข่าวตื่น"**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชิดชนก เชื้อแก้ว. (2558). **ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในช่วงการเมืองสองขั้วของประชาชน ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี**. ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต การปกครองท้องถิ่น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ญาดา ชาญบัญญัติ. (2551). **ศึกษากลวิธีการใช้ภาษาในงานเขียนอารมณ์ขันของเกตุเสพย์สวัสดิ์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา**. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐนันท์ ศิริเจริญ. (2557). **การสื่อสารเพื่อการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศจากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2534). **วัฒนธรรมทางการเมืองของไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทัตพิชา สกุลสืบ. (2559). **ประชด เสียดสี แดกดัน : ความแตกต่างกันทางความหมายตามบริบทที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง จำเลยรัก**. วารสารมนุษยศาสตร์ ฉบับบัณฑิตศึกษา, 6(1), 136.
- ธีรยุทธ์ เกณฑ์บุตร. (2555). **การใช้ภาษาแสดงอารมณ์ขันในการ์ตูนล้อการเมืองไทย**. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- นัฐริกา คงเมือง และนนทชา คัยนันท์. (2563). **กลวิธีการใช้ภาษาเสียดสีของตัวละคร "แนนโน๊ะ" ในละครโทรทัศน์เรื่อง เด็กใหม่ (Girl From Nowhere)**. วิจิตรวรรณสาร, 4(2), พฤษภาคม-สิงหาคม, 85.
- นัทธนัย ประสานนาม. (2548). **เรื่องสั้นแนวเสียดสีของไทยระหว่าง พ.ศ. 2535-2545 : การศึกษาแนวคิดและกลวิธี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาส สุทธิอาคาร. (2531). **วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน อำเภอป่าดิว จังหวัดยโสธร**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ปวิธศา ประดิษฐ์ศร. (2560). **ปริเฉทการเล่าข่าวในรายการโทรทัศน์ : “เรื่องเล่าเช้านี้” และ “เรื่องเล่าเสาร์-อาทิตย์”**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย และภาษาไทยประยุกต์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปาริฉัตร พิมพ์. (2562). กลวิธีการใช้ภาษาของ อิมะ กาญจนไพริน ในรายการข่าว “จัด ชัดทุกความจริง”. **วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้**, 7(2), กรกฎาคม-ธันวาคม, 131.
- พุทธทาสภิกขุ. (2546). **ธรรมะกับการเมือง**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สุราษฎร์ธานี : ธรรมทานมูลนิธิ.
- มารศรี สอทิพย์. (2542). **ลีลาเสียดสีในวรรณกรรมของลาว คำหอม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). **พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมอังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- วรรณรัตน์ รัตนวรงค์. (2558). **จริยธรรมของผู้เล่าข่าวรายการโทรทัศน์**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรัญญา ประเสริฐ. (2559). **“การสื่อสารทางการเมืองในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ ศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2557 – 2559”**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรพงษ์ วะรักษเลิศ. (2557). **การสื่อสารทางการเมืองผ่านบทเพลงของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ : ศึกษาในช่วง พ.ศ. 2550 – 2556**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สื่อสารการเมือง) วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก.
- วุฒิพร ลิ้มวารักษ์, สุวิชา เป้าอารีย์. (2563). กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์: กรณีศึกษาโพสต์ทูเดย์และแนวหน้า. **วารสารรังสิตบัณฑิตศึกษาในกลุ่มธุรกิจและสังคมศาสตร์**, 6(2), 106.
- ศัญญาพร มาลัยศิริรัตน์. (2559). **การบริหารการผลิตรายการเล่าข่าวเช้าของสถานีโทรทัศน์ ช่อง 5 ช่อง 7 ช่อง 9 และไทยพีบีเอส**. **วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สื่อสารมวลชน. : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2549). **นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ**. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- สิทธิพันธ์ พุทธหุน. (2554). **ทฤษฎีพัฒนาการเมือง**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุกฤตา จินดาพร และโชติมา แก้วกรอง. (2556). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทยในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภูมิภาคตะวันตก. **วารสารการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**, 3(2), 118.
- สุมาลี มีจั่น. (2554). **การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา 2551 : มหาสารคาม**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

- สุจินดา ประสงค์ตันสกุล. (2540). การวิเคราะห์เนื้อหาและกลวิธีการเล่าเรื่องรายการโทรทัศน์แบบ
เตือนภัยรายการ "เฉียด". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
(การสื่อสารมวลชน) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภวัฒน์ สงวนงาม. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกรับชมรายการข่าวของ
สถานีโทรทัศน์ของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- สันติ ทิพนา. (2561). ปราบปรามการฉ้อโกงและสังคมที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่องสั้นรางวัล
พานแว่นฟ้า ประจำปี 2561. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- อชิระ ดวงหอม. (2559). พฤติกรรมการเปิดรับชม ความต้องการ และความพึงพอใจ ต่อทีวีดิจิทัล
ของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต (นิเทศศาสตร์และนวัตกรรม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อนุสรณ์ ศิริชาติ, กุลทิพย์ ศาสตรระจุกี. (2558). การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและทัศนคติของ
ผู้บริโภคกับความเป็นกลางของหนังสือพิมพ์ออนไลน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตร
และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อุบลวรรณ เปรมศรีรัตน์. (2558). การเล่าเรื่องทางนิเทศศาสตร์: ศึกษาจากงานวิจัย. วารสารนิเทศ
ศาสตร์และนวัตกรรม นิต้า, 2(1), 31.
- อมร รักษาสัตย์. (2544). การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: วิเจ พรินต์ติ้ง.
- อุมาภรณ์ สังขมาน. (2559). กลวิธีทางภาษาในวัฒนธรรมเสียดสีเพื่อสร้างความตลกขบขันของไทย.
วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 23(1), 154.
- Abrams, M.H. (1995). *A glossary of literary terms* (T. Ketroj, Trans.). Bangkok: Office
of the Welfare Promotion Commission for Teachers and Education
Personnel.
- Almond, Gabriel and Verba, Sidney. (1972). *The Civic Culture*. Princeton. University
Press: Princeton.
- Bell, A. (1991). *The language of news media*. Blackwell.
- Chilton, P. (2004). *Analysing political discourse: Theory and practice*. Routledge.
- Clayman, S., & Heritage, J. (2002). *The news interview*. Journalists and public figures
on the air. Cambridge University Press.
- Fairclough, N. (1995). *Media discourse*. Edward Arnold
- Fitz Gerald, Gregory. (1971). *The Satiric Stories: The Impropriety Principle*. Illionis :
Scott, Foresman and Company
- Highet, Gillbert. (1962). *The Anatomy of Satire*. London: Princeton.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors we live by*. University of Chicago Press.
- Montgomery, M. (2007). *The discourse of broadcast news*. Routledge.
- Phanthumetha, N. (2006). *Khlang kham (In Thai) [Word Bank]*. Bangkok: Amarin.

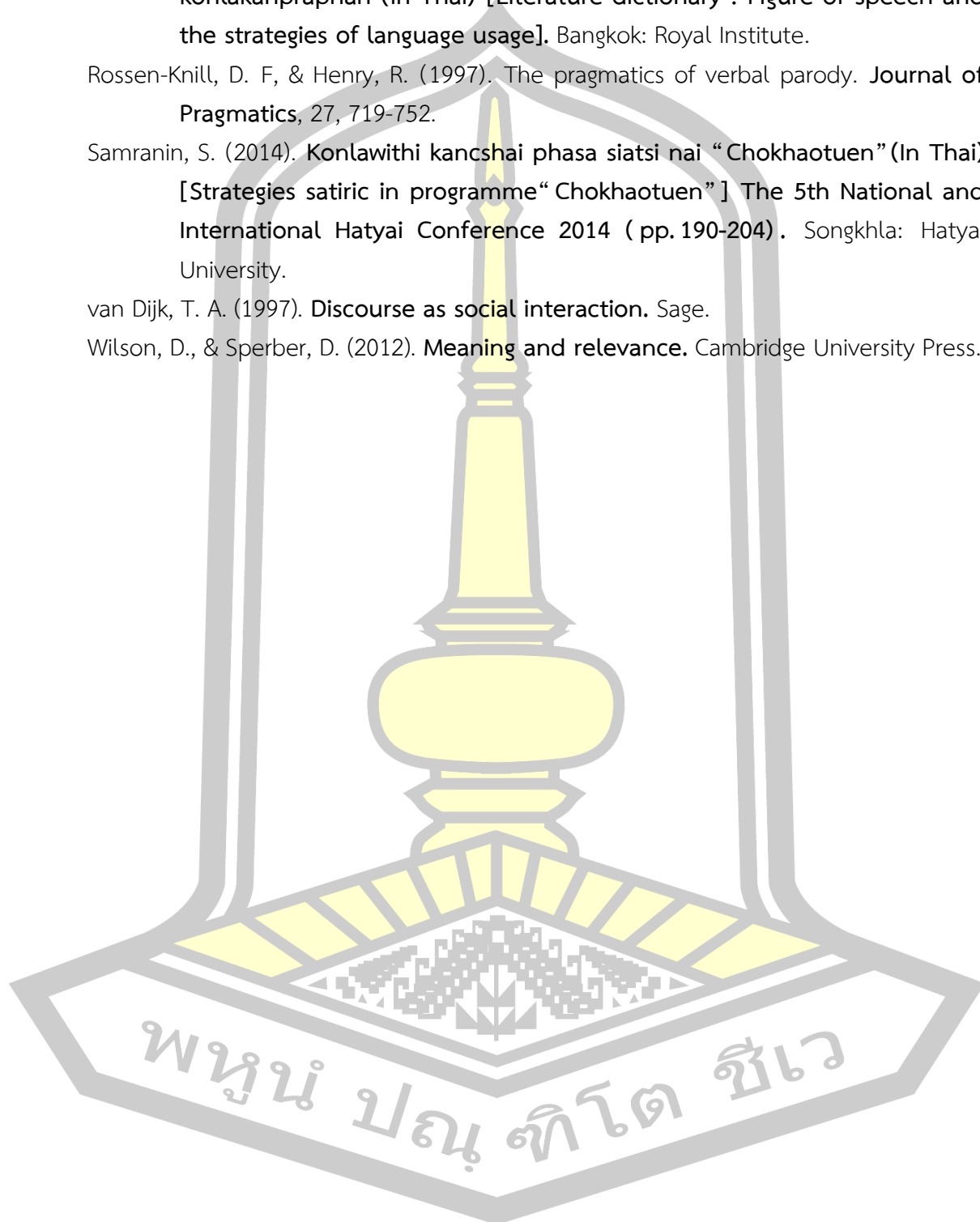
Royal Institute. (1996). *Photchananukromsap wannakam: Phabphot wohan lae konlakanpraphan (In Thai) [Literature dictionary : Figure of speech and the strategies of language usage]*. Bangkok: Royal Institute.

Rossen-Knill, D. F, & Henry, R. (1997). The pragmatics of verbal parody. *Journal of Pragmatics*, 27, 719-752.

Samranin, S. (2014). *Konlawithi kancshai phasa siatsi nai “Chokhaotuen” (In Thai) [Strategies satiric in programme “Chokhaotuen”]* The 5th National and International Hatyai Conference 2014 (pp.190-204) . Songkhla: Hatyai University.

van Dijk, T. A. (1997). *Discourse as social interaction*. Sage.

Wilson, D., & Sperber, D. (2012). *Meaning and relevance*. Cambridge University Press.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางลักษณี กมลาศน์ ณ อยุรยา
วันเกิด	วันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2528
สถานที่เกิด	จังหวัดเลย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 818/131 ถนนเศรษฐกิจ 1 ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร 74000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ข้าราชการครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร เลขที่ 927 ถนนเศรษฐกิจ 1 ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2549 ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) วิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย พ.ศ. 2568 ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) วิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ่ ปณุ่ ทิโต ชีเว